

M. A. Akşit Koleksiyonundan/Collection/Bellis perennis

Birey Hakkı

5

Birey Hakkına Farklı Bakış*

M. Arif AKŞİT**

*Ahmet Yesevi Üniversitesinde öğrenciler ile sağladığım iletişim konusu irdelenmektedir

** Uzman Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji/Yenidoğan ve Pediatrik Genetik, emekli,

Birey Hakkı temel, tartışılmayacak ve yorum yapılamayacak bir boyuttur. Yaşam Hakkı tartışmaya alınır, engelli ve bazı kişilerin yaşamasının anlamı sorgulanır. Bu açıdan Makale Farklı Bakış denilerek, karşı değil, konuya farklı bakmak bile kabul edilemez bir boyut olarak ele alınmalıdır. Toplumda, hepimiz eşitiz ama ben daha eşitim demek ile bir ayrıcalık, farklılık yaratıldığı görülmelidir. Bağımsızlık, eşitlik ve kardeşlik, Fransız İhtilali 3 simgesi olsa da aktif yaşamda ancak Birey Hakkına gerçekten inananların simgesi olmaktadır. Ama, lakin, ancak diyenler gibi olunmamalıdır.

Her birey özel ve özgün olduğuna göre haklara bakışı bireye bırakmalıdır.

Haklar bir prensip şeklindedir, bunun kapsamı, birey tarafından doldurulur, bilgilendirme ve öğüt bizden ama rıza ona aittir. Yaşam Hakkı temeldir, bunun nasıl olacağı kişinin fikri, davranışı ve düşüncesine göre yapılanmalıdır. Bunun aksi, bir kölelik, emir altında yaşamak, tümü bağımsızlığı kaldırır. Bilgi, öğüt verilir, rıza ve karar kişiye ait olmalıdır. Bu nedenle sorumluluk taşınması da doğal olarak beklenir.

Özet

Birey Hakkına Farklı Bakış

Amaç: Bireyin kişi olarak hakları, genel oylama toplum kararı üstte alınır, bu kabul edilemez. Amaç birey haklarını, ama, lakin, ancak gibi tanımlamalarla ortadan kaldıran yaklaşımlar üzerinde Makalede durulmaktadır.

Dayanaklar/Kaynaklar: Yazar, M. Arif Akşit'in doğrudan öğrenci ilişkileri ile oluşturmaya çalıştığı öğrenci hakkı kavramı ile hocanın haklarını eşitlemesi boyutudur. Ahmet Yesevi Üniversitesi, Kazakistan, yaklaşımları örnek olmaktadır. Bu makalede, birey haklarında, hukuk konuları temel alınmaktadır.

Genel Yaklaşım: Civil Liberties, Birey Hakları tüm haklardan üstün, Kamu, kurum ve kuruluşlar tarafından korunmalı ve gözetilmelidir denilir. Ama derste hoca bir dikta ile yönetir, öğrenci adet olarak despotizmin uygulamasını görür, bundan kurtulmalıdır.

Sonuç: Toplumda güç toplamak isteyen, zorbalık yapanlar, birey hakkı sözünü kullanarak, yaptıkları kültürel bir zulüm olmaktadır.

Yorum: Dayak, dayanak ve destek anlamında iken bozarak, *Dayak Cennetten çıkma* diyerek, çocuklarını dövenler, gururla, çocukları da gururla bunu ifade ediyorlarsa o nesillere geçmiş olsun denilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kişilik Haklarına saygı diyerek ortadan kaldırılması

Outline

Contra perspective to Civil Liberties/Rights

AIM: Individual Rights, as International Human Right, indicated thus, in common, the common orders and general selection cannot over the consent, so, only information given, consent belongs to person. This Article, as if on Human Rights, thus canceling or abandoning them, as by indicating; as, thus, but, even if, articles scratching the first line, making order formation.

Grounding Aspects: The Author, as a teacher at the medical students, especially at Ahmed Yesevi University, in Kazakhstan, as new approach students. As making student and educator, teacher at the same format, level. This Article, therefore on civil rights on legal perspective also.

Introduction: Civil Rights, Civil Liberties, over, on top of each regulation, as Governmental, educative and institutional aspects. Self-demand and consent are essential. As structural school formation, teacher is a ruler, oppression factor, and students are like slaves, must obey the teacher.

Notions: The most cultural oppressional approaches, for domination as legitimate, and being effective, used the words, democracy, peace and education right, so being on proper, at regulations, not even ask question.

Conclusion: Mostly used punishment, as word meaning, support, trained, In Turkish the *Punishment is a factor to Heaven*, as real one, support, care and serve. Generations accepted as education of the punishment, o what a pity for them.

Key Words: Cancelling the rights, by education given

Giriş

Haklar bireylere göre, kişisel bakış değil, yasalarda olması gerekir. Bu genel ve bağlayıcı olması açısından İnsan Hakları, ülke bazında da Anayasalarında sunulmalıdır.

Haklara katıldığını söyleyerek bazı ekleme ile, ancak, lakin, ama diyerek farklı yorumlayanlar olmaktadır.

Örnek olarak dayak kelimesi, dayanak, destek demektir, ancak bunu şiddet olarak kasıtlı hatalı yorumlayanlar, ek olarak *Dayak Cennetten çıkmadır* diyerek, çocukların ders çalışması için dövmetedirler. Destek, dayanak ve yardım etmek zordur ve yapılması yerine patronluk ve dikta uygulamak ile çözüm değil, kaybedilmiş bir nesil yaratılmış olacaktır.

Eğitimde yaklaşım

Derste hoca bir otorite olarak söylediği doğru ve bu ezberlenmeli, sınavda sorulmalı yaklaşımı bir tabu olarak kuraldır.

Kişisel yaklaşım ilk planda bunu bozmak olmalı, bu açıdan kitap açık, sorular kitap kaynaklı olmalıdır.

Kendi Slide, Sunumda veriler hatalı derim, siz yazmışsınız derler, bazı bilim dışı gerekçeler ile inanmayın derim. Sonra bilim hakem olmalı diyerek doğruyu yakalamak önemlidir.

Veri doğru, yorum hür ama bilimsel olmalıdır.

Sınavda da kitaptan bilgi verir, onun irdelemesini yapmalı, ayrıca hasta kitabın aynıysa olmayacağı için uyarılama, adaptasyon yapmasını da öğrenmelidir.

Konular ilk sefer yavaş olsa da kendileri kendilerini eğitmeye başlarlar

Bu durum diğer hocalar tarafından hoş karşılanmadığı, bir nevi düşmanlık olduğu da söz konusudur.

Tüm yaşantımda ilk okuldan itibaren her derste itiraz eden öğrenci huyumu diğerlerine de aşlamak istemişimdir.

Anayasal Temel Haklar ve Özgürlükler

Aşağıda genel çerçeve içinde Anayasadaki burgular söylenmektedir.

Anayasadaki haklar tanımlanırken bazıları buna farklı bakış açısı getirmektedirler. Bu boyut ancak eki ile sunulacaktır. Ancak önceli notları ortadan kaldıracı özelliği vardır. Katılmak demek, Anayasa ve yasaya karşı gelmek demektir.

İKİNCİ KISIM

Temel Haklar ve Ödevler

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

I. Temel hak ve hürriyetlerin niteliği

MADDE 12- Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder.

Yorum

Kişiliğine bağlı, 1) Dokunulmazlık, 2) Devredilemeyen hak, 3) Vaz geçilemeyen, 4) Bağımsızlıkla oluşan haklardır.

Kişinin kendisine, a) Topluma, b) Ailesine, c) Diğer kişilere olan ödev ve sorumluluklardır. Ödev/görev boyutunda iki taraflı ele alınmalıdır. Bunun temeli insan olmak, insanca davranmak, boyutu da sevgi ile etik ilkelerde olmalıdır. Etik ahlak değil, ahlak felsefesidir, doğru nedir ve doğru ne yapmalıyım sorusuna cevap aramaya etik denilmektedir.

NOT: Kişiye, kişiliğine bağlıdır, ayrıca bir ayrımcılık kabul edilemez.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Seçilenler ile atananlar aynı olamaz, her kesin oyu eşit değildir, nasıl milletvekilinin dokunulmazlığı varsa, diğer bazı kişilerinde olmalıdır.

II: Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması

MADDE 13- Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

Yorum

Haklar ancak kanunla sınırlandırılabilir.

Uyum: 1) Anayasal ruha uygun, 2) Demokrasiye uygun, 3) Ölçülük ilkesine uygun olmalıdır. Avrupa Konsey Kararları, Anayasal güç kabul edildiği de dikkate alınmalıdır.

NOT: Kanunla verilen yetkiler dışında sınırlama olamaz.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Her kişiye kredi verip iş yapması istenmemeli, belirli yapacak kişilere, üst sosyal sınıflara, sermayedarlara bu hak verilmelidir. Demokrasi, ancak bunu yapabileceklere verilmelidir. Sosyal, kültürel, ekonomik ve diğer üst haklara sahip olanlar, bir bakıma kanunla hak verilmiş anlamı taşımalarıdır. Seçim ancak müsaade edilenlerin, seçilmiş kişilerin hakkı olmalıdır.

III. Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması

MADDE 14- Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.

Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz.

Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir.

IV. Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması

MADDE 15- Savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir

Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez, suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılmaz. ⁽²⁾

V. Yabancıların durumu

MADDE 16- Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir.

Yorum

Kişiliğine bağlı olmasına karşın bunların kullanılmayacağı, aleyhine yorumlanamayacağı durumlar; 1) Devletin bütünlüğünü bozmak, 2) İnsan Haklarına aykırılık, 3) Demokratik, laik, cumhuriyet aleyhine olamaz.

Bazı durumlar hariç; a) Savaş, b) Seferberlik, c) Sıkıyönetim, olağan-üstü hallerde ele alınmaz.

NOT: Bunlar; a) Uluslararası hukuka uygun olmalı, b) Kişinin yaşama hakkına, c) Maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; d) Kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; e) Suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılmaz.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Hizmet götüren, sermayedar ve globalleşen Dünyaya uygun olmayanlara yetki ve imkanlar kısıtlı verilmelidir. Uluslararası Evren kısıtlama getirirken, bunlar Ülkemizde de yapılmalıdır. Müsaade alınmadan yapılmamalıdır. Anayasa belirtilen “Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı” durumu, geçerliliğini korumakta, bu nedenle kısıtlamalar doğal olmalı, belirli kişilere tanınmalıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kişinin Hakları ve Ödevleri

I. Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı

MADDE 17- Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz.

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz.

Meşru müdafaa hali, yakalama ve tutuklama kararlarının yerine getirilmesi, bir tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi, bir ayaklanma veya isyanın bastırılması veya olağanüstü hallerde yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sırasında silah kullanılmasına kanunun cevaz verdiği zorunlu durumlarda meydana gelen öldürme fiilleri, birinci fıkra hükmü dışındadır.

Yorum

Sağlık yaklaşımlarında uygulanan yapıdır: 1) Yaşama Varlığı, 2) Maddi varlık, 3) Manevi Varlık olarak üç hak olarak tanımlanmaktadır.

Rıza alınma sorumluluğu vardır: a) Tıbbi zorunluluklar, ki Anayasa Mahkemesi bunun kanunla saptanmasını öngörmektedir, b) Kanunda yazılı durumlar dışında yaklaşım yapılamaz. Bunlar;

1) Vücut bütünlüğü, bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Deney insanlarda yapılması suçtur. Burada kastedilen gönüllü olarak tıbbi çalışmada bulunmaktır. Deney, etkisi ve nedeni belli olmayan çalışma demektir. İnsanda ancak 4. Aşamada insan gönüllü üzerinde çalışma yapılabilir. Belirli sonuç alındıktan sonra insan ancak devreye girebilir.

İşkence, eziyet, soykırım ve insanlığa karşı suçlar da bu kavramdadır. Burada yapılan vurgu: a) İnsan haysiyetine uygun olmalı, b) Cezalarda şahsiyetine uygun olmalıdır.

NOT: Kişinin varlıkları: maddi, sağlık/yaşam, manevi yapının korunma ve gözetilmesi ile geliştirilmesi de bir hak olarak tanımlanmaktadır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Kişi bilemez, cahildir, o güdülenmeli, belirli müsaade ve yapabilir olması ile ispat ile sağlanmalıdır. İmkân yapabilir olana verilir, aynı zamanda Devlet kapsamına uygun olana verilmelidir. Kredi alınmalı, belirli kişilere verilerek gelişim sağlanmalıdır. Her isteyene değil, aristokrat, daha önce ispat etmiş, yönetim ile uygun çalışana verilmeli, bir nevi tazmin, mükâfat şeklinde olmalıdır. Kısaca bizden birilerine verilmelidir. Sağlık pahalı iştir, ekonomik anlamı olan için harcama yapılmalıdır. Kişiler kendileri ödemeli, sigorta yaptırarak ödeme sağlanmalıdır. Devlet her ücreti karşılayamaz. Eziyet, suçluları konuşurmak için yapılmalıdır.

II. Zorla çalıştırma yasağı

MADDE 18- Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.

Şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar; olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler, ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları, zorla çalıştırma sayılmaz.

Yorum

İnsanların çalışması için belirli düzen olduğu, bunun kanunla saptanması ötesinde başka yaklaşım yapılamayacağı vurgulanmaktadır.

1) Zorla çalıştırılmaz, çocuk işçiler bu kapsamda da ele alınabilir, 2) Angarya, ücret vermeden iş yaptırılması da Anayasal Yasak, Türk Ticaret Kanununun da yer almaktadır.

NOT: Bilgilendirme ve yasal düzenleme ile rıza ile çalışabileceği, angarya yapılmayacağı vurgulanmaktadır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Devlet her bireye bakmak zorunda değildir, görevlerini yapmalı, yapmıyorsa destek almamalıdır. İşleri yapacak kişi olmaz ise zorlama gündeme gelmelidir, yoksa Almanya gibi işçi ithali gerekebilir, bu zarar verir. Amerika'da evsizler, sokakta kalanlar ve işsizlerin oranı nüfusta en az %10 civarındadır ki, zengin ülke ise, biz neden bakalım.

III. Kişi hürriyeti ve güvenliği

MADDE 19- Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

Şekil ve şartları kanunda gösterilen:

Mahkemelerce verilmiş hürriyeti kısıtlayıcı cezaların ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi; bir mahkeme kararının veya kanunda öngörülen bir yükümlülüğün gereği olarak ilgilinin yakalanması veya tutuklanması; bir küçüğün gözetim altında islahı veya yetkili merci önüne çıkarılması için verilen bir kararın yerine getirilmesi; toplum için tehlike teşkil eden bir akıl hastası, uyuşturucu madde veya alkol tutkunu, bir serseri veya hastalık yayabilecek bir kişinin bir müessesede tedavi, eğitim veya islahı için kanunda belirtilen esaslara uygun olarak alınan tedbirin yerine getirilmesi; usulüne aykırı şekilde ülkeye girmek isteyen veya giren, ya da hakkında sınır dışı etme yahut geri verme kararı verilen bir kişinin yakalanması veya tutuklanması; halleri dışında kimse hürriyetinden yoksun bırakılamaz.

Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir. Hâkim kararı olmadan yakalama, ancak suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir; bunun şartlarını kanun gösterir.

Yakalanan veya tutuklanan kişilere, yakalama veya tutuklama sebepleri ve haklarındaki iddialar herhalde yazılı ve bunun hemen mümkün olmaması halinde sözlü olarak derhal, toplu suçlarda en geç hâkim huzuruna çıkarılınca kadar bildirilir.

Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kırk sekiz saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır. Kimse, bu süreler geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun bırakılamaz. Bu süreler olağanüstü hâl (...) ⁽¹⁾ ve savaş hallerinde uzatılabilir. ⁽¹⁾

Kişinin yakalandığı veya tutuklandığı, yakınlarına derhal bildirilir.

Tutuklanan kişilerin, makul süre içinde yargılanmayı ve soruşturma veya kovuşturma sırasında serbest bırakılmayı isteme hakları vardır. Serbest bırakılma ilgilinin yargılama süresince duruşmada hazır bulunmasını veya hükmün yerine getirilmesini sağlamak için bir güvenceye bağlanabilir.

Her ne sebeple olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde hemen serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir.

Bu esaslar dışında bir işleme tâbi tutulan kişilerin uğradıkları zarar, tazminat hukukunun genel prensiplerine göre, Devletçe ödenir.

Yorum

Kişiliğine bağlı olarak; 1) Kişi hürriyeti ve 2) Kişi güvenliğine sahip olarak bu yapı korunup, gözetilmelidir.

1954 Yılında çıkarılan yasa ile ilk defa, kamu, Devlet bir karar ile kişi hakkında hürriyetini engelleyememekte, ancak hâkim veya hukuk yolu ile bu işlem yapılabilceği yasal teminattadır.

NOT: Kişinin hürriyeti ve güvenliği teminat altına alınmalıdır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Kişi müsaade edildiği kadar yapabilmelidir. Kargaşa ve bozgunculuk oluşması önlenmelidir. Gelişim belirli kişilerin yapabileceği boyutlardır.

IV. Özel hayatın gizliliği ve korunması

A. Özel hayatın gizliliği

MADDE 20- Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.

Yorum

Kişiliğine bağlı,

1) Özel hayatına ve 2) Aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir.

NOT: Kişiye ait bir özel hayatı ve aile bütünlüğü saygı ile öngörülmektedir.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Kişiler kamu hizmetinde ise, özel hayatı olamaz, buna saygı değil, her türlü irdeleme yapılabilir. Suçlarda bile ancak mahkeme kararı ile izleme yapılabilirken, neden yönetim, idareci izlemesin boyutu gündeme gelmelidir.

B. Konut dokunulmazlığı

MADDE 21- Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

Yorum

Kişilerin konutları:

1) Dokunulmazlık hakkı tanınmaktadır.

NOT: Kişiye, kişiliği ötesinde oturduğu yer, konutlarda dokunulmazlık kapsamındadır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Kamu görevlisi, politikacıların konutları özel korunmalı veya bunlar toplumun irdelenmesine açık olmalıdır. Dokunulmazlık ancak özel, özgünlerde olabilir. Yönetici isteyecek iddia ispat ve gerekçe ile mahkeme kararına olması kabul edilemez boyuttur.

C. Haberleşme hürriyeti

MADDE 22- Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar.

Istisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanunda belirtilir.

Yorum

Kişiliğine bağlı,

1) Haberleşme Hürriyeti, 2) Haberleşmenin gizliliği de esastır, bir haktır.

NOT: Kişiye, kişiliğine bağlı haberleşme hürriyeti ve gizliliği vurgulanmaktadır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Haberleşme, eğer kamu hizmeti söz konusu ise gizlilik olmaz, diğer yandan da hukuk kavramı ile sorgulanması, izlenmesi de kabul edilemez. İktidar yanlısı veya yanlısı olmamasına göre yaklaşım yapılmalıdır. Politikada aşağılama, hakaret ve diğer konular serbest olmalı, kişi ispat etmeli, iddia sahibi ispat etmemelidir.

V. Yerleşme ve seyahat hürriyeti

MADDE 23- Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir.

Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak;

Seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek;

Amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.

Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, ancak suç soruşturma veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararına bağlı olarak sınırlanabilir.

Vatandaş sınır dışı edilemez ve yurda girme hakkından yoksun bırakılamaz.

Yorum

Kişiliğine bağlı,

1) Yerleşme ve 2) Seyahat Hürriyetine sahiptir.

NOT: Kişiye, kişiliğine bağlıdır, yerleşme ve seyahat hürriyeti tanınmaktadır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Serbest ise, niye bazı kişilerin yerleşmesi ve seyahati kısıtlanmaktadır. Buna karşın, Göçmenler atılmalı, uzaklaştırılmalı ve onlar zorla dışarıya itilmelidir. Köylerden şehre göç önlenmeli, sınırlamalar getirilmelidir. Sınırsız hürriyet kabul edilemez.

VI. Din ve vicdan hürriyeti

MADDE 24- Herkes, vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

14'üncü madde hükümlerine aykırı olmak şartıyla ibadet, dinî ayin ve törenler serbesttir.

Kimse, ibadete, dinî ayin ve törenlere katılmaya, dinî inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dinî inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz.

Din ve ahlâk eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlâk öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanunî temsilcisinin talebine bağlıdır.

Kimse, Devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukukî temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz.

Yorum

Kişiliğine bağlı, 1) Herkes, vicdan ve 2) Dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

İnançlar: a) Devlet İlkesi ve Bütünlüğü aleyhine olamaz. b) Din Kültürü ve Ahlak dersi, ilk ve orta eğitimde zorunlu ders, bunun dışında kendi isteğine bağlıdır. Devlet sistematığına dayandırma, istismar ve kötüye kullanılamaz.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: *her birey din ve vicdan hürriyeti içinde ise, propaganda ve yaklaşımlar yasaklanmalıdır. Başörtüsü bile propaganda olup, dışlanmalı, okullara girmemelidir. Laiklik din dışı olması ile, dini herhangi bir yaklaşım suç kabul edilmelidir.*

Devlet Dairesi, Kamu kesiminde olamaz. Kıyafet aynı şekilde serbest olsa da simge olanlar propaganda olarak ele alınmalıdır.

NOT: Kişiyi, kişiliğine bağlıdır, Kuran (109/6) Senin dinin sana, benimki bana demektedir.

Bu açıdan Türkiye konuya Şeriat Kavramından farklı bakmaktadır. Selçuk, Osmanlı, hiçbir zaman Şeriat yaklaşımı içinde olmamıştır. Buna Kanunilik denilir.

Bu Ayırım şunlardır.

Şeriat yaklaşımı ile Şeriatı kabul etmeyen Türklerin bakış açısı

Bir insana faydalı, diğerine zararlı olabilir, bu açıdan kalıba değil, hastaya bakılır, sonuç önemlidir

Şeriat Kuralları

- 1)-Kuran da belirtilenler kural, kesindir
- 2)-Hadis, Peygamber sözleri (Kuran dışı ve zorlayıcı olanlar kabul edilmektedir)
- 3)-Din Alimlerinin görüşleri (Kalıp gibi olmakta, bu açıdan bir kabile, tarikat nizamı oluşmaktadır)
- 4)-Kıyas ve yorum yapılması (Birey görüşü, yorumdur, suç, günah kavramında da olur)

Hristiyanlıkta olduğu gibi papaza söylene bile
Papalık veya üst din kuruluna götürülür
Gereğe, papa böyle demesi yeterlidir
Bunları net bilemezsin hocana başvur
Bir rehber edin, ona uy
Kural esastır

...

Tüm davranışlar belirli kural içinde olmalıdır
Kişi bunlar uymalı, grupta karmaşa olur
Suç her grup tarafından tanımlanır, ceza uygulanır
İndirim değil, artışlar sıklıkla gözlenir
Birey dışlanır, kesilen parmak acımaz
Başkası suçu ve cezayı yüklenir, şefaata eder

MAA

Türklerin Uygulaması (Kanunilik İlkesi)

- 1)-Kuran (Kural değil, prensiplerdir)
- 2)-Hadis (Yakılırken, 250 yıl sonra toplanmış, Kuran'a dayanırsa açıklayıcı olur)
- 3)-Görüşler (Kişileri bağlar, devamlı değişim, gelişim esastır, zarar suç ve yazılı olmalıdır)
- 4)-Kıyas ve yorum yapılması (TCK göre suç kavramında yasaktır, yazılı açık delil olmalıdır)

Konu TBMM ve kurumlar tarafından
Diyaret Kuruluna götürülür
Kuran, yanında olumlu, olumsuz görüş belirtilir
Konu ile ilgili uzmanlar kişi hakkında öneri sunar
Savcılık, mahkemeler karar verirler.
Delile göre karar verilir

...

Her insanın suç kapsamı dışındaki davranışları
Kişilik hakkıdır, karışılmaz
Suç tanımı ve ceza ancak hukuk hakimince verilir
İndirimler dikkate alınır, terbiye pişmanlık önemli
Her bireye göre ceza taktiri yapılır
Birey sorumludur, başkası cezayı yüklenmez

MAA

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: **Türk Ceza Kanunu: Madde 2-** (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: *Belirli kalıp dışında kabul edilemez, her birey kendi başına inanması olmaz, bir kontrolörü, bir çobanı olmalıdır. İzlenmeli ve takip edilmelidir. Devlet kendi müsaadesi dışındaki tarikatları kapatmalıdır.*

VII. Düşünce ve kanaat hürriyeti

MADDE 25- Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir.

Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Yorum

Kişiliğine bağlı, 1) Düşünce ve 2) Kanaat hürriyetine sahiptir.

Atatürk Halifeyi kaldırmış, Halifelik Devlete bilgi, görüş sunmak için Diyanet olmuştur. Kapatılan okullar değil, tarikat yuvalarıdır.

Düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz” deniliyorsa, o zaman mahkûmiyet neden olmaktadır? 1) İddia ispat edilmelidir, yalan ve haksız suçlama grubuna girer ve kişilik hakkını zedelemekten ceza görür, tazminat öder. 2) Veri gerçek olmalıdır. Birçok söylenenler montaj, yalan ve sözlerin çarpıtılmasıdır ve bundan ceza görürler. 3) Yorum suçlama değildir. Suç ceza gerekir ve savcılığa bir başvuru niteliğindedir. Basın ile olması ve gerçek dışı ise karşı ceza görür. 4) Bazı suç kelimeleri kullanılamaz, hırsız, zimmetine para geçirme, haksız kazanç yorumu yapılması için delil, kanıt olmalıdır. Serbest ve açık ihale ile kazananlar, haksız kazanmış olarak irdelenemez, belirli kişilere verildi denilmesi de karşı dava açılmasına neden olur. Ortada TCK göre suç kavramında bir durum ispatlı, somut olmalıdır.

NOT: Kişi düşünce ve kanaatini veri üzerinde, veri bilim, ispatlı, somut eylem olmalıdır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Düşünceler ancak Devlet ve belirli kesimlerin destekledikleri onaylanabilir. Anarşi yaratır, engellenmelidir.

VIII. Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti

MADDE 26- Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.

Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz.

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir.

Yorum

Kişiliğine bağlı olarak, birey sorumluluğunda olmak üzere, 1) Düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla 2) Tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

NOT: Peki mahkûmiyet neden olmaktadır? 1) İddia somut, kanıtlı, ispat edilmelidir, yalan ve haksız suçlama yapılamaz, kişilik haklarını zedeleyemez. Ceza görür, tazminat öder. 2) Veri gerçek birey, olay, oluşmuş olmalıdır. Birçok söylenenler eskinin başkasının yaptığının montaj, yalan ve sözlerin çarpıtılmasıdır ve bundan ceza görürler. 3) Suçlama, örneğin hırsız demek, yorum değildir. Bunun TCK usulleri oluşmalıdır. Suç ceza gerekir ve yanın ile yapılan suç, savcılığa bir başvuru niteliğindedir. Basın ile olması ve gerçek dışı ise karşı ceza görür. 4) Bazı TCK ifade edilen ve suç kelimeleri olarak karşılığı olanlar, kasti, taksir gibi kelimeler kullanılamaz, örneğin hırsız, haksız zimmetine para geçirmedir, bu ispat edilmelidir. Basın bir olayı bildirmeli denilince, bu olay olmalıdır, yorum olamaz. Bir kaza olmuş, görüntüde kazaya neden olan şu taksidir gibi bir delil sunmalıdır. Ortada TCK göre suç kavramında bir durum

ispatlı, somut olmalıdır. Örneğin internetten MB 267 Milyar dolar işlem varken, olamayan 184 Milyar ifadesi ile iddia olursa, bu yalan olur ve nitekim tazminat ödenmiştir.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Düşünce belirli kesimlerin onayı ile olmalıdır. İddia yapılır, bunun ispatı birey, suçlanan yapmalı, konuyu o bilmektedir. Dorudan görevden alınmalı ve bu şekilde sonra savunma yapmalıdır.

IX. Bilim ve sanat hürriyeti

MADDE 27- Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.

Yayma hakkı, Anayasanın 1 inci, 2 inci ve 3. üncü maddeleri hükümlerinin değiştirilmesini sağlamak amacıyla kullanılamaz.

Bu madde hükmü yabancı yayınların ülkeye girmesi ve dağıtımının kanunla düzenlenmesine engel değildir.

Yorum

Kişiliğine bağlı olarak; 1) Bilim ve 2) Sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.

Kişinin kendisine, a) bilimi serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkı bir okul, eğitim hakkı ötesinde, kendisinin yapması da haktır. Ayrıca, b) Sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahip olması, bir kalıp değil, hür ve bağımsızlık tanımlanmaktadır.

NOT: Kişiye, kişiliğine bağlı, bilim ve sanatın her boyutu olarak hak tanınmaktadır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Bilim ve sanat bir reklam gibi, belirli kesimlerin görüşünü yansıtanlar onaylanabilir. Karmaşaya sebep olmamalıdır. Eğitim belirli kesimin hakkıdır, sınavda başarılı esası olmalı, her birey okuma ve yazma dahil haklara sahip olmamalıdır.

X. Basın ve yayımla ilgili hükümler

A. Basın hürriyeti

MADDE 28- Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve malî teminat yatırma şartına bağlanamaz.

Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.

Basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26 ve 27 inci maddeleri hükümleri uygulanır.

Devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden veya suç işlemeye ya da ayaklanma veya isyana teşvik eder nitelikte olan veya Devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan her türlü haber veya yazıyı, yazanlar veya bastıranlar veya aynı amaçla, basanlar, başkasına verenler, bu suçlara ait kanun hükümleri uyarınca sorumlu olurlar. Tedbir yolu ile dağıtım hâkim kararıyla; gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunun açıkça yetkili kıldığı merciin emriyle önlenebilir. Dağıtımı önleyen yetkili merci, bu kararını en geç yirmi dört saat içinde yetkili hâkime bildirir. Yetkili hâkim bu kararı en geç kırk sekiz saat içinde onaylamazsa, dağıtımı önleme kararı hükümsüz sayılır.

Yargılama görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesi için, kanunla belirtilecek sınırlar içinde, hâkim tarafından verilen kararlar saklı kalmak üzere, olaylar hakkında yayım yasağı konamaz.

Sürelili veya süresiz yayınlar, kanunun gösterdiği suçların soruşturma veya kovuşturmasına geçilmiş olması hallerinde hâkim kararıyla; Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, millî güvenliğinin, kamu düzeninin, genel ahlâkın korunması ve suçların önlenmesi bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunun açıkça yetkili kıldığı merciin emriyle toplatılabilir. Toplatma kararı veren yetkili merci, bu kararını en geç yirmi dört saat içinde yetkili hâkime bildirir; hâkim bu kararı en geç kırk sekiz saat içinde onaylamazsa, toplatma kararı hükümsüz sayılır.

Sürelili veya süresiz yayınların suç soruşturma veya kovuşturması sebebiyle zapt ve müsaderesinde genel hükümler uygulanır.

Türkiye’de yayımlanan sürelili yayınlar, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Cumhuriyetin temel ilkelerine, millî güvenliğe ve genel ahlâka aykırı yayımlardan mahkûm olma halinde, mahkeme kararıyla geçici olarak kapatılabilir. Kapatılan sürelili yayının açıkça devamı niteliğini taşıyan her türlü yayım yasaktır; bunlar hâkim kararıyla toplatılır.

B. Sürelili ve süresiz yayım hakkı

MADDE 29- Sürelili veya süresiz yayım önceden izin alma ve malî teminat yatırma şartına bağlanamaz.

Sürelî yayın çıkarabilmek için kanunun gösterdiği bilgi ve belgelerin, kanunda belirtilen yetkili mercie verilmesi yeterlidir. Bu bilgi ve belgelerin kanuna aykırılığının tespiti halinde yetkili merci, yayının durdurulması için mahkemeye başvurur.

Sürelî yayınların çıkarılması, yayım şartları, malî kaynakları ve gazetecilik mesleği ile ilgili esaslar kanunla düzenlenir. Kanun, haber, düşünce ve kanaatlerin serbestçe yayımlanmasını engelleyici veya zorlaştırıcı siyasal, ekonomik, malî ve teknik şartlar koyamaz.

Sürelî yayınlar, Devletin ve diğer kamu tüzelkişilerinin veya bunlara bağlı kurumların araç ve imkânlarından eşitlik esasına göre yararlanır.

C. Basın araçlarının korunması

MADDE 30- Kanuna uygun şekilde basın işletmesi olarak kurulan basımevi ve eklentileri ile basın araçları, suç aleti olduğu gerekçesiyle zapt ve müsadere edilemez veya işletilmekten alıkonulamaz.

D. Kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı

MADDE 31- Kişiler ve siyasî partiler, kamu tüzelkişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme ve yayım araçlarından yararlanma hakkına sahiptir. Bu yararlanmanın şartları ve usulleri kanunla düzenlenir.

Kanun, millî güvenlik, kamu düzeni, genel ahlâk ve sağlığın korunması sebepleri dışında, halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlere ulaşmasını ve kamuoyunun serbestçe oluşmasını engelleyici kayıtlar koyamaz.

E. Düzeltme ve cevap hakkı

MADDE 32- Düzeltme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir.

Düzeltme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hâkim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç yedi gün içerisinde karar verilir.

Yorum

Kişiliğine bağlı olarak; 1) Basın hürdür, 2) Sansür edilemez. 3) Basımevi kurmak izin alma ve malî teminat yatırma şartına bağlanamaz.

Ayrıca kişiler ve siyasî partiler: a) Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır. Ayrıca yapılması gereken: b) Sürelî veya süresiz yayım önceden izin alma ve malî teminat yatırma şartına bağlanamaz. Bunların yanında, c) Suç aleti olduğu gerekçesiyle zapt ve müsadere edilemez veya işletilmekten alıkonulamaz.

Düzeltme ve cevap hakkı, ancak kişilerin 1) Haysiyet ve 2) Şereflerine dokunulması veya 3) Kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir.

NOT: Kişiyeye, kişiliğine bağlı basın hür ve sansür edilemez, ancak yayınları bireyin kişilik hakları, haysiyet, şeref ve gerçek olaylara dayanan olmalıdır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Basın ve yayım ancak yönetimin görüşü doğrultusunda yapılır, yoksa yasaklanır. Yasaklama mahkeme değil, idare, yönetimce yapılmalıdır. İddiayı ispat değil, suçlanana taraf ispat etmektedir.

XI. Toplantı hak ve hürriyetleri

A. Dernek kurma hürriyeti

MADDE 33- Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir.

Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz.

Dernek kurma hürriyeti ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Dernek kurma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

Dernekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatılabilir veya faaliyetten alıkonulabilir. Ancak, millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, kanunla bir merci, derneği faaliyetten men ile yetkilendirilebilir. Bu merciin kararı, yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Birinci fıkra hükmü, Silahlı Kuvvetler ve kolluk kuvvetleri mensuplarına ve görevlerinin gerektirdiği ölçüde Devlet memurlarına kanunla sınırlamalar getirilmesine engel değildir.

Bu madde hükümleri vakıflarla ilgili olarak da uygulanır.

B. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı

MADDE 34- Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

Yorum

Kişiliğine bağlı sorumluluk yapısı içinde: 1) Önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir, 2) Kalmaya zorlanamaz.

Bunun yanında: a) Önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir denilirken, b) Güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir yaklaşımı da eklenmiştir.

NOT: Kişiyi, kişiliğine bağlıdır, dernekleri zorlama olmadan, kurabilir, üye olabilir, ayrıca gerekli gösterileri de yapabilir. Bu daha önceden ayrılmış yer olacağı dikkatlerden kaçmamalıdır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Toplantı denetimi ve onayı alınarak olmalıdır, gizli toplantıların önü kesilmelidir. İzin almaksızın vurguna dayanarak istenilen yerde yapılmak isteniyor, ama trafik ve sorun olmaması için belirli yerlerde toplanılması, miting hakkı tanınıyor. Bu engellenmeli, her yer açık olmalıdır. Otobüs ile belirli dolaşma müsaade ediliyor, bu sınırlanmış olmaktadır.

XII. Mülkiyet hakkı

MADDE 35- Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.

Yorum

Kişiliğine bağlı sorumluluk yapısı içinde: 1) Mülkiyet ve 2) Miras haklarına sahiptir.

Mülkiyet hakkının kullanılması a) Toplum yararına aykırı olamaz, b) Güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir yaklaşımı da eklenmiştir.

NOT: Kişiyi, kişiliğine bağlı olarak miras ve mülkiyet hakkı vardır, yasa dışı olmadıkça korunur.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Gerekli kamu yararı görülüyorsa, bireyin mali alınır, kullanılır. Göçmenlere bu hak niye tanınmıyor?

XIII. Hakların korunması ile ilgili hükümler

A. Hak arama hürriyeti

MADDE 36- Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz.

B. Kanunî hâkim güvencesi

MADDE 37- Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz.

Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.

C. Suç ve cezalara ilişkin esaslar

MADDE 38- Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

Suç ve ceza zamanaşımı ile ceza mahkûmiyetinin sonuçları konusunda da yukarıdaki fıkra uygulanır.

Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.

Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.

Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.

Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular, delil olarak kabul edilemez.

Ceza sorumluluğu şahsidir.

Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz.

Ölüm cezası ve genel müsadere cezası verilemez.

İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz. Silahlı Kuvvetlerin iç düzeni bakımından bu hükme kanunla istisnalar getirilebilir.

Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere vatandaşı, suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.

Yorum

Kanuni Hak tanımlanması boyutunda olmak üzere, Anayasal yapı içinde kalınmalıdır. Bunlar: 1) Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir ve 2) Kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Suç kanunla açık ve net iletildiği için, 3) Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz ve ayrıca 4) Kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez. 5) Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz, bunun yanında, 6) Kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz. 7) Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular, delil olarak kabul edilemez. 8) Ceza sorumluluğu şahsidir ayrıca 9) Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz, bunun yanında Türkiye’de 10) Ölüm cezası ve genel müsadere cezası verilemez. 11) Düzenlemeler suç kapsamına alınamaz, İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz.

Mahkeme karar vermeden, itiraz ve Sayıştay, hatta Anayasa Mahkemesi veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, kararı kesinleşmeden suçlu denilemez, sanıktır, ama suçlu denilmez. Suçlu kesinleştikten sonra hırsıza hırsız demek suç olmaz.

NOT: Tüm yaklaşımda özet olarak, Ceza sorumluluğu kişisel, şahsidir, Kanunda açık yazılanlar suçtur, kıyas, yorum, şüphe kabul edilemez, somut eylem olmalıdır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Her kişi eşit olamaz, bu açıdan bazı kişiler sosyal, grup ve toplum olarak suça meyillidir, karşı çıkar, muhalefet eder, bu nedenle baskı altında tutulmalıdırlar.

XIV. İspat hakkı

MADDE 39- Kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret davalarında, sanık, isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir. Bunun dışındaki hallerde ispat isteminin kabulü, ancak isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya şikâyetçinin ispata razı olmasına bağlıdır.

Yorum

Kişiliğine bağlı sorumluluk yapısı içinde iddia ispat ile yükümlüdür. 1) Görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret davalarında, sanık, isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir, 2) Bazı hallerde ispat isteminin kabulü, ancak isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya şikâyetçinin ispata razı olmasına bağlıdır.

Bunun yanında eğer ortada suç durumu varsa, Savcılık doğrudan harekete geçmeli ve Kamu yararı üzerine yapılmalıdır. Kişi dava etmesi durumunda da dava açılabilir.

NOT: 1954 yılından bu yana, iddia makamı ispat ile yükümlüdür, suçladığı kişi ispat etmek zorunda değildir.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: İddia edilir, suçlu olmadığını ispat etmeli, bu oluncaya kadar da görevden alınmalıdır.

XV. Temel hak ve hürriyetlerin korunması

MADDE 40- Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlâl edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.

Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.

Kişinin, resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır.

Yorum

Kişilerin Temel Hak ve Hürriyetlerinin korunması: 1) İhlâl edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.

Tazminat konusu: a) Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır. b) Kişinin, resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır, Burada taksir (dikkat ve özen eksikliği olmamalı, hata, ihmal bulunmamalıdır).

NOT: Kişi eylemlerinin gerekçesi ve dayanaklarını ilgililere iletmek zorundadır. Emir şeklinde olmaz, açıklamalı olmalıdır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Temel hak ve hürriyetler belirli kesim, müsaade edilene sağlanabilir. Her bireye sağlanması, kargaşaya ve iş yüküne neden olmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler

I. Ailenin korunması ve çocuk hakları

MADDE 41- Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar.

Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir.

Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.

Yorum

Kişiliğine bağlı sorumluluk içinde Aile toplumun temeli kabul edilmektedir. 1) Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar. 2) Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir.

Bunun yanında: a) Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.

NOT: Kişiliğine bağlı sorumluluk içinde Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Aile, toplum, grup, ancak belirli kesimlere için söz konusudur. Diğer gruplar kontrol altında tutulmalıdır. Aile bireyleri eşit olamazlar.

II. Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi

MADDE 42- Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.

Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz.

İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır.

Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir.

Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez.

Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilmez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası antlaşma hükümleri saklıdır.

Yorum

Birey hakkı olarak eğitim, öğretim boyutu doğal hak olup, Anayasa “eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz” demektedir.

Bu durum kanunla tespit edilir ve düzenlenir. Kapsamı “Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre” denilmekte, ancak Atatürk Muasır Medeniyet Ötesi ile çağdaş değil geleceğe göre yapılmasını öngörmüştür.

Denetleme ve gözetim konusu: 1) Devletin gözetim ve denetimi altında, 2) Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz, 3) Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz, 4) Öğretim hürriyeti, kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür, 5) Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez, 6) Hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilmez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir

NOT: Hiçbir kişi eğitim ve öğretimden mahrum olmayacağı algısı ile devlet bu yükü özel kurumlarla, okullar ile yüklenmektedir.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Eğitim belirli amaç ile olmalı, yoksa farklı kişiler ve karşı oluşumlar oluşabilir, bu nedenle serbest eğitim gözetilemez. Yoksunluk bırakılamaz denilme, tam tersi hak tanınmamalıdır. Ülkeyi felakete götürürler. Devlet okul açma izni verse, denetlese hatta kapatılsalar bile, bazı okullar baştan müsaade edilmemelidir.

III. Kamu yararı

A. Kıyılardan yararlanma

MADDE 43- Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.

Kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkân ve şartları kanunla düzenlenir.

B. Toprak mülkiyeti

MADDE 44- Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tespit edebilir. Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yeraltı servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz.

Bu amaçla dağıtılan topraklar bölünemez, miras hükümleri dışında başkalarına devredilemez ve ancak dağıtılan çiftçilerle mirasçıları tarafından işletilebilir. Bu şartların kaybı halinde, dağıtılan toprağın Devletçe geri alınmasına ilişkin esaslar kanunla düzenlenir.

C. Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması

MADDE 45- Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır.

Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır.

D. Kamulaştırma

MADDE 46- Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idari irtifaklar kurmaya yetkilidir.

Kamulaştırma bedeli ile kesin hükme bağlanan artırım bedeli nakden ve peşin olarak ödenir. Ancak, tarım reformunun uygulanması, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla kamulaştırılan toprakların bedellerinin ödenme şekli kanunla gösterilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngörebileceği bu hallerde, taksitlendirme süresi beş yılı aşamaz; bu takdirde taksitler eşit olarak ödenir.

Kamulaştırılan topraktan, o toprağı doğrudan doğruya işleyen küçük çiftçiye ait olanlarının bedeli, her halde peşin ödenir.

İkinci fıkrada öngörülen taksitlendirmelerde ve herhangi bir sebeple ödenmemiş kamulaştırma bedellerinde kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz uygulanır.

E. Devletleştirme ve özelleştirme

MADDE 47- Kamu hizmeti niteliğı taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde devletleştirilebilir.

Devletleştirme gerçek karşılığı üzerinden yapılır. Gerçek karşılığın hesaplanma tarzı ve usulleri kanunla düzenlenir.

Devletin, kamu iktisadî teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin mülkiyetinde bulunan işletme ve varlıkların özelleştirilmesine ilişkin esas ve usuller kanunla gösterilir.

Devlet, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişileri tarafından yürütülen yatırım ve hizmetlerden hangilerinin özel hukuk sözleşmeleri ile gerçek veya tüzelkişilere yaptırılacağı veya devredilebileceğı kanunla belirlenir.

Yorum

Devlet varlığı olan arazileri koruması ve gözetmesi esastır. 1) Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır, 2) Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek, 3) Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır, 4) Tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmayı amaçlar.

Kamu yararının gerektirdiğı hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir Kamu hizmeti niteliğı taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde devletleştirilebilir.

NOT: Devlet varlığı olan arazileri Kamu menfaati üzerinde kullanmalı, burada bireyin hakkını dikkate alarak, peşim ödeme ile sahiplik alabilir.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Her yer Kamunundur, istenildiğı zaman alınır ve kullanılır. Bireyin mallarına da devlet el koyabilmelidir, bunun olmaması Anayasa'da olması anlamsızdır.

IV. Çalışma ve sözleşme hürriyeti

MADDE 48- Herkes, dilediğı alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Devlet, özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.

V. Çalışma ile ilgili hükümler

A. Çalışma hakkı ve ödevi

MADDE 49- Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.

Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliğı önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

B. Çalışma şartları ve dinlenme hakkı

MADDE 50- Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.

Küçükler ve kadınlar ile bedenî ve ruhi yetersizliğı olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.

Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.

Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir.

C. Sendika kurma hakkı

MADDE 51- Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.

Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Sendika kurma hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

İşçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırları gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Sendika ve üst kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri, Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokrasi esaslarına aykırı olamaz.

D. Sendikal faaliyet

MADDE 52-

VI. Toplu iş sözleşmesi, grev hakkı ve lokavt

A. Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı

MADDE 53- İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler.

Toplu iş sözleşmesinin nasıl yapılacağı kanunla düzenlenir.

Memurlar ve diğer kamu görevlileri, toplu sözleşme yapma hakkına sahiptirler.

Toplu sözleşme yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde taraflar Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.

Toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapılma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar kanunla düzenlenir.

B. Grev hakkı ve lokavt

MADDE 54- Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyuşmazlık çıkması halinde işçiler grev hakkına sahiptirler. Bu hakkın kullanılmasının ve işverenin lokavta başvurmasının usul ve şartları ile kapsam ve istisnaları kanunla düzenlenir.

Grev hakkı ve lokavt iyi niyet kurallarına aykırı tarzda, toplum zararına ve millî serveti tahrip edecek şekilde kullanılamaz.

Grev ve lokavtın yasaklanabileceği veya ertelenebileceği haller ve işyerleri kanunla düzenlenir.

Grev ve lokavtın yasaklandığı hallerde veya ertelendiği durumlarda erteleme sonunda, uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulunca çözülür. Uyuşmazlığın her safhasında taraflar da anlaşarak Yüksek Hakem Kuruluna başvurabilir. Yüksek Hakem Kurulunun kararları kesindir ve toplu iş sözleşmesi hükmündedir.

Yüksek hakem kurulunun kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir.

Greve katılmayanların işyerinde çalışmaları, greve katılanlar tarafından hiçbir şekilde engellenemez.

VII. Ücrette adalet sağlanması

MADDE 55- Ücret emeğin karşılığıdır.

Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.

Asgarî ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur.

Yorum

Çalışma her bireyin hakkıdır. 1) Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. 2) Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir. 3) Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. 4) Ücret emeğin karşılığıdır.

Bunun oluşması için: a) özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır, b) Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.

NOT: Çalışma değer ve eser üretme amacı ile yapılan bir işlev olup, bu her bireyin kendi rızası ve isteği ile yapılan, zorlanılmayan ve bedeli ödenilen bir yaklaşımdır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Her bireyin görevi çalışarak devletine hizmet etmesidir. Bu bir gururdur, bunu para ve maddi yol ile karşılığı istenilemez.

VIII. Sağlık, çevre ve konut

A. Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması

MADDE 56- Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.

B. Konut hakkı

MADDE 57- Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeterek bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler.

Yorum

Kişiliğine bağlı sorumluluk içinde Aile toplumun temeli kabul edilmektedir. 1) *Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir* 2) *Şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeterek bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler.*

Bunu denetlemek, yapılandırmak ve sigortalamak görev olarak tanımlanmaktadır.

NOT: Anayasanın 17. Maddesi ile bütünleştirilmelidir. Sağlık, çevre ve konutu bütünleştirmektedir.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Devlet sağlıklı ve çevre ile yerleşimi sağlar, ayarlar, bireyler bilgiye sahip değildir, uymaları gerekir. Devlet her bireye bakmak ile zorunlu olmamalıdır.

IX. Gençlik ve spor

A. Gençliğin korunması

MADDE 58- Devlet, istiklâl ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır.

Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.

B. Sporun geliştirilmesi ve tahkim

MADDE 59- Devlet, her yaşta Türkiye vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder.

Devlet başarılı sporcuyla korur.

Spor federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabilir. Tahkim kurulu kararları kesin olup bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurulamaz.

Yorum

Gençlik: 1) *Olumsuzluklara karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır,* 2) *Her yaşta Türkiye vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder* denilmektedir.

NOT: Gençliği gelişim ve yetiştirme, eğitim ile sporun bütünleşmesi boyutu yerine, karşı yetiştirme ve geliştirmelere karşı tedbir alınmasının söylenmesi ters bir etkileşim olmaktadır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Belirli amaca hizmet için gençler yetiştirilmeli, farklı görüşlere karşı olmaları sağlanmalıdır.

X. Sosyal güvenlik hakları

A. Sosyal güvenlik hakkı

MADDE 60- Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.

B. Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler

MADDE 61- Devlet, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar.

Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır.

Yaşlılar, Devletçe korunur. Yaşlılara Devlet yardımı ve sağlanacak diğer haklar ve kolaylıklar kanunla düzenlenir.

Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alır.

Bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kurar veya kurdurur.

C. Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları

MADDE 62- Devlet, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.

XI. Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması

MADDE 63- Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır.

Bu varlıklar ve değerlerden özel mülkiyet konusu olanlara getirilecek sınırlamalar ve bu nedenle hak sahiplerine yapılacak yardımlar ve tanınacak muafiyetler kanunla düzenlenir.

XII. Sanatın ve sanatçının korunması

MADDE 64- Devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve sanat sevgisinin yayılması için gereken tedbirleri alır.

XIII. Devletin iktisadî ve sosyal ödevlerinin sınırları¹

MADDE 65- Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.

Yorum

Devlet sosyal güvenlik hakkına sahip olmalıdır. 1) Devlet, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malûl ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar, 2) Sakatların korunmalarını ve toplum hayatına kavuşturulması, 3) Yaşlılar, Devletçe korunur. Yaşlılara Devlet yardımı ve sağlanır. 4) Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması, 5) Bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kurar veya kurdurur. 6) Ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliğin karşılanması, 7) Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır, 8) Sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur, ayrıca sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi. 8) Sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.

NOT: Devlet her ferdine sosyal güvenlik hakkını sağlar.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Devlet kendisine yararlı olana ancak sosyal güvenlik sağlayabilir. Maliyet çok yüksektir, ancak ekonomik olanları sağlamalıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Siyasî Haklar ve Ödevler

I. Türk vatandaşlığı

MADDE 66- Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.

Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türk'tür.

Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz.

Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz.

II. Seçme, seçilme ve siyasî faaliyette bulunma hakları

MADDE 67- Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak, seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasî parti içinde siyasî faaliyette bulunma ve halkoymasına katılma hakkına sahiptir.

Seçimler ve halkoyması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.

On-sekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halkoymasına katılma haklarına sahiptir.

Bu hakların kullanılması kanunla düzenlenir.

Silah altında bulunan er ve erbaşlar ile askerî öğrenciler, taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar. Ceza infaz kurumları ve tutuk evlerinde oy kullanılması ve oyların sayım ve dökümünde seçim emniyeti açısından alınması gerekli tedbirler Yüksek Seçim Kurulu tarafından tespit edilir ve görevli hâkimin yerinde yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçim kanunları, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenir.

Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.

III. Siyasî partilerle ilgili hükümler

A. Parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma

MADDE 68- Vatandaşlar, siyasî parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir. Parti üyesi olabilmek için on-sekiz yaşını doldurmuş olmak gerekir.

Siyasî partiler, demokratik siyasî hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

Siyasî partiler önceden izin almadan kurulurlar ve Anayasa ve kanun hükümleri içerisinde faaliyetlerini sürdürürler.

Siyasî partilerin tüzük ve programları ile eylemleri, Devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine, millet egemenliğine, demokratik ve lâik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamaz; sınıf veya zümre diktatörlüğünü veya herhangi bir tür diktatörlüğü savunmayı ve yerleştirmeyi amaçlayamaz; suç işlenmesini teşvik edemez.

Hâkimler ve savcılar, Sayıştay dahil yüksek yargı organları mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, Silahlı Kuvvetler mensupları ile yükseköğretim öncesi öğrencileri siyasî partilere üye olamazlar.

Yükseköğretim elemanlarının siyasî partilere üye olmaları ancak kanunla düzenlenebilir. Kanun bu elemanların, siyasî partilerin merkez organları dışında kalan parti görevi almalarına cevaz veremez ve parti üyesi yükseköğretim elemanlarının yükseköğretim kurumlarında uyacakları esasları belirler.

Yükseköğretim öğrencilerinin siyasî partilere üye olabilmelerine ilişkin esaslar kanunla düzenlenir.

Siyasî partilere, Devlet, yeterli düzeyde ve hakça malî yardım yapar. Partilere yapılacak yardımın, alacakları üye aidatının ve bağışların tabi olduğu esaslar kanunla düzenlenir.

B. Siyasî partilerin uyacakları esaslar

MADDE 69- Siyasî partilerin faaliyetleri, parti içi düzenlemeleri ve çalışmalarını demokrasi ilkelerine uygun olur. Bu ilkelerin uygulanması kanunla düzenlenir.

Siyasî partiler, ticarî faaliyetlere girişemezler.

Siyasî partilerin gelir ve giderlerinin amaçlarına uygun olması gereklidir. Bu kuralın uygulanması kanunla düzenlenir. Anayasa Mahkemesince siyasî partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun tespiti, bu hususun denetim yöntemleri ve aykırılık halinde uygulanacak yaptırımlar kanunda gösterilir. Anayasa Mahkemesi, bu denetim görevini yerine getirirken Sayıştaydan yardım sağlar. Anayasa Mahkemesinin bu denetim sonunda vereceği kararlar kesindir.

Siyasî partilerin kapatılması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı dava üzerine Anayasa Mahkemesince kesin olarak karara bağlanır.

Bir siyasî partinin tüzüğü ve programının 68 inci maddenin dördüncü fıkrası hükümlerine aykırı bulunması halinde temelli kapatma kararı verilir.

Bir siyasî partinin 68 inci maddenin dördüncü fıkrası hükümlerine aykırı eylemlerinden ötürü temelli kapatılmasına, ancak, onun bu nitelikteki fiillerin işlendiği bir odak haline geldiğinin Anayasa Mahkemesince tespit edilmesi halinde karar verilir. (Ek cümle: 3/10/2001-4709/25 Md.) Bir siyasî parti, bu nitelikteki fiiller o partinin üyelerince yoğun bir şekilde işlendiği ve bu durum o partinin büyük kongre veya genel başkan veya merkez karar veya yönetim organları veya Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grup genel kurulu veya grup yönetim kurulunca zimnen veya açıkça benimsendiği yahut bu fiiller doğrudan doğruya anılan parti organlarıncaya kararlılık içinde işlendiği takdirde, söz konusu fiillerin odağı haline gelmiş sayılır.

Anayasa Mahkemesi, yukarıdaki fıkralara göre temelli kapatma yerine, dava konusu fiillerin ağırlığına göre ilgili siyasî partinin Devlet yardımından kısmen veya tamamen yoksun bırakılmasına karar verebilir.

Temelli kapatılan bir parti bir başka ad altında kurulamaz.

Bir siyasî partinin temelli kapatılmasına beyan veya faaliyetleriyle sebep olan kurucuları dahil üyeleri, Anayasa Mahkemesinin temelli kapatmaya ilişkin kesin kararının Resmî Gazetede gerekçeli olarak yayımlanmasından başlayarak beş yıl süreyle bir başka partinin kurucusu, üyesi, yöneticisi ve deneticisi olamazlar.

Yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan ve Türk uyruklığında olmayan gerçek ve tüzelkişilerden maddî yardım alan siyasî partiler temelli olarak kapatılır.

Siyasî partilerin kuruluş ve çalışmaları, denetlenmeleri, kapatılmaları ya da Devlet yardımından kısmen veya tamamen yoksun bırakılmaları ile siyasî partilerin ve adayların seçim harcamaları ve usulleri yukarıdaki esaslar çerçevesinde kanunla düzenlenir.

Yorum

Kişiliğine bağlı olarak siyasi yaşam hakları: 1) Vatandaşlar, seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya 2) Bir siyasî parti içinde siyasî faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir, 3) Parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir.

NOT: Kişinin doğrudan serbest iradesi ile seçme, seçilme hakkına sahiptir.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Vatandaşın Türk tanımlanması doğru değil, ırk ve sosyal sınıflar içinde ayırım gereklidir. Eşittir ama hak eden, daha eşittir.

İzin verilenler siyasi haklara sahiptir, muhalefet ancak izin verilen kadar etkili olabilir.

IV. Kamu hizmetlerine girme hakkı

A. Hizmete girme

MADDE 70- Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.

Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.

B. Mal bildirimini

MADDE 71- Kamu hizmetine girenlerin mal bildiriminde bulunmaları ve bu bildirimlerin tekrarlanma süreleri kanunla düzenlenir. Yasama ve yürütme organlarında görev alanlar, bundan istisna edilemez.

V. Vatan hizmeti

MADDE 72- Vatan hizmeti, her Türkün hakkı ve ödevidir. Bu hizmetin Silahlı Kuvvetlerde veya kamu kesiminde ne şekilde yerine getirileceği veya getirilmiş sayılacağı kanunla düzenlenir.

VI. Vergi ödevi

MADDE 73- Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflik, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.

VII. Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı

MADDE 74- Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu gecikmeksizin, dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.

Kamu Baş-denetçisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir. İlk iki oylamada üye tamsayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır; dördüncü oylamada en fazla oy alan aday seçilmiş olur.

Bu maddede sayılan hakların kullanılma biçimi, Kamu Denetçiliği Kurumunun kuruluşu, görevi, çalışması, inceleme sonucunda yapacağı işlemler ile Kamu Baş-denetçisi ve kamu denetçilerinin nitelikleri, seçimi ve özlük haklarına ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

Yorum

Kişiliğine bağlı yetenekleri içinde: 1) Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir, 2) Görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.

Bunun yanında: a) Kamu hizmetine girenlerin mal bildiriminde bulunmaları, b) Vatan hizmeti, her Türkün hakkı ve ödevidir ve 3) Kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür ve 4) Kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

NOT: Türk Tanımı (Madde 66: *Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür*) yaklaşımı ile bir ayrımcılık tanımlanmamaktadır. Ayrıca, *vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz* denilmektedir. Kamu hizmeti görevin gerektirdiği niteliklere göre olması belirtilmektedir.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Kamu hizmetleri ancak belirli kesime sağlanabilir. Vatandaşlık hakkı her kişiye farklı boyutlarda hak sağlamalıdır.

ÖZET

Anayasal Hak olarak sunulsa da bazı kişiler kendilerini daha özel ve özgün hissederek, farklı yorumlamaktadırlar.

Sadece onlar bağımsız, eşit ve kendi aralarında kardeştir, diğerleri ise onlara yetişmeleri için çaba sarf etmelidirler. Eğitim ile aldıkları diplomalar ile onlarınki bile eşit kabul edilemez.

Bu Oligarşi, Atina demokrasisi gibi belirli kesimin hakimiyetinde yönetimler akla gelmektedir. Bu bir kazanç olduğu için, verilmesi istenmeyen bir durumdur.

Politika gereği bu yaklaşımlara farklı ama benzer görüşler öne sürerler.

İnsanlar eşittir ama bazıları daha eşittir

Dikta dahil, eşitlik ve demokrasi isteyerek başa geçerler, burada kavramlar, bizim yanımızda olanlar eşittir denilir, bunların belirli düzeni kabul etme koşulu ile eşit haklar ve oy kullanması oluşur. Bir çoban, bekçi ile bir profesör oyunun eşit olması, adalet, demokrasi ve eşitlik olamaz derler.

Bir sosyal boyut 1) Üst sınıf, yönetici olan kesim, eğitici ve etkin yaklaşım olanakların olduğu, oligarşik sistemdir.

2) Orta Sınıf, sermayedar, iş sahibi olanlar ve yönetimin müsaadesi ile yapılanmada rol oynayanlardır. Bu aristokrasi yapısında onları var yapan sistem, emperyalist yapıyı desteklerler.

3) Alt Sınıf, işçi ve çiftçi ile emek harcayanlardır. Komünist sistemde de bunlar hâkim olur denilse de rol oynarlar ama sadece amir seçiminde de rolü olması kabul edilmektedir.

Bu sınıflarda üst, orta alt diye kendi aralarında da ayırım olabilmektedir. Hindistan 12 kast sistemi ile bunu tanımlamaktadır.

Kültürlere göre farklı bakış:

- 1) **Göçebe Kültürü:** Kültüre göre; her kabilenin bir lideri vardır, bunun özel, özgün yetkisi olmalıdır. Türk Kültürü, TOY denilen kurultayda başlıca her 25 yaş üstü kişiler katılır, serbest oy verir, ancak bazı kişiler konuşurlar, bunlar; a) Kadı, hukukçu, b) Eğitici, hoca ve okumuş kişi, c) Kadınlar, bacılar, gelenek temsilcisi olarak söz alırlar. Konuşma ve söz alanlardan sonra seçim yapılır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Göçebede karşı çıkanlar gruptan uzaklaştırılırlar, seni dinledik ama bizim dediğimiz geçerlidir denilir. Bazı haklardan da mahrum edilebilirler. Bu yaklaşım politikada sık rastlanır, genel kurul dışında olanlar partiden atılır veya ihanet ile dışlanırlar.

- 2) **Tarım Kültürü:** Kültüre göre: örf, adet ve gelenek nemlidir, zaten yönetici bellidir. Ya sülale olarak veya başka usullerle belli olup, buna göre seçim yapılır. Sınıflar belirgin ve kesin hudutları vardır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Yeni bir gelenek olması gerekir, bu nadir olmayacağı için mutlaka eski kalıba uyulmalıdır. Hz. Musa mucizeler göstermiş, Tsunami sonucunda karşıya geçirmiş iken, yine eskiye dönüp, altın buzağı yapıp tapınmışlardır. Ebu Lehep çok memnun kalmış ama eski tapıma devam etmeli denilmiş, Kербela sonu eski kalıpcı, ayırıcılığın olduğu sistem gelmiştir.

- 3) **Endüstri Kültürü:** Kültüre göre; sermayedar patron, yönetici ve diğer tüm bireyler buna uymalıdır. Memur kesimi yönetimin etkinliğini sağlar, işçi yapmalıdır.

ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: Sermayedar grev ve lokavt olmaması için düzenlemeleri şart koşar.

- 4) **Yüksek Teknoloji Kültürü:** Kültüre göre; bir üst akıl vardır, global akıldır, buna uygun yapılmalı, yoksa sorunlar oluşur. Kendisine tabi politikacıları destekler.
ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: *Üst akıl, zamanımızda Amerika teröre destek, para verip dediğini yaptırır.*
- 5) **Birey Hakları Kültürü:** Kültüre göre; burada tanımlanan kültür olmaktadır. Birey hakkı öncelikli, tüm kamu, kurum ve kuruluşlardan korunmalı ve gözetilmelidir. 2006 yılı Avrupa Konsey Raporları ile etkinlik sağlanmış, Anayasa Mahkemesi de bunun üzerine sıklıkla karar almaktadır.
ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: *Birey Hakkı gerçek anlamda yeni, 2006 Bildirgesi ile tanımlanmış olsa da bu tanımlamalar 1400 yıl önce, 622: Medine Antlaşmasında olduğu görülmüş, uygulanmış, 800 yıl önce tanımlanan, 1215: Magna Carta ise uygulanmamış sadece kralın yetkilerinin bir kısmından feragat etmesini kapsayan bir metindir. Selçuk ve Osmanlı antlaşmaları Medine Antlaşması boyutundadır. Birey Hakkı korunur, Kuran: 109/6: Senin inanın sana, benimki bana ifadesi yer alır.*
- 6) **Karma Kültür:** Kültüre göre; toplumda dengesizlik vardır, doğru denilen sosyal yapıya göredir, her türlü yaklaşım görülebilir.
ANCAK DENİLEREK BİREY HAKKININ YOK EDİLMESİ: *Zamanımızda karma kültürler olduğu için, her birey işine gelen yaklaşımı ele alarak doğru bu demekte, kendi lehine yorum yapmakta, sıklıkla da yanılmaktadır.*

Eşitiz diyenlerin, farklı bakışları: Vurgular

Kuran destekli olarak, *küfür, inanmayan, kafir, inkâr, karşı çıkanlar* başlığındaki kelimelerden oluşturulan vurgular aşağıda sunulmaktadır.

Hastalık yok, hasta var etik kavramında da olduğu gibi, her olgu yaratılış olarak özel, özgündür. Hastalık eşit ve etkisi de benzer olacak denilmez, tam tersi izlem ile yaklaşım yapılması, verilerin insana, bireye göre yorumlanması ile özel bir karar, inovasyon yapmak gereklidir. Bu açıdan kavram karmaşası olması beklenir. Her hasta farklıdır, Fizyo-patolojik yapısı, doku, organ sistemleri farklıdır.

Genetik olarak RNA ile tek tür, Homo sapiens, sapiens olmaktadır, Covid-19 bu açıdan tek tür olarak özel bizleri enfekte etmektedir. Genetik kardeşlik yanında, İnsan Hakları yaklaşımı olarak kardeşlik içindeyiz.

Her insan tek ise, bu farklılık ayrıcalık anlamında olamaz.

Kavram kargaşası burada olmaktadır, **ben ayrı isem, nasıl diğerleri ile eşit olurum** sorgusu hâkim olmaktadır.

Civil Liberties kavramında ise, birey hakları tüm Kamu, kurum ve kuruluşlardan üstün, korunmalı ve gözetilmelidir. Türk Ceza Kanunu'nun amacı: **Madde 1-** (1) Ceza Kanununun amacı; **kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir.**

Politikada bu sıklıkla kullanılır: Toplumun görüşleri %20 oranında, 5 grupta toplanır. 1) İktidar, 2) İktidar yanlısı, 3) Muhalefet ve 4) Muhalefet yanlısı olarak oluşur, ancak 5) Kararsızlar grubudur.

İktidar ve yanlısı %40 ile hakimiyeti meclis üzerinden sağlarken, ekseriyet sisteminde %50 bulmalı bu açıdan kararsızların yarısını çekmelidir.

Ayrıca bir memnuniyetsizlik olursa seçime, oy atmaya gidilmez, Avrupa'da memurluk hâkim olduğu için katılım %50 civarında olmaktadır. Bu durum, seçime katılan azınlık görüşlerin etkin olmasını sağlamaktadır.

Kararsızlar birey hakkı temelinde olursa sandığa gider ve oy verirler.

Bazı kişiler menfaat öne sürerek kazanmak ister, çeşitli sosyal imkanlar ile kazanmak isterler.

İktidar ise yapmak zorundadır, bahanesi olmaz, Muhalefet ise başkasının verdiği %10 fazlasını ben veririm, işçi güvenliği, ekonomik destek bendedir derler.

Yapılacak şey, iktidar olunca yabancı ülkelerden kredi almak, onların şartlarını kabul etmek ile, taraftarlarına bu krediden yararlandırmak olmaktadır. Bu daha önce gözlenen veridir.

Batı idarelerinde Global yapı göz önüne alınır, büyük Patronun dediğine uygun yaklaşım yapılması planlanır. İşin enteresan yanı, bunu açık söylerler, diğerleri, uygulayacaklar ise duymamış, bilmemiş rolü üstlenirler.

Her dönem iktidar boyutu kararsız ama bir tarafın adamı olamayanlar saptar. Bundan kurtarmak için Meclis seçimine dayandırmak, bu şekilde yönetimde devamlı değişim yapma olasılığının olması istenir.

Hitler ve diktatörler hiçbir seçimde iktidar olmamışlardır, dikta ile idareyi ele geçirmişler, sıklıkla da parlamentoyu kullanmışlardır. Dikta daima demokrasi, hukuk, adalet der, ama serbest seçimlerde %50 oyu bırakın % 40 oranında bile yaklaşmadıkları gözlenir. Ancak kurulan yönetim sistemi ile istedikleri yine etkin olacaktır. Üst düzey bürokratların atanmasını engellerler.

Diktatörlükte demokrasi, adalet diyen olmaz, çünkü taraftarlar buna engel olurlar. Ayrıca kanunla suç denilir ve engellenir.

İnsanlar eşit değildir, özel, özgündür, haklarda eşittirler

İnsanlar bağımsız olmalı, kararlarını kendileri vermeli, bunun için bilgilendirme, sunum yapılabilir, ama rıza kendilerine aittir.

Her kişi, hastalıklarda olduğu gibi, etkileşimi bireye göre değişir, hafif, farkında olmadan, sadece bulaştırıcı olurken, ölüm ile sonuçlanabilir. Bu açıdan, özel, özgündür.

Genetik tek ana RNA temelinde her birey kardeşlik içinde, Homo sapiens, sapiens türüdür. Tüm uluslararası bildirgelerde de kardeşlik gerçek ve esastır.

O zaman eşitlik nerede olabilir? Haklarda eşitlik tanımlanır.

Suç, kanunda açık yazılı olan, zarar ve zulme tanımlaması ile vardır. Yorum, kıyas, gelenek, kalıp olmaz, düzenlemeler suç kapsamında olamaz. Bazı dinlerde düzenlemeler günah/ceza olarak görülse de laik, Kuran temelinde olmayanlar, kanunda açık suç olmayanlar ceza verilemez. Oğlan babasından habersiz arabayı alsın, kaza yapsa, hırsızlık değil, miras hakkı olan eşyayı kaza yapmış olur. Başkasının değil, kendi hakkı olan cihazdır.

622 Medine Antlaşmasında da tüm bireyler eşit yargılanacak, suç bireysel ve aile karışmış ise suça iştirak etmiş olacaklardır. Zorlama yasak ve suçtur. İmza koyanlar antlaşmaya uyar, koymayan hangi inanışta olursa olsunlar uymazlar. Birey sorumlu, hak kişide, kişiliktir.

Yaşam hakkı ilk temel haktır, kimsenin canına dokunulamaz. İnsanlar arasında kötülük değil, iyi niyet, samimiyet hâkim olmalıdır. Vatan mukaddestir.

Sosyal olarak imza koyanlar aynı yapıda, ayrıcalık uygulanmaz, eşittirler. Farklı anlaşmalar yapılamaz. Barış tektir. Ayrımcılık ne olursa olsun, kabul edilemez. Fiile göre yaklaşım olur, bireye göre olmaz.

Tüm kişiler bağımsız yargılanma hakkı vardır, karara birisinin hatırı nedeniyle itiraz edilemez. Şefaaf, affediş yoktur, olamaz. Affetme ancak bedeli tazmin edip, kişi tarafından yapılabilir. Suçlu olan bedelini ödemelidir. Adalet, hak edilene hakkının verilmesidir.

Kültürel kalıplarda, üst, orta ve alt sınıf söz konusudur. Bunlar da kendi aralarında ayrılabilir. Üst yöneten, orta memur, alt iş yapan, çiftçi veya işçidir. Bunlardan alt grup, demokraside yönetici olursa, hiçbir zaman kabul görmeyecektir. Bu açıdan yönetimde kalabilmek için hizmet götürecektir ama zorbalık ve birey hakkını gözetmeye özem gösterecektir. Tersini yaparsa yıkılır.

Atatürk savaşı kazanmış deriz, Atatürk ise millet kazandı demektir. Köylü milletin efendisidir demesi de bir farklı eşitlik boyutudur. Fark burada açıktır.

Bizim istediğimiz ve öngördüğümüz dışındakiler yapılamaz, halkın oylaması ve öngörmesi ile geçerli olamaz ifadesi diktanın sözüdür. Belirli kesimler, kendilerini toplumun, halkın üstünde görerek, onların bilmediği, anlamadığı, kavramadığı boyutu ile, onların farklı şekilde değerlendirdikleri görülmüştür. Atina demokrasisinde 50 kadar senatör ancak seçtiği geçerli olmaktadır. Buna benzer boyut, belirli derneklere üyelerin, üniversite mezunlarının seçtiklerinin geçerli olması, oy verme yaşının 30 yaş ve üstü olması belirli kesime oy verme, seçme imkânı verilmiştir. 18 yaşına indirilmesi, buluş, kendi kararını verme yasal yaşına inmesi ile gençlerin kararı etkin olmaktadır.

Birey hakkı ve bağımsızlığına gönülleri ısınmayanlar, elindekileri karşı yönde kullanırlar

Bir kişinin davranışı, gönülden ve akıldan benimsemeden olursa, karşı çıkması beklenir

1. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir söz, vurgu, eğer içten gelmiyor, katılmıyorsa
Sözel, haklar, demokrasi denilir ama verilmez
Aristokrasi ve buna benzer yönetimlerde
Oligarşi boyutunda insanlar eşit değil, ayrıcalıklıdır
Birey Hakkı sözleri, yönetimde etkin olmak içindir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Oppression performed, reasoning as balancing
Democracy as meaning, given to specific top level
Aristocracy is main aspect, benefit to some group
At oligarchy, they indicated people are not equal
Civil liberties, only at specific group
MAA

Bilim, bir uygulama sonucunda zarar olmayana, fayda ayrıcalık değil, bireye evet der

Bir insana faydalı, diğerine zararlı olabilir, bu açıdan kalıba değil, hastaya bakılır, sonuç önemlidir

2. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bitkisel bazı çaylar vardır, böbreğe yük olur
Bunların serbest içilmesinin gerekçesi doğal olması
Bu zihniyet doğru olamaz, denge, bireyin durumu
Yakınması olmasa da organ sistemleri irdelenmeli
Hekimlik, terzilik gibi bireye göre yapılandırılmalı
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Some herbal teas are destructive, if used a lot
Advices, as they are natural, so, not harmful
There are balancing, capacity of kidneys
So, advice upon the body functions
As in medicine, like tailoring, adapted to case
MAA

İlaç zehirdir, onu yarara dönüştüren kişilik değil, bilimin hasta uygulamasıdır

Bir yaklaşımda bazı kişilerin yasaklaması, bilim dışı ise, onlara katılmaz, tanıklıkta edilmez

3. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Sosyal ve kültürel yapı olarak, bazı kurallar gelir
Bunlar yasaklar olarak daha belirgindir
Bilgi sahibi bilim insanları, kanıta dayalı olmalı
Sözel değil, veriye dayalı olması gerekir

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
In cultural structures, several regulations
Forbidden acts are most noticeable
You want to scientific groundings, thus not any
You need evidence proof of them

Hasta, bireye göre uyarılama bilim üzere olmalıdır
MAA

Thus, they are not, just cultural orders
MAA

Şeytana içimizde ayrımcılık, insanlığa karşıdır, gücü yoktur, bizim yapmamız ile olur

Bir toplantıda cinsellik ortaya atmak, sohbeti bozmak, terk etmek bir şeytanlık eylemidir

4. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
İnsanın en yakın arkadaşı, zayıf noktayı bilir
Bazı durumlar vardır, dayanamaz patlarsınız
Bilim dışı, insana verilen öneri, beni deli eder
Zarar veren bir şeyi önermek kabul olunmaz
Karşı çıkmayanlar, birbirlerini anlayanlardır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Your closest friend mostly knows your secrets
The weak points, not used against to you
If not scientific advices, makes me crazy
Advising harmful aspects, as a treatment
If accepted, they confirm themselves
MAA

Bilim üzere olunca, ayrımcılık yapanlar, korunma yerine yaparsa başına bela alır

Bir kişi köpek pisliğinin açık yaraya iyi geldiğini iddia ediyorsa, suçta teşviktir, bilim dışıdır

5. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Eğitim almış, tıp diplomasını kazanmış kişi
Tıbbi Deontolojiye uyacağına da yemin etmiştir
Tıp bilimi içinde kalmalıdır
Buna karşı gelen, bilim dışı olanla savaşmak
Mücadele etmek, her sağlık elemanın görevidir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If a person graduated, medicine, give ethical oath
Medical Deontological principles must be on rule
Must at Medical Science, not phantasies
Overcome the un-scientific ideas, concepts
Being on medical science, as obligatory done
MAA

Bazı kişiler sorumluluk almamak, kültürel kalıp içinde, emre uymak isterler

Bir uygulamada, yargılamadan kaçmak için, suç ise yapılmaz dışlayan, emir verildi yaptım diyen

6. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı kişiler, sorumlu kendileri olduklarını dışlar
Başkalarının kendi suçunu alacakları
Bağışlanacağı iddiası ile yapar
Suç ise emir ile yapmak cezayı kaldırmaz
Şefaht olmaz, mahkemeler somut olaya bakarlar
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Although they are responsible, missed their duties
Given, accusing another person
Recompense and compensation being
Thus, even performing by order, the crime, is
crime
No one forgive, must take the penalty
MAA

Eğitimine karşın, tam tersi, fantezilere inanıp, bilimde kuşku içinde ise, çalkantıdadırlar

Bilim verileri kesindir, buna karşın destan ve epik hikayeleri doğru kabul edenler, huzursuz olurlar

7. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Neyi, nasıl ve ne şekilde inanırsanız inanın
Kimsenin, kimseye etkilemeye, karışma hakkı yok
Tek bir boyut, zarar ve zulüm eylemi yapmaları
Kısaca eylem, suç olmadıkça karışılmaz
Sadece bilgi ve öğüt ile uyarılar yapılabilir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Whatever you believed, it is your responsibility
No body has right to force, influenced
Harm and cruel act are criminal one
Only considering the positive acts, done one
You can only give information or advices
MAA

Bazı kişiler sorumluluk almak istemez, kalıba uymak ister, gerekçe kabul göremez

Bilgilendirme, öğütten sonra rıza kişiye aittir, dolayısıyla sorumlu olur

8. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir kişi yaptığı eyleme bakınca, insanlıkta olması
Topluma ve kendisine yararlı, barışa yönelik işler
Değer ve eser üretme çabası yerine, egoizm içinde
Kibirle devamlı ben derse, sorumluluktan kaçamaz

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
What is expected form a person?
Being on humanity perspective
Not on egocentric, thus acts on peace leading
If only said, I am, not getting out of responsibility

Gönüllerinin insanlık ve sevgide kalması beklenir
MAA

So, being on love on humanity is the only one
MAA

Bir kişi bilime, doğa kanunlarını yok sayarsa, ayrımcılıkta ise başına gelmeyen kalmaz

Buzda kaymayacağını düşünerek hızlı giden kişi, kim koruyacaktır?

9. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Felaketler bilimin verilerini dikkate almayan
Deprem Bölgesinde, binaları dayanıklı yapmayan
Önerilen uyarıları da pahalı diye inananlar
Kılavuzluk almazlar, söylenenleri de kabul etmez
Felaket oluşunca da kızacakları kişi kendileridir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you have not in consideration the disastrous
On earthquake areas, not building resistant one
The warnings as noted as expensive, not performed
Rejected the warnings and gaining a lot of money
After an earthquake, first they must be accused
MAA

Bir kişi yalanı, bilim farklı söylüyorsa uydurur, gerçek daha sonra ortaya çıkacaktır

Yalanı, uydurarak söyleyenler, bir süreç kazançlı olmak ister, bu açıdan onlardan uzak olmalıdır

10. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilimsel verileri irdelerken, değerlendirirken
Bilim dışı olanlardan uzak olmalı, dışlamalıdır
Benim olgum diyerek, bilimsel tanımlanmayanları
Aranıza bir gizli perde çekmezseniz
Bilim dışı konuları gerçek ve sizi yalancı derler
MAA

Purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Logical evidence evaluates under scientific facts
If not on science, then it is not in consideration
My experience, my patient only a case indication
Not statistically proven, may be wrong estimation
If you are on phantasies, they called you liar
MAA

Bir kişi israfta, haddi aşıyorsa, gerçeğin, dengenin dışına çıkmak ister, zarar görürler

Bir konuda hak ederseniz, onu almanız gerekir, ancak fazla, dengesiz istemek, hakkedişi bozar

11. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Kişiler, kendi gelirlerinin yüksek olmasını ister
Ek bir gerekçe de belirtmez
Yasal denge dışı talepleri de adalet diye ister
Sonuçta toplumda dışlanma ötesi, kalıcı itilir
Çalışarak değer, eser üreten kişi olmadığı algılanır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
They said, they must gain more than to other one
Not any acceptable reasoning
As noticed as justice, assuming at superiority
As the result, dismissed at the common
Only establishing by own work, for values etc.
MAA

Bir kişi bilim dışına ise, kanıta dayalı tıp kavramını reddeder

Ben hastama verdim iyi geldi, sözünün bilimsel açıklaması olmalıdır, yoksa anlamsızdır

12. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Etkileşim konusunda A Grubu yaklaşım bile olsa
%5-15 hata payı olduğu için izlem gereklidir
Kimse geleceği bilemez, izlem bu açıdan gerekir
Bilime inanmayan için anlamsız yaklaşımlardır
İyi gelir, kişi ve veri tanımlamaz diye reddederler
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
In research and evidence-based reality
Even at A Group finding, 5-15% different facts
No one quite sure the future, so following essential
They just assumed, it must be a good choice
Placebo has not really proven effect, if given
MAA

Hastadan alınan sonuç, geçici olabilir, organ sistemlerde olumlu yanıt olmalıdır

Bazı veriler süslü olabilir, Fizyopatolojik açıdan tümünden bakılıp irdelenmesi, gerçeğe yaklaşıdır

13. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilimde varayım, arzu ve istekler değil
Birey, Hasta verisine bakılmalıdır
Bilimsel gerçek olmalıdır, algı hatası dışlanmalıdır
Kanıt, objektif, şüphe götürmez, somuttur
Bunu reddeden bocalar, bilim dışına çıkar

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Science depends on experimental evidence
Not on expectations, desirers so on
Case reports mostly exceptional one
The fact on real, mathematical clear
If rejected, out of science, thus modifies on case

MAA

MAA

Bazı kişiler uçağı gösterip, yerçekimini dışlamaları, bir akılsızlık ötesi durumdur

Bazı sözler olur, bilim insanı bunları nasıl söyler diye sorgularlar

14. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı sözler yayınlarda görülür, bilim diye söylenir
İftira ötesi, kişiler inanmak istediğine inanır
Tavuklar belirgi gün olunca kesime gider, kesilir
Belirli gün sonra ölürlere demek, anlaşılır değildir
Tavuklar yenilmemeli, ölmüşlerdir, canlı mı yenir?
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
As if an indication on science, some notifications
A person if wants to believe, not on evidence based
They considered as truth, like in industry
Chicken after some days, cutting for food
Noted, chicken died on one exact day???
MAA

Yaratan, yaratılışa yaklaşım, bilim olduğuna göre, farklı ve kişiye özel boyut oluşamaz

Her hastada olan farklı durum, yaratılış gereği, birey özel ve özgün olmasından, yaratılışa göredir

15. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı kişiler hasta iyileşmesi için bilim yerine
Büyü, mucize şeklinde faktörlerden fayda ve
Yarar sağladığını iddia ederler
Bunların hemen tümü Plasebo olup, kontrol madde
Bilimde faydası olmayan kontrol maddelerdir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Some person, not physician, used placebo
Expecting healing effect on phantasies, epic tales
They are used as control, not effected aspects
So, expecting as social and conditional fact
As if any effect, thus not any
MAA

Bizim için uzaklaşım bilime danışmamız gereken durum, bilim dışı yaklaşanlardır

Bir kimse kibirli, sanki yaratılışa hükmettiğini söyleyenlerden bilim insanı uzak durmalıdır

16. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Her yaklaşımın bir sonucu vardır
Olumlu, olumsuz ve etkisiz olabilirler
Önemli olan, ölçme, değerlendirme kriterleridir
Başlıca Fizyopatoloji çok yönlü fikir verir
Kriterler kesin farklı sonuç görülebilir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Every beginning has an end, even half is a result
May cause positive or negative results
The evaluation criteria's is important
Physio-pathological grounding is important
Criteria same, thus result differs in patient
MAA

Bir ilacın etki etmesi için bir süreç gerekir, hemen acele cevabı bilim dışı olan bekler

Bir ağaç yirmi yıl sonra meyve verir, erken isteyen fideden almalıdır

17. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı kişiler, hemen olumlu cevap almak isterler
Bazı yaklaşımların yapılması gereğini dışlarlar
Bilime uygun olmaz ise, tam tersine zarar olacağı
Bilim insanları için bir ürperti ve endişe olurken
Emir verenler, emir verdim olmalı derler
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you said, positive, without any evaluation
You can miss the main aspect, so not done
May be out of science, so may cause harm
Must be sure on reality, not by estimation
Given order, must done, not a humanistic act
MAA

Eğer kişi bilim üzere değilse, yaratılışın sonlanmasını kabul etmiyorsa, olayı kişileştirir

Bir kişi bazı soyut kavramlara dışı adlar koyuyorsa, sanki cinsiyet sorumlu havasına sokar, hatalıdır

18. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı yaklaşımlarda sıfatlar konulabilir
Bu sıfatlar onların kişiliğini zedelememelidir
Kötü olaylar için şahsiyet adları olmamalıdır
Melekler denilen doğa yaklaşımlarına dışı adları
Şeytan diye, doğa felaketlerine erkek adları olmaz
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
You can put some descriptions for easy learn
Thus, not breaking their personality
Must on humanity, not inhuman adjectives
Angel is good habits, not sexual relation
Satan is bad habits, not any personal indication
MAA

Bazı kişiler bilim dışıdır, ayrımcılık isterler, bunlardan ayrı olmak gerekir

Bir bilim dışı olan ile ayrıldığımız yönler neler olmalıdır?

19. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilime karşı nankörleri tanımla, kulluk edilmez
Bizler bilim üzereyiz, sizler ise kabul etmezsiniz
Sizin yaratılış üzere dediğiniz, bilimsel inanmam
Bilim üzere olmayan, yaratılışın gereğini yapmaz
Siz ayrı, ben ayrı inanıştayım, selamet bilimdedir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Ungrateful to science, not together with
Not accepted, evidence-based reality, not by them
The indications as their percepts, not believable
Not quite sure about their acts, astonishing
If not on science, you will be at wrong way
MAA

Benden olduğunu söylüyorsun, ama aynı düşüncede değil, kazanç yolundasın

Bir kişi menfaati için tam ters düşünceye evet diyorsa, yarı yolda terk etmesi beklentidedir

20. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Barışa yönelik, hayır, bağış ve yardım etme fikri
Toplum barışı ötesinde, insanlık boyutuna karşı
Birbirlerine destek olarak, benlik üzerine olanlar
Fakirlik dahil, korkularını da çözemeyen kişiler
Sevgi ve insanlıkta olan için değil, aksi bireydedir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Leading peace, to help, charity for people decision
Upon humanity and ethical concepts
Thus, not supporting, for being gaining
Afraid of being poor, by given, sharing
Not at love and humanity, only at egoism
MAA

Toplumda, bilim üzere olan ile, gerçeği reddedenler olur, perişanlık bilim dışı olandadır

Eğitimin amacı bilginin faydalanılması, eyleme geçmesi içindir, yapmayan felaketi çağırır

21. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Yardım etmek istediğinizin, bilim üzere olması
Hayal ve fantezi üzerine yardım olmayacağı
Sevgi ve insanlığa karşı olanlarla hiç olmayacağı
İzlemin gerçek üzere işlevsel olmasının önemi
Bilen kişi için açık ve net iken, diğeri karşıdır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you want to help someone, it must be on science
Not at phantasies and epic histories
Must be approved on love at humanity attention
Must on reality at functional one
For the person known it is obvious
MAA

Bilim dışı olanlara karşı çıkılmalı, gerek olmadığı, belirtilenler ortadan kaldırılmalı

Bir kişi bilim dışı söylüyorsa, bozgunculuk, ikilem ve dışlamak amacındadır, karşı çıkılmalıdır

22. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Mücadele ne ile yapılmalı dersen, bilim dışı ile yap
Bilime karşı olanı gerçek gibi savunanlara karşı
Toplumda karşı çıkıldığı görülmeli, dinlenmeli
Belirli kesim kabul etmeyebilir, ama savunanlar
Bilim üzere olanların hakikatte endişesi olmaz
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you want to competition upon something,
Being against the unscientific one
They profoundly alleged and rejected the truth
Scientifics cannot accept, even listened them
Not astonished and not any hesitations
MAA

Bir kişi kalıp içinde ise, kalıptan çıkmadan, kabuğunu kırmadan, gerçeği algılamaz

İnsanların inanmak istedikleri vardır, Kuran da olsa yine epik hikâye de uydurulur

23. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Kuran 17/93 uçmalısın, yoksa inanmayız derler
Ben bir beşerim denilmesine karşın
Çeşitli şekilde uydurulur, anlam katılır
İnanmayan yine inanmaz ama inandım diyen
Bu aldatmacaya kanıp, gerçekten uzaklaşırlar
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
En in Quran, people want the flying of prophets
Even they indicated we are just a person (17/93)
By epic histories, flying is added
On Quran verse, not held, some deeply believes
This leads, away of trusting to the reality
MAA

Nehir yatağında ev yapan kişi, her yağışta korkar, haklıdır, ayrımcılık olmaz

Korkulan şeyin bilimsel çözümü bulunmalıdır, kulak tıkamak ile sorun çözülmez

24. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilim yaratılışı ortaya sunar, çözüm bireye aittir
Sorunu oluşturmak, soru yapısına dönüştürmek
Sorunun cevabı ile çözümünü bilimde olmalıdır
Karşı çıkmak, ertelemek bile zamanı dışlamaz
Felaket gelince, keşke demenin bir anlamı olmaz
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Science indicated the creation, nature law
Solution upon the individual consideration
First establishing the problem, as question
Try to find the solution, by scientific facts
Not said, if not done, this disastrous happening
MAA

Yaklaşımlarda, sadece kutsal kişi yapar derler, suda yürüyenin, yüzen ayakkabısı vardır

Sihirbazlar, bilimde olmazlarda istediklerini bilmeyeceğini bilirler, el çabukluğu örtülmelidir

25. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilim dışı bir boyut oluşmaz, beklenmez de
Uçan uçak, yerçekimi dışlamaz, buna göre uçar
Kuşlar bile kanatları ile havayı iterek uçarlar
Yalan söyleyen, yapacağım, hatta yaptım diyenler
Toplumda dışlanma ötesi, azap içindedirler
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Unscientific aspects, not expecting exact result
Planes designs are according to the gravity
Birds are flying, by concerning the gravity
If in liar, after the harm resulted, so in regret
Even isolated in common, said only to themselves
MAA

Bilimde sivrisineğin kanadı bize çok şey katar, bunu dışlamak bilim insanına yakışmaz

Bir konuda bilim işinize yarar fikir verir veya sadece veridir, bundan farklı işaret aranmaz

26. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bakın gördünüz, hak etmediği işe giderken düştü
Bu bir uyarı ve işarettir, dikkate alınmalıdır
Buzlu yolda dikkat etmemesi, ayakkabısı düz ise
Beklenen davranış iken, büyü, mucize aramak
Bilimde kanıtı dayalı bilim kavramını dışlar
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
A person is slipped and fall down
The talking's, because he has not right to work
Not care, step on ice, with flat shoe, can slipped
Not find any extra ordinary explanation
Be on science, keep on science
MAA

İzlemde hasta verisi, bunun inkâr edilmesi, bilim insanı bunu yapamaz

Bir yaklaşımın sonucu için izlem yapılır, istenilen sonuç gelmemesi, bilimde beklenir

27. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir tıbbi yaklaşımda, başarı, tedavi isterken
Yapılan yaklaşımda A Grubu olsa bile farklı sonuç
Bilimde beklenirken, ters boyut oluşabilir
Bu doğal beklenti, izlemin amacını oluştururken
Bu boyut bilim dışıdır, yorum bile kabul edilemez
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you want to success on medication
Even at Group A treatment, 5-15% diversity
Following, reestablishing the verdict is essential
Each case and each condition have specific aspects
Exact notification is unscientific and not accepted
MAA

Bir idareci, bilim dışı, büyü üzere diyerek yaklaşım yaparsa, zarar üzere olur

İnsanlar yaratılıştaki oluşmaların bir yaşam boyutu, bir ders denilebilir, yarar, hizmet ağır basmalı

28. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı kişilerin başarıları bilim dışı olduğu söylenir
Amaç, çalışarak değer, eser ürettiğini örtmek
Büyü ile yapıldığını söylerler
Bilime inanan, bilimde olan kişiler net bilir
Büyü, mucize yoktur, bilimi kullananlar bilir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
In some estimations, what they get is unscientific
They want to cover, working for value production
Even considering as magic
When you have scientific notion, you are quite sure
There are not any unrealistic factors, all on science
MAA

Belirli kişiler, sadece kendilerine avantaj sağlanmasını, oligarşik yapı isterler

Belirli kültürel ve sosyal yapı, sosyal sınıfları tanımlar ve üst sınıf ayrıcalıklı olmalıdır

29. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Üst sosyal sınıfta olduğunu kabul eden, sanan kişi
Ayrıcalıklı olarak önce menfaat ve kazanç isterler
Bu onların doğal hakkı olarak tanımlarlar
Çalışarak değer ve eser üretmek yerine, verilmeli
Yaratılış ise eşitlik üzere olup, ayrımcılık olmaz
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
The person considering at upper, high society
Each of them must serve them, care and protect
This is as natural right to get, not equality
Not by working and establishing values
This function at history, now equality on rights
MAA

Bilim üzere olanlar başarılı olurken, fantezi, hayalde olanlar yerinde sayarlar

Denize olta atan kişi balık yakalar, hayal kuran ise eli boş döner

30. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir kişi kendisi için bile olsa, fayda üzere oldukça
Yaşadığı yeri, çalıştığı yeri güvenli yapmalı
Kazancını da hak edişe göre elde etmelidir
Bilim bunu gerekli kılmaktadır,
Bilim insanı için başka çözüm olmaz
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Each application must be on benefit
Whether for themselves or for common
Leading peace and safety measures
Right to get it, at humanistic values
Even on scientific evidence, other only tales
MAA

Geçmişte olanlar konuşulunca, bilim üzerinde olmayan, hayalde kalanlar unutulur

Baki kalan hoş seda ise, bir eser ve değer bırakan da hatırlanır, yapamayanlar unutulur

31. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilim üzere olan, yaratılış gereği oluşanı tanımlar
Bunu inkâr eden, tersine yorum yapanlar
Hayal, epik destanlar ve fantezileri sunabilirler
Zamanla bunların gerçekliği olmadığı görülür
Hayaller masallarda kalır, gerçekler ise hatırlanır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
When on science, description on creational way
When counter explanations, opposite to science
Not at evidence-based, on epic histories
By application, noticed as not any effect
Tales on histories, reality on memories
MAA

Bilim dışı gerekçe sunanlar, gerçekleri görmez, duymaz ve kavramazlar, kalıptadırlar

Bir kimse veri, kanıtlara dayalı fikir üretir, akıl işletilirse dinlenir, öğüt alınır

32. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı kişiler bağırarak, zorlamak ile netice alır sanır
Söylediğinin hatalı, yanlış olduğu bile söylenemez
Dinlemedikleri gibi, kalıpları da aşmazlar
Her iddianın bir ispatı, somut dayanağı olmalıdır
Hayal üzere olanlar, sadece iddia sahibi inanacaktır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Someone assuming to get, by shouting, by force
Not accepting even indicating the wrong way
Mostly on rules and in borders
Not any reasoning, grounding, only egoism
They just the believer, another one is rejected
MAA

Bir kişi bilim dışına fitne, ikilem ile bozgunculuk yapıyorsa, bu sonlandırılmalıdır

Bir bilim dışı etkileyerek insanlar arasında çatışma ve bozgunculuk yapabilir, engel olunmalıdır

33. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
İnanışlarda epik destanlar doğru gibi sunularak
Toplumlar arasında çatışma çıkarılabilmektedir
Hz. İsa çarmıha gerildiği bir ikilemdir
Yasak, haram deyip, toplumun sevdiğini dışlamak
Tıp Bilimi, sanki canı alır demek, kabul edilemez
MAA

Purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Epic histories are not on reality, over estimation
There will be making conflicts at believes
Crossing of Christ is something like that
By making idol, God, Son or so on
Human being, whoever is same, in science
MAA

Gerçeği bilmenize karşı tersini doğru demek ile, bilime karşı çıktığınızı algılayın

Bilim üzere olan hasta verisine göre davranır, karşı çıkan da tıp bilimine göre inceler

34. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilim verilerine göre davrananlar, farklı yaklaşım
Farklı boyutlarda olsalar bile, aynı noktada birleşir
Tek sistem üzeredir, kanıta dayalıdır
Bilim üzere olan bilinç, şuur hakikat üzere olup
İnceler, irdeler, gerekeni bilim üzere yapar
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
There is only one system of creation
From different perspectives, several alterations
Origin, grounding from same natural law
Examined, evaluated and application on science
Evidence, the performing on science
MAA

Başımıza sıkıntı gelince yapılan dua, gidince de aklımıza gelse ne güzel olur

Bir insan sigara nedeni ile akciğerlerinde sorun oluşur, iyileşince tekrar içmeye başlar

35. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Sağlıkta bile zorlama değil, kötülük kapımızı çalar
Sigara akciğerleri hemen işlemez yapmaz
Öksürük, balgam ve solunum sıkıntısı
Tüm bunları dikkate almayan, akciğerini tahrip et
Sonra yine sigara içmeye devan et, insan bu işte
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Even health, not any pressure, oppression
Smoke harm to lungs, disturbing function later
First, cough, respiratory problems even at single
Over 25 piece per day convicted cancer
Thus, physician smokes, how can it will be?
MAA

Gemiden denize atlayan, boğulmamak için tedbir olarak atlamalıdır

Bulduğumuz ortamı bilimsel dikkate alarak, korunmalıyız, yoksa tehlikede oluruz

36. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir kişi yorumlarken, geniş düşünmez ise
Kalıp ve koza içinde olanlar için, irdemek zordur
Gerçek ve verileri birey üzerinde yorumlamalı
Sağlık elemanları için kanıt esastır
Hakikati inkâr eden kişi, doğruyu bulamaz
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
To make a verdict, deep and widely evaluated
Not in rules and borders, breaking the shell
Science, evidence-based reality will the indicator
In Medicine, patient, following case is obligatory
If you deny the truth, not find the certainty
MAA

Bazı kişiler kiş olmasına karşı tedbir almazlar, soğuktan şikâyet ederler

Bir kişi eğer bilim üzere ise, gerekeni yapmıyorsa, eğitimi dahil boşuna yapmaktadır

37. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı kişiler, bilime dayanmadan söylerler
Bunlara inanırlar ama, yanıltıcıdır
Bilim, yaratılış dışı bir boyut zaten olamaz
Buna karşı yaklaşımı yapanlar, gerçeği kabul etmez
Azap çeker, kabahati başkasında ararlar
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Assuming, some ideas and hypothesis
Even not on reality, just personal decisions
Applied, tested on science, so make it clear
But if you assumed as real, not want to do
Thus, not want to get out the dream, wishes
MAA

Bazı şeyler, bilime karşı, ama gözleri ile gördüklerini iddia edenler, göz aldanmasındadır

İlkokulda sihirbaz getirilerek, büyü olmadığını ispat için gösteri yapıldı, bilime inanan az idi

38. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Okul, sihir denilenin aldatıcı olduğunu göstermek
Bunun açık ortaya konulması için gösteri yaptı
Sihirbaz, bizim karnımızdan su çıkarıyordu
Göğsünden bir torbadan, sonda ile su çıkarıyordu
Gösterip yaptı, biz inanmadık su nasıl çıkar dedik
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Our Primary School, tried to show magic not real
Performed a show, fluid flowing form abdomen
Magician, indicated the concept, shown us
There is a bag, and from a tube water flows
We have seen, be certain of, thus others said magic
MAA

Bilimi sorgulamak değil, bunun anlamı, eğitim almak, yararlanmak gerekir

Bir kişi bilim dışı bir veriyi söylerse, arkasındaki sır irdelenir, uçanın arkadaki gizli teli araştırılır

39. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Yerçekimi neden yaratıldı sorgusu yerine, çekimler
Varlıkların çarpışmadan dönmesini sağlayan sistem
İtme ve çekmenin boyutu algılanmaya çalışılmalı
Bunlara karşı çıkmak, evrenin çarpması, yokluk
Doğruyu yitirmenin anlamı olamaz
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Why the gravity is established?
After you have fall down, asking this question
In this universe, protecting from crashing
Pull and push is the system of Coulomb
If missed the creation, you get lost
MAA

Kıskanmak örnek almanın aşırı ve karşdakini tahrip edici boyut olmamalıdır

Bir şeyi kıskanan, ona sahip olana onu kötölemesi, gerçeği saptırmak ve bozmak olmaktadır

40. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı kişiler zenginlere özenebilir, kıskanabilir
Bu doğal karşılanırken, onu kötölemek
Olmayan bir zarar uydurmak
Karşı tarafın bir süreç beklemesini
Zarara karşı ise tedbir almasını gerekli kılar
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
People mostly want to be a rich person
This is an expected, thus used as accusation
Imagine a harm, and positioned them to this fact
Not evidence-based, just accusation
As a result, counter side get protection
MAA

Bir kimse yer çekimini kabul etmiyorsa, bunun yerçekimine zararı beklenmez

Birisi kendi ailesini reddetmesi değil, onlara insançıl ve sevgi boyutu ile yaklaşımı öngörülür

41. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Toplumda bazı yaklaşımlar, bilim dışıdır
Toplumsal bir olay, miting şekline getirilir
İşlev yapmak değil, karşıt bir cephe kurmaktır
Mesele örneğin yerçekimini reddetmek değil
Yaratılışa karşı bir kutsal insan yaratma hevesidir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
In community, some aspects are not on science
Community perspective, originated, epic histories
Sometimes making opposition party, contrary
Aim not rejecting the gravity
Making a holly person, so admired as saint
MAA

Yaratılışa, bilime inanmak, doğa kanunlarından yararlanmak demektir

Çevre kirliliği, ekolojik dengeye inanmamaktır, nasıl olsa sorun olmaz derken, doğa ölebilir

42. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Yaratılış üzere olmak, bilim üzere olman gözlenir
Bir doğayı koruyup, gözeten, destekleyenler
Doğayı kullanıp, çevre kirliliğine sokanlar bellidir
Göldeki balık geçim derken, tümünü yakalamak
Balık neslini yok etmek, kendine küfretmek olur
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you are on creation, you are on science
Protecting, serving the nature, by heart
Not making environmental pollution, destruction
Not get all fishes, in lake, save to survive
Taken all fishes, you are disturbing your future
MAA

Ayakta durmak için mücadele etmek gerekir, savaş, savunmadır

Bir bilime karşı olmak, ikilem, fitne ile gerçek ve doğru boyuta karşı ötesinde, zıttı yerleştirmektir

43. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Savaşmak yasak iken, savunmak temel yaklaşım
Bilim üzere yaratılış savunmak gerekir
Tam tersi, bilim dışını yerleştirmeye çalışanlarla
Mücadele şarttır, bilim dışı fikir yok edilmeli
Masal, destan, fantezilerin kaplaması önlenmelidir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Not fight, make war, just defend
Even in science, defending the creation
If on phantasies and fairy tales
Defending to humanity on evidence-based
Protecting, covering of epic histories
MAA

Bir kişinin fikirleri, yaptığı işler, davranışlar ve tutumları ile belli olur

Bir kişinin fikri ile davranışı ters ise, ona güven olmamalıdır

44. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Birlikte aynı yolda yürürken, amaç net olmalı
Ortak amaç ve hedef aynı ise, yürünebilir
Farklı fikirlerde ise yan yana bile olunamaz
Yaratılış ve bilim üzere olanlar ortaklıkları doğal
Sözel değil, davranış ile teyit edilmesi kanıttır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
When walking on the same direction, on road
Together with, the purpose, to a known direction
If diverted ideas, not get together
The person on creation, science, being togetherness
Must approved by action, not only by words
MAA

Bir kişiye emir olmaz, kendisi öğüt ve bilgiye göre kararı kendisi vermelidir

Bir kişi serbest hür iradesi olmaz ise, çocuklara da öneri yapılır, susamış ise su ikram edilir

45. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilim üzere olan, yaratılıştaki olan kişi
Yaşam Hakkı dışında, kimseye müdahale etmez
Bilgi verilir, öğüt yapılır, ikram sunulur
Kişi isterse alır, kullanır, istemezse yapmaz
Emzirme bebeğin talebi ile anne emzirmektedir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Only as the Right to Life, for resuscitation
In Medicine required, informed consent
Answering the questions, explain it
Whether the patient chose or reject it
Even breastfeeding, performed by babies sucking
MAA

İnsancıl, yardım eden, destekleyen bir kişi, daha sonra sert, emir ve zorlayan olursa!

Bir kişi eğitim almış, beceri kazanmış iken, tam tersi olursa, hekim etik ilkeler dışında olursa ne olur?

46. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Sağlık Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi açıktır
Bir kişi Tıbbi Bilimi dışı yaklaşım yaparsa
Etik ilke; ilk kural zarar dokunmama iken
Tam tersi, kazanç ve kendi menfaatini dikkate alır
Hekim, bunları yapması ile meslekten men olur
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
The ethical principles on medicine s clear
If a person out of deontological items
First ethical rule, primum non nocere
Changed to gain and egocentric
Dismissed form medicine
MAA

Bilim üzere olunmasının gerektiği, hekimlere belirtmek anlamsız olacaktır

Bir kişinin yaşamı, hekim olarak, bilim üzere olmak, sağlığının bunun üzerine yapılandırılmaktır

47. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı kimseler toplum ile ters düşmek istemez
Kültürel yaklaşımları bilime çevirmek, düzeltmek
Onlarla kavga değil, yaratılışa göre uyarlamak
Bitki çayı 6 adet üstü zararlı ise, onu 3'e indirmek
Sosyal kurala uyan kişi ise hekimlikten uzaklaşır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you don't want to contrary cultural concepts
Believing on epic histories, not on scientific fact
Not to fight, but adapted, balanced it
If the herbal tea is harmful at 6 cups, lover to 3
Social rules may dismiss medical facts, be aware
MAA

Bir kişi kendisinin şahidi, eğiticisi, her işi gören kişidir, bunu algılamalıdır

Birey başkası değil, kendisinin farkında olmalı, onu eğiterek bilim ve doğrudan olmasına çalışmalıdır

48. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir konuyu anlatıyorsun, sen kabul ediyor musun?
Onun inancı ona, seninki sana ise, bu nedir?
Çalışarak değer ve eser üreten kendinsin
Hakikat ve gerçeğin en yakın gözetmeni kendisidir
Sevgi ve insanlıkta olmak, iyilik yapmak amaçtır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
In lecture given, first you must accept it
His decision to him, mine to me, what it is?
Working for value production, it is you
The reality, as you own noticed
Aim, on love at humanity for charity
MAA

Bir kişinin sorumlu olduğu insan kendisidir

Yaptıklarımız eylemlere bakalım, irdelerken, sevgi ve insanlık boyutu ile iyilik oluşturması önemli

49. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Nefis ve arzular bazı şeyleri isterler
Tümü hak edip etmediğimize bakarız
Kendi çalışmalarımız ile hakkımız olmalıdır
Sevgi ile insanlığa giden yol olmalıdır
Barışa yönelik, hayır ve iyilik oluşması amaçtır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Our wishes, demanding a lot impossible one
Thus, are we really own them, right to get
We must have effort, work for establishing
Love on humanity, at ethical principles
Leading peace and happiness, in sure
MAA

Bir kişi bilim dışı olursa, felakette yok olacak olan onlar olacaktır

Birisi korumak ve gözetmek için bilim üzere gereken tedbirleri almasıdır

50. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Felaket ne zaman oluşacağı belli olmaz
Buzlu yolda, yaz lastiği ile hızlı gitmek
Kazaya davetiye çıkarmaktır, hemen gelir
Bilim dışı olanda, tedbirsiz davranana azap yakın
Sonsuz gelecekte ise bilim üzere tedbir alan vardır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
When will be happened the Earthquake?
There will be an estimation, thus not quite sure
Like riding on icy road, by fast
Unconscious driving and not taken precautions
Bring them close, if in science gone forever
MAA

Bir kişinin 20 yıl önce söylediği bir konu, bugün karşı olduğu durum olabilir

Devamlı değişim olduğu, bunun gelişim üzere olunması bir beklenti, uygulamadır

51. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
İnsanlar itaat değil, ilkeler üzere olurlar
Zararımız dokunmaması başlıca ilkedir
Peki zarar ve zulüm nedir dersiniz, bu değişir
Bunlar belirgindir, kişilere zorlama, rızasız eylem
Kısaca geçmiş değil, somut yaptığı eylemidir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
People not on obeying, must on principles
Primum non no cere is the factor
What is harm and cruel act? It depends on case
It is obvious not any suspicious and hesitations
Not the past, current, flowing is the reality
MAA

Bir hekim tıbbi bilgi ve becerisine göre bilimsel yaklaşım yapar, sonrası aynı olmalıdır

Bir hekim bilim üzere iken Plaseboya döner, tekrar bilim ve sonra fanteziyi kullanırsa dışlanır

52. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Kişi hata edebilir, zarar oluşturmadıkça dönebilir
Bilim üzere iken, bilim dışı, fayda bekleme
Büyü ile tedaviye kalkan hekim, dışlanır
Daha sonra pişman olsa da ceza görmelidir
Bilimde olmak oyun oynamak gibi olamaz
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
An individual can make faults, as a Human being
Try to compensate, return to basic native one
If try to make healing with magic
If physician confirms, must dismissed
There will not any playing, in health
MAA

Bazı kişiler büyü ile tedavi olduğuna inanır, plasebo olanı tedavi edici görürler

Bir kişi bilimi inkâr etmeyi bir gerçek olarak sunar bu kalıpta kalırsa, tekrar bilime dönmezler

53. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı insanlar bilim dışı olarak gördüklerine inanır
Bir kişi suyun üstünde yürüyor görmesi
Suyun derinliği, ayakkabı, özel tekniğe bakmadan
İnanan kişi, artık pek azı hariç bilime inanmazlar
Bilgi, uyarı ve öğüt bir faydası da beklenmez
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
When seen a person, walking on the water
You must try to explain the scientific manner
Depth, the shoe, special technique so on
If a person on phantasies and epic histories
Not help any information, so not being with them
MAA

Bazı kişiler, karşdakini zor duruma bırakmak için, kendi sırlarını kullanırlar

Bir gerçek, bilim üzere ve açık, nettir, ancak burada kişisel boyutların iftira ile değiştirilmektedir

54. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bilime inanan, yaratılış üzere olan bir kişi için
Havada arkadaşının uçtuğu söylenirse, güler
Arkasında mutlaka bir ip vardır diye yanıtlar
Bunun dışında inanan çıkar ve büyük iftira olur
Toplumda buna inananlar ile kişi bilim dışına itilir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
For a person on scientific reality
If indicated as the friend flies in air
There must be a robe behind
Apart of such explanation, is ridiculous
Who believes is out of logical certainty
MAA

Bilime inandığını söyleyen kişi, arkasından ancak, lakin ama kullanırsa baştakini yıkar

Bir kelime eklemek veya tercümeden farklı yapmak, olayı tam tersine çevirir

55. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
İnanışlarda rastlanan, bilim, yaratılış, yaratan denir
Tanrı, İlah yok denirken, başka kelimesi ekleme
Tanrıçılık teolojik boyut yasak denilirken
Allahtan başka İlah yok demek, onu ilah yapar
Yaratan, obje değil, yaratılış, bilimdir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Science is the creation, the nature as science
Creator is not as God, as Create Universe
Idiolectic concept is not accepted
Creator is not as object, as scientific fact
Not believe on God, just be in creation
MAA

Bir kişinin sözü değil, davranışına bakılmalıdır

Bir kişi köpekleri sevdiğini söyler, ama onlar yaklaşıncaya kaçar, korkar

56. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Sevgi sözel değil, eyleme dayalı olmalıdır
İnsanlıkta olmayan kişinin duyduğu sevgi
Kendisine olan, egoizm simgesi denilebilir
Zalimler zulmederken adalet üzere yaptığını söyler
Kendisinin emri olmasını adalet sanır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Love not at words, in acts
Mother breastfeeding is an example
Not performed by force, by demanding
Cruel one orders, as if for people benefit
Not any pressure, force can be tolerated, accepted
MAA

Felakete uğramadan önce, insanlar yaratılışın el bağlıdır, bize bir şey olma derler

Bir fay hattı üzerinde olan, binası sağlam olmayan kişiler, doğa bize söyler derler, aldanırlar

57. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
İnsanlar arasında sevgi ve insanlık olması beklenir
Bu sağlanmazsa, bozgunculuklar gözlenir
Benlik, menfaat boyutu ile, kendi kazancını ister
Haddini aşanlar, saptırmaya yönelirler
İnsanlık dışı olanlar, bir süre sonra alt-üst olurlar
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Relation between two people on love at humanity
If not performed, counter acts, not at peace
Individual desires, their egocentric demands
If over, to, destruction on balance
Out of humanity, condition turned upside down
MAA

Yaşamda zorlama sık rastlanır, karar ve sorumluluk bize ait, ancak bilim ayırabilir

Bir kişi zorlama içinde olsa bile, emir ile suç işlenmez, sorumluluk diğerine yüklenmez

58. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Kalıp içinde olan kaçınacağı yol var sanır
Emrettiler yaptım, cezada geçerli değildir
Birey ancak bilgi ile vereceği rıza ile olabilir
Sorumluluk bireyde, suçta bireydedir
Zorlanan kaçabilir, şikâyet eder ama yapmamalıdır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you indicate, as I performed because of the order
In medicine, even the nurse must care, serve it
Must opposed not to give
Distended baby not fed, being in consideration
Two people accused, physician and nurse
MAA

Bir kişi büyük bir neşe içinde olursa, bazı değerleri güçlendirmelidir

Bir doğum, varlık, yaşam, insanlık boyutları irdelenmesi gündeme gelmelidir

59. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Her yaş günleri bir durum irdelenmesi olmaktadır
Bilim üzere olmak, karşı çıkmak fark eder
Hayal üzere olan, kendi boyutunu kaçırmış olan
Toplumda bulunduğu yer ile varsayılan farklıdır
Huzur ve mutluluk farkındalık ile pekişebilir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Each day, each case is an evaluation of medicine
Being on evidence, or opposition makes it differs
If on decision, thoughts, missed the fact
Even the social status and the disease varies
By peace and happiness must the one to reach
MAA

Bir işi yaparken amaç, güdü ile çalışarak yapılan elbet farklı olacaktır

Bir piyangodan zengin olan 5-7 yıl sonra yüzde 70 kadarı tam iflas ediyor, koruyamıyor

60. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir hekimlikte bilgi edinebilir, hastaya uygulanmaz
Uzmanlık ve aynı zamanda laboratuvar sonuçları
Kısaca kitap bilgisi değil, hastaya uygunluğuna bak
Buna göre yaklaşım yapılırsa, başarı beklenir
Tesadüfi tıbbi yaklaşımlar sağlığa ciddi tehdittir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Information, knowledge taken, before applying
Expert opinion and laboratory results
The patient on medical certainty must confirmed
In such approach, positive result is expected
By change is severe potential to harm
MAA

İki kişiyi karşılaştıralım, bilimde olan arzuladığına ulaşır, karşı olan zarardadır

Bir kişi bilim üzere bitki yetiştirmesi ile, diğeri varsayıma göre yapması elbette farklıdır

61. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bitkilerde unlu parazit için zehir etkisi azdır
Güçlü zehirler, çocuklar için tehdit oluşturur
Sabun ile kontrol altına alınır, biyolojik kontrol
Komşu uygulaması başarısız idi, yıkıyormuş
Yere düşenler, karıncalar tekrar yukarı çıkarıyordu
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
The poison in insecticide, at some plant bugs
Not so effective, the used one must not harm to us
Soap can control it, by bubbling
Mine is effective, neighbor not so efficient
They washed, the falling bringing by ants
MAA

Bazı kişiler kendilerine göre bir gerçek oluştururlar, bu bilimsel değildir

1926 yılında badem çekirdeği kansere iyi gelir denmiş, 1928 yılında iyileşme yok ve kapatılmış

62. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bazı bilgiler olur, sanki fayda ve yarar var gibi
Bazı veriler öne sürülür, mantık hatası vardır
1926 yasaklanmış, 1938 yılında iyileştirmiş denir
Ayrıca 1948 yılında Japonya'da test edilmiş
Makine testinde, biyolojik test nasıl yapılır?
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Some information on internet, seemed useful
As a seed healed cancer, must logic fault
1926 established, close 1928, healed 1938
At Japan, tested on 1948, on mechanical labs.
Reality choice on 1926, later closed, other fictional
MAA

Bazı durumlarda paylaşım esastır, ben merkezli olunmaz

Bir felaket olduğunda paylaşmak, yardım yapmak insanlık gereğidir

63. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Kötü uygulamalar süslü gözükabilir
Felaketlerde zengin olmak daha kolaydır
Elindekini vermek ise, yoksulluk korkusu getirir
Gerçekte sevgi ve insanlıkta olmak kazançtır
Barışa yönelik, iyilik yapan her dem kârdadır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
The harm one my seemed a beautiful
Being rich at disastrous mostly noticed
Given in your hand, assuming being poverty
In reality sharing, cheerfulness, gaining in common
If on peace leading and humanity, always on gain
MAA

Bazı hocalar profesör olduktan sonra tutum değiştirirler, padişah rolü oynarlar

Bir akademik kadroda, profesör olmak, bilmek değil, eğitici, daha etkin öğrenen kişi demektir

64. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Eğitim temelde kendini bilmeyi öğrenmek
Her eğitmeye çalıştığın gerçekte sana öğretir
Ömür boyu sürecek bir serüvendir
Biliyorum değil, ne, nedir, nedeni sorgulamak
Değişim esastır, gelişim olarak yapmak amaçtır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Education, for knowing, perceiving yourself
Even you educated aspect, also learned a lot to you
Education is lifelong period
Not said as I know, indicated as I want to learn
Progress it the fact, contribute the advancing
MAA

Bir kişi sert ve insanlık dışı ise, o karakterini, bilim değil, inkara kullanacaktır

Zorba emir ile etkin olacağını sanır, gerçekte ise başta kaybetmiştir

65. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Yolda giderken bir çocuk düştü, ağladı
Niye düştün diyerek dövemeye giden babaya
Annesi şimdi öpsün bakın susacak dedim
Anneye emretti git dedi, çocuk öpünce sustu
Olmaz böyle şey dedi, ben hormon etkiledi dedim
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
As an example, while walking a child fall down
Of course, cried, the father forced, not crying
I said let mother kissed and being adapted
It was as exactly same, so anger to mother
This is because hormonal secretion, love affection
MAA

Bazı kişiler iyilik diye karşı çıkarlar, gerçekte ise bozguncudurlar

Bir şey bilim dışı olarak karşı çıkılıyor, kişilikler üzerine oynanıyorsa, uzaklaşmalıdır

66. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Tenkit ve yorumlar çok önemli katkılardır
Bir konunun gelişmesi, ilerlemesi için önemlidir
Ancak bunlar bilim dışı ve kişilikleri tahrip için ise
Bir başka yapı ile, iyilik diyerek olayı tahrip etmek
Sevgi ve insanlığı, ikilemlerle düşman yapmaktır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Opposition the ideas is a great contribution
For further advance, progressed it is necessary
If they are for destruction and un-scientific
Being aware and protect, defend in advance
They will notice enemy as humanity at love
MAA

Tarihte medeniyet içinde refahta iken, zalim yöneticiler ile yokluğa gidenler oldu

Yaratılış nimetinde olmak, bunun sürdürülmesi için, bilim ve insanlıkta olunmalıdır

67. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Nimeti kendisinin sanıp, değere dönüştürmemek
Piyangodan para çıkıp, 5 yıl sonra iflasa gitmek
Nimetler bilim dışına yorumlanmamalı
Fayda olmalı, sevgi ve insanlıkta olunmalı
Refah ancak insana hayır ve hizmet ile olasıdır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If you get a bonus, not only for you
Share and make it for help humanity
Lottery gained person, after 5 years bankrupt
Not on scientific perspective
Civilization can only by sharing all to goodness
MAA

Bilim doğanın algılanması ile yaratılış bize vurgulamaktadır, uyanlar emindir

Bir yaratılış gereği, yerçekimi bilinir, bilim bunu formülize etmiş, anlaşılır, kullanılır yapmıştır

68. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
İnsanlar yerçekimi varlıkları ile bilirler
Yere düşmesi ile ispatlıdır, gerçektir
Buna karşın epik hikayelerde uçurlar
Özellikle kutsal dedikleri uçuyor derler
Buna kendileri de inanmaz ve gerçek dışıdır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Even children confirm gravity by presence
Falling down is the proof
Thus, on epic histories people flies
They called saint, holly person
All people are equal, so it is un-real
MAA

Bazı tıbbi denilen ama olmayan yaklaşımlar vardır, bu göz boyama gibidir

Bir kişinin başı üstünde dolaştırılan eritilmiş cıva, suya dökülür, yorumlanır

69. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Birçok kültürel uygulamalar vardır
Bunların tıbbi yaklaşımı yoktur
Ama toplum yapılmasını isteyebilir
Bunları bilimsel fayda üzerine yapılandırılmalıdır
Banyo yerine su dökerek çocukları yıkama gibi
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
There are a lot of cultural applications
Medical application must not in consideration
But common, wanted to performing
Physician must rearrange, on medical science
Not washed on cold water, just splash
MAA

Bir kişi antlaşma yapmış, zulüm yapmayacak sözü yerine, insanları öldürüyorsa

Bir hekim, sağlık yaklaşımlarında insanların öldürülmesi, ötenazi yapıyorsa, ceza alır

70. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Hekimler bilerek, isteyerek sağlık için yaklaşım
Hasta temelinde tıp bilimini uygulamaya çalışır
Gerekli dikkat ve özeni gösterir, etik ilkelere sahiptir
Buna karşın ötenazi uygulaması yapar ise
Mesleğine karşı, kasıtlı adam öldürme yapmaktadır
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
Physician by education, by intention, knowing
On the basis of patient, applied the medical science
Care and serve on humanity, ethics
Euthanasia in Turkey, intended to death
It is a criminal act, so be on Human Rights
MAA

Bir kişi isterse mimar olsun, bilim dışı kurullarla yaptığı binaya girilmez

Bazı binaların girişinde semboller vardır, bunlar olabilir ama bu binayı korur denirse uzaklaşılır

71. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir yeri imar ettiğini söyleyen kişiye bakarım
Neron, Roma'yı insanlar içinde yakarak imar etmiş
Bu yerler insanlığın dışlandığı, yakıldığı yerlerdir
Bunlar boşa gitmiş, şimdi sadece geziliyor
Ateşten kavrulanların simgesi olarak duruyorlar
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
If a person proudly indicated as, I created them
Neron burned Roma, by killing everybody in there
These spaces are inhumanity, cruel act places
I am not looking as structural
They are the sign of burning humanity, in fire
MAA

Gerçek yerine, hayal, epik hikâyeyi tercih eden kişi en yakını olsa da uzak durmalı

Bir arkadaş topluluğunda birisi size hakikati dışlamakta, bilim dışını anlatıyorsa, dost edinilmez

72. TCK başta amacı; kişi hak ve özgürlüklerini korumak
Bir toplantıda, sohbet sırasında konuşulur
Ahmet şunları yapmış diye sunulur
Bunlar bilim dışıdır, bir yanılsama vardır dersiniz
Yok gerçek, ben şahidim derse, yaratılışı inkâr ise
O sohbet toplantısından ayrılmak gereklidir
MAA

First purpose of Penalty Codes, protect civil Rights, liberties
In some conversation, there are accusations
The indicated aspect is criminal one
Any proof, or evidence, just as for me
The point of view differs, in accusation form
Not being together with, without any proof
MAA

ÖZET: Her dikta ve darbe yapanlar, özellikle serbest seçimin olduğu toplumlarda, mutlaka sözleri vaatleri demokrasi ve eşitlik, hukuk, adalet olmaktadır.

Bunu belirli kesim için yapmaktalar, diğerleri uzak olmalıdır.

Bir sırada bekleyenler eğer kadın, gebe, yaşlı ise öncelik tanınmalıdır, *bana ise ilk sıra olmalı, çünkü ben toplumu kurtaran kişiyim yaklaşımı vardır.*

Yurt dışından kredi alınır, belirli kesime 1990 yıllarında %40 faizden verilir, onlar kalkınsın istenirken, dolar %72 değer kaybediyor, Bankalar %180-200 faiz ile kredi verirken, o kesim aldıkları ile işletmeler kuruyorlardı. İtiraz edildi, bunlar özel kredi denildi, ödemeyenler en fazla %50 faiz ödeyecek, maliyet bankalara yıkılacaktı ve öyle de oldu.

IMF borcu kapandı, her bireye kredi alması söylendi, Anadolu Kaplanları oluştu, dolara göre kalkınma, ihracat oldu.

16 Milyar dolar borç, halen 400 milyar dolar olsa da gelirden ödeniyor, Devlet borcu değil, ödeme yapmayanın işletmesine el konulması söz konusu olmaktadır.

Halen bu şekilde bir salgın iflaslar olmamıştır, işletmeler bireyin malı Devletin malıdır ilkesindedir. Daha önce banka iflasları olmuştur. Amerika'da oluşan kriz, verilen krediler ile bankaya ipotek edilen binalardaki kıymet farkıdır. 950bin dolar olan ev, 230bin dolara satılınca, banka verdiği krediyi alamdı, iflaslar yaşandı. Şu anda da banka yüksek faizi veriyor ama o kadar gelir elde edemeyip, Amerika'da iflaslar oldu.

Zarar, Hasar Kavramlarının Vurguları

Her insan yaşamı için, su, besin ve vitamin ile minerallere gereksinim vardır. Glomerüler Filtrasyonu sınırlı olan kişi su fazla içerse ödem olur, aç içerse dehidre olur, bir denge olmalıdır. Diyabetli kişi kalori alması için gerekli iken, şeker onu ketoasidoza sokabilir. Emzirirken bebek kendi duyguları ile emer ve belirli miktar sonra sonlandırır.

Hizmet ve yardım diye zarar verilmesi sıktır. Bir prematüre kolay almaz, zorla verilmesi doğru değilse nasıl beslenebilir? Bunu yapana sorarsanız, severek, okşayarak, cilt, cilde temas ile oluşması doğal bir boyuttur. Bebek kokar, süt, kaka kolar, bunu sevmeyen kişi veremez.

Burada genel zarar kavramlarının iyilik ve hizmet boyutu ile karıştığını ortaya konulmaktadır.

Kuran temelinde haram, günah kavramları ele alınarak oluşturulan vurgular aşağıdadır.

Zarar ve hasar oluşuktan sonra bile, insanlar kötü alışkanlıklarında ısrar ederler

İnsanlar zararlı olduğunu bilmesine karşın, sigara içmeye neden devam eder?

1. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Yasaklar insanın ilgisini çeker, kullanmak istenir
Sağlığa zarar vermesi değil, toplumda ayrıcalık
Ağzında ateş püsküren kişiler gibi bir farklı yapı
İlaç zehir iken onu fayda yapan bilim yapısı iken
Tümü fazlası zararlı iken, denge kaçırılmamalıdır
MAA

Primum non no cere
Prohibitions makes us interest and alert to us
Even it is harm to our health, used it
Smoking concerning attention
Drug is poison, medicine makes it useful
Others have no choice, even single is hazardous
MAA

Miras bir haktır, bunu benlik ve arzu ile bozmak, bozgunculuğa davet çıkarmaktır

Gelecek nesillerin bizden oluşan hakları vardır, miras olarak verilmeli, hakları gözetilmelidir

2. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Gelecek nesillerin bizden başlıca hakları eğitimidir
Değişim esastır, bunun gelişim üzerine olması
Muasır medeniyet ötesinde olması beklenir
Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür olmalıdırlar
Mirası değiştirmemeli, korumak, gözetmelidirler
MAA

Primum non no cere
The main rights of the mew generation, education
Evolution is obvious, for advancing concept
Over the modern education is the aim to do
Free in mind, free in heart, free for future
Not at knowledge based, open mind education
MAA

Bir haksızlık olduğunu düşünen kişi, zarar oluşma endişesi ile uyarmalıdır

Yaşam sınırlıdır, varlığın devam etmesi için, eğitim boyutuna özel özen gerekir

3. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Eğitimde elde edilen sonuçlar, yeni nesil içindir
Onların fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür olması
Bunun dışında bir boyut oluşuyorsa, bu uyarıdır
Muasır medeniyet ötesi hedeflenmelidir
Kalıpta kalınırsa azap olur, gelişim ise huzur verir
MAA

Primum non no cere
After the education, the person is a new one
By free in mind, free in heart and free acts
Take their actions responsibility
Warning if stayed place, if not over civilization
Progress makes happiness, stayed as astonishing
MAA

Para harcamak için gerekçe olmalıdır, uydurma ve zarar, haksızlık gerekçe değildir

Bir harcama yaparken hak eden yerine bazı kişilere, denetçilere bile para verilmesi kabul edilemez

4. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Mallarımızı kendi aramızda paylaşalım
Paraları da bir eğlencelerde harcamak, yemek
Amacı sorgulanmalıdır, oluşturulan boyut nedir?
Sevgi ve kardeşlik üzere, insanlık boyutu olmalıdır
Tersi, harcananlar yazıktır, pişmanlık oluşturur
MAA

Primum non no cere
Let's share our goods, among us
Not spend much money for entertainment
For charity and goodness, makes more pleasure
The constructed one, on friendship connection
Thus, later being so much in sorrow
MAA

Bazı yaklaşımları hemen yapmalıdır, zamanı geçirmekten sakının

Uzmanlaşma, meslek edindikten sonra, bilim gerekli olunca yapılmalı, yalnız eğitim alınmalıdır

5. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Belirli zamanlarda birey kendisini sorgulamalı
Dünden gelen boyutla, yarın ne yapacağım?
Sevgi ve insanlık boyutu olarak oluşturduklarını
Yaptıkları değer ve eserleri 1-2 günde irdelemeli
Yaşamı değerlendirmek, sakın, korunmayı yapmalı
MAA

Primum non no cere
An individual evaluates mainly themselves
For the past, what will do for the future?
The establishing condition, for new outcome
Created the love in humanity values
For planning before to go, in 1-2 days, not late
MAA

Bilimden sakınmak değil, ona dayanmalı, felaketler çağırılmamalıdır

Hekim hastasına bir uyarı yapıyorsa, bunun gerekçesi vardır, uymaz ise hastaneye yatar

6. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Yaşamda bazı uyarılar vardır, her bireye özgündür
Tansiyon hastaları tuz, diyabetli için şeker
Bunlar sakınma konusudur, dengelenmelidir
Tersini yapan kişiler, azapta olur
Yaşamını, varlığını tehlikeye atar, değer mi?
MAA

Primum non no cere
There are some warnings, about the condition
For hypertension, salt and obesity
For diabetes, sugar and obesity also
These factors must be in balancing
Performing dangerous state, worth not at health?
MAA

Fitne, baskı ve bozgunculuk değil, evlilik barışa yönelik, saadet anlaşmasıdır

Bazı durumlarda, bireyin özel ve özgünlüğü oluşur, dokunulmaz, ancak rıza şartı gerekir

7. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Evlenmek için uygunluk, kanuni açıdan bakılır
Bireyler zorlama olmadan, kendi rızaları ile olmalı
Evet kabul ediyorum, evleniyorum demelidir
Şahitler ile imzalamaları gereklidir
Birisi şaka yaparsa, tören iptal edilir
MAA

Primum non no cere
Marriage individual consent, thus approved in law
After taken the official permission, witness
Not just Yes, it means Yes, I do
Signature as an agreement
If any joke, it is cancelled
MAA

Bağış, bizim bakmakla yükümlü olan, gerekeni harcadıktan sonra gündeme gelir

Mutluluk anında salınan hormonlar, insanı rahatlatır, dışardan alınırsa bloke olur, yapılmaz

8. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bazı boyutların faydaları vardır, dengelenmelidir
Uyuşturucu bizi rahatlatır, ama üretimi durdurur
Kumardan kazanılanlar 5-7 yıl sonra iflastrır
Kendi çalışarak yaptığımız, hak ettiğimiz önemli
Mutluluk yayılmalı, bağışlama en önemli kaynaktır
MAA

Primum non no cere
We must confirm and balanced the reactions
Morphine relives the pain, used anesthesia
But blocked, synthesis of endogenous endorphin
By lottery gain after 5-6 years bankrupt
Only by hand made values are the happiness
MAA

Bir ilişki sonlandırmak için, ilk yaklaşım yapan, akıl ve gönül bütünlüğü ile yapmalı

İnsanlar sosyal kardeştir, ancak sevgi boyutu kalkınca, ayrılmalı, bu düşünüp sorgulanmalıdır

9. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Her bireyin kararı kendisine ait, sorumluluk alır
Bilgilendirme ve öğüt sonrası rıza kendisi vermeli
İletişim ve ilişkilerde oluşan durumlar için ise
Bir defa daha düşünmesi istenmeli, karar pekişmeli
Zulüm ise elbet ayrılmak gerekir ama irdelenmeli
MAA

Primum non no cere

Each person responsibility is specific for them
After information, enlightened, consent form them
For relation and cooperation, the fact
Brotherhood based decision making
Oppression is not allowed, make up your mind
MAA

Emzirme, doğal ve en ideal bir beslenme iken, bunu engellemek kabul edilemez

Protein 5g/dL ile karşılaştırmada, anne sütünde olan 1,5g/dL daha etkin olması, bilim kavratır

10. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Rakamsal olarak bakıldığına diğer sütler öndedir
Emzirme, %100 iken diğerlerinde %15 civarında
Fazla olanların böbrek, karaciğere yük olması caba
Sevgi ve mutluluk hormonları oluşması kaçınılmaz
Mikro elementler, hücreler, mikroplar tek onda var
MAA

Primum non no cere

Reality not on gross numbers, as milk comparison
Mother's milk 100% bio-viability, others 15%
More protein is load to liver and kidneys
Breastfeeding makes happiness hormones
Microbiota, cells and other factors, not at other one
MAA

Bazı biyolojik durumlarda beklenmeli, aklın yeterli olması yaşa değil, gelişime bağlıdır

Bir bireyden bir şey istenmesi, onun yapmak rızası ile olasıdır, zorlama yasaktır

11. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Biyolojik özelliklere göre insanlardan talep edilir
Çocuklardan al haberi denir, sınırlamaları olmaz
Karar ise erişkinlerde olmalıdır
Engelli olanlar ise etkinliğe göre istenir
Sevgi ve insanlık göstermek ise verilir, haklarıdır
MAA

Primum non no cere

Biological aspects, warried, so consent from them
Even taken information from kids
Thus, responsibility at adults
Even handicaps must have their consent
Love and humanity, they have right to get
MAA

İnsanlar tek birey olsa bile, toplumun bir elemanıdır, burada da görevleri vardır

Bir insandan mesleği, uzmanlığı beklenir, hekimden sağlık yaklaşımı istenir

12. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Nimet yaratmak, imkanlara göre oluşmaktadır
Güzel düşünüp, güzel davrananların görevidir
İmkanlar tüm yakın, çevreye de yayılmalıdır
Sevgi ve insanlıkta değer, eser üretmek için yayılır
Mümkün olduğunca nimeti paylaşmak anlamlıdır
MAA

Primum non no cere

According to your facilities, charity upon options
Think on goodness, and charity, then do it
Helping as spread to community by love
The aim of working for creating values and art
For sharing it and for spreading love and humanity
MAA

Bir toplumda geçinemeyecek olanlara bakmak, onların kamusal hak ve görevleridir

Bir birey insan olarak toplumda görevleri vardır muhtaç olanlara yardım, destek ve bakmalıdır

13. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bazı toplumlarda fakir olanlara devlet baksın denir
Devlet gıda ve barınma imkânı sağlasa bile
Sevgi boyutu eksik kalacaktır
Onlara sevgi ve insanlık ile yaklaşmak önemlidir
Askıda bedava ekmek sunumu bunlardan biridir
MAA

Primum non no cere

Who carers the power one, Government?
Even given food and shelter, not enough
Love and humanity concept is lacking
We must approach them, not as sympathy
Empathy what we must do, as, free hanging bread
MAA

Örnek olması açısından bağışlar söylenebilir, barışa hizmet için yardım muhtaca verilir

Bağışlarda bağış yapan ile arada bir menfaat ilişkisi, reklam olmaması istenir, kişi söylenmez

14. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Sadakalar kişi değil, anlam, kavramı söylenir
Askıda ekmek olarak bir para ödenir
Kişiler gelir, kim olduğu belli olmadan
Askıdaki ekmeği alır, götürür, sorgu yoktur
Birey kendisi ücretsiz alır, kendisi parayı bağışlar
MAA

Primum non no cere
Gift, share not to a person for benefit
For, no one knows, who get, from whom
If you have need and no money, you can get
Not given any reasoning, just take it
Mostly on bread, just for to take away, by free
MAA

Misli ile kazanç, sosyal dengeyi bozar, bağışlama ise dengeyi sağlar, nankör olmamalı

Bir şey toplumda istenen olup, az olması özellikle dikkate alınarak, birkaç kat para istemek olmaz

15. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir alışverişte, maliyetinin üstünde kat ve kat ücret
Kişinin güvenliğini götürür, ticarete tek sefer olur
Sadakalar ise toplumda bir saygı oluşturur
Kendini düşünen kaybeder, bağış yapan kazanır
Ticaret tek seferli değildir, süreğendir
MAA

Primum non no cere
Profit over the production cost, nearly 10-25%
If it is over 50-100%, in market
Gain more, thus, only once, lost the trust
By sharing and charity, given to other gaining you
Marketing not once, it is continuous habit
MAA

İnsan kendisinin tanığıdır, gerçeği gizleyen, kalbine, kendine kötülük yapmış olur

Güvenme ne kadar doğru ve gerçek olsa da yazılı not gerekir, ölüm sözü kaybettirir

16. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Her birey kendisinin tanığıdır, doğrudur olmalıdır
Bunu gizleyen, değiştiren ve bozanlar
İnsanlığın doğrudur olması prensibini bozmuş olur
Gerçekte kendisine kötülük yapmış olur
Kazanacağı 3-5 lira için toplumda güveni kaldırır
MAA

Primum non no cere
The exact witness of a person, is themselves
Not changed and degenerated the reality
So, you can progress, even being better
For gaining 3-5 more money, not out of humanity
Not making harm, cruel act to yourself
MAA

Tarihte bilimi, yaratılışı yalanlayıp, felaket ile yok olanları görmüyor musunuz?

Bilimi yalanlayıp, kendilerine göre zulüm işleyenler yaptıklarından şiddetli ceza görürler

17. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Birçok kişi kendi yaptıkları ile var olmak ister
Bilim gereği, sağlam ve dayanıklı yapmazlar
Gösteriş önemlidir, zalim olunması bir eylemdir
Yaptıkları üzerine felaket gelince, korunamazlar
Yaptıkları üstlerine çöker, ibret olur giderler
MAA

Primum non no cere
If you want to be remembered in community
If your buildings collapsed, remembered by hate
Being cruel person, forced and gained anger
When have been disastrous, destruction evoked
Remembered not in good way, bad example
MAA

Bilim ve yaratılışta olan, eğitim ve beceri ile inanarak, davranışlarını buna göre yapar

Eğitim bilim üzere olursa, inanarak, isteyerek, yaratılışa uygun iş yapmak, huzur sağlar

18. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim insanları bilim üzerinde olur, güvenilirler
İzlem ile oluşan sorunları da çözerler
Hastaların izlemi ile etkileşimler gözlenir
Hastaya göre, ona uygun çözümler bulurlar
Hekimler devamlı değişimi izler, yaklaşım yaparlar
MAA

Primum non no cere
If on science, you are trustworthy
By following, solve the differentiation
The reactions of the patient to the drug observed
Suitable to the specific patient is applied
Physician continuously on the progress, advance
MAA

Bilim ve yaratılışta olan kişi, bilim insanlarının dediklerini severek yapar, bağışlanır

Bir kişi yaratılış, doğayı seviyorsa, onu korumalı, gözetmeli, iyileştirmelidir

19. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Depreme dayanıklı ev yapılar, içinde huzurludur
Bilime uyan çevreye örnek olur, severek emsal olur
Bir felaket anında da toplumda sığınacak yer olur
Yaratılış sizi seviyor diye tanımlanır
Yaşanılan, varlığın olduğu yer mutluluk verir
MAA

Primum non no cere
If you structured strong buildings, in safe
On scientific evidence, example, at earthquakes
Sheltered place even for other victims
Creation loves you, truth, you loved science
The presence of save and care is a happiness time
MAA

Çirkin iş ve öz benliğimize zulmedince, bundan vaz geçmeli ve tavrımızı düzeltmeliyiz

Bir kişi çirkin yaptığını ve öz benliğine zulmettiğini, eziyet yaptığını fark edince, düzeltmelidir

20. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim üzere, yaratılışa uygun davranışta olmak
İlk planda tersi, kültürel boyut ile kalıpta olunur
Eziyet ile bir boyuta girilirse, durum ağırlaşır
Israr etmeden, bilime dönen kişi, rahatlar
Bir daha ters yola dönmez, karşı çıkar, düzelir
MAA

Primum non no cere
Our acts, behaviours being on creation, science
Cultural traditions not as same, epic histories noted
If forced situations are applied, great problem
Being on science, refreshing, on reality
Not at these cultural estimations, being on science
MAA

Yaşamda izlem yaparak, taşkınlık ve bilim dışı olan, değişimi yaşar, bilime dönmelidir

Bilim dışı olan topluma karşı, bilimde olmak oldukça zordur, bu yolda sebat etmelidir

21. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hekimlikte bir hastaya yaklaşımlarda
Kitap ve literatür bilgisi, olguya göre değişecek
İzlem ile bir inovasyon ve değişim yaşanacaktır
Tüm bu boyutlarda Tıp Biliminde kalınmalıdır
Plasebo dahil diğer faktörlerden uzaklaşmalıdır
MAA

Primum non no cere
In Medicine for each patient, application is specific
General knowledge must adapt to case
By follow up, innovation and progress expected
For all, being in medical science
Even escape form placebo as treatment
MAA

Bilim dışı işler yapan, örneğin, buzlu yolda dikkat etmezse hemen kayar düşer

Bir deprem olduktan sonra, ondan sonrası daha geç olacağı için, kurtulmak umulmamalıdır

22. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim dışı olanlar, bazı felaketlerin hemen olmasını
Kısaca derhal olmamasını bir müjde görmemeli
Derenin yatağında yapılan bina, temeli zayıftır
Sel gelip götürebilir, ama şiddetli yağış olmalıdır
Süre geçtikçe rahatlama ve güven duymamalıdır
MAA

Primum non no cere
When a person not on science, as if not afraid of
Challenge the disastrous happenings
The conditions must being get ready
If structured on river bed, heavy rain happened
Time of happening not know, precaution essential
MAA

Bilim üzere olan, hastadaki verileri buna göre açıklar ve yaklaşır

Eğitimde bilim öğretilir, bunun yolunda olan güvene çıkar

23. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Stajyer iken, bir hastaya kalsiyum verelim denildi
Fosfor çok yüksek, sorun yaratır dedim
Dayanağım soruldu, hocanın dersini gösterdim
Bilime inanan, bilim üzere olan, zarardan kaçınır
Tedbir yaklaşımı tedavi önünde, zararı örten olur
MAA

Primum non no cere
When I was intern, decided to give calcium
I opposed, P is so high, might cause problem
Grounding the textbook of my teacher
The fact, if you are on science
You are sure on not making any harm
MAA

Sosyal yaşamda birliktelik, sevgi ve insanlık boyutunda, saygının oluşması ile olur

Birliktelik için muhtaç olma değil, bağımsız olarak, zorlama olmadan sevgide bütünleşme gerekir

24. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bazı durumlarda menfaat dışı olsa bile doğru
Size genellikle maddi kayba neden olacaktır
Ancak güven ve saygı ile minnet duyumu ile
Sevgi, insanlığın ispatı olarak karşınıza çıkar
Birliktelikte önemli unsur, sevgiye güvendir
MAA

Primum non no cere
Even if not on benefit, but on scientific truth
Mostly expensive, thus, efficient and effective
Thus, getting form common, respect, and love
As a proven love on humanity
Together with, on brotherhood relation
MAA

Bir insana bazı boyutlar hak etmediği için, insanlık gereği dokunulmazdır

Bir suç, kanunda yayınlandıktan sonra geçerli olur, sosyal kurallar kanunda yoksa suç olmaz

25. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
İnsanlar var olduğundan beri etik ilkeler vardır
Ahlak değerler olarak tanımlanır, kültüre göredir
Bunlar kalıp değil, prensip olarak alınmalıdır
Zararımızın dokunmaması bir ilke, zarar nedir?
Sorumlu bireydedir, karar ve inovasyon ondadır
MAA

Primum non no cere
Ethics is named as moral philosophy
Each culture, community have moral principles
As not on tradition, globally, what is righteous
For action as righteous what to do at acting
Decision, verdicts and responsible to the person
MAA

Aile yaşamı birliktelik iken, buna karşı olan yaklaşımlar, toplumun çekirdeğini bozar

Bir evlilik, aile toplumun çekirdeği, bir sevgi ve insanlık yuvasıdır, bozulmamalıdır

26. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Toplum her iki cinsin birlikte oluşturduğu aile
Bunun ayrı ve birlikte olup olmaması değil
Yeni nesiller açısından da varlığın oluşması
Bir sevgi ve insanlık halkasının oluşturulması
Sevgi, saygı, insanlığın bütünleşmesi ile oluşabilir
MAA

Primum non no cere
Family, unification of two spouses, wife, husband
Not together with, unification as a family
For the new generations, the humanity confirms
Love at humanity as the structure of the family
The only concept left to generations is love
MAA

Sosyal boyutun biyolojik gibi olgunlaşması gerekir, sevgi ve insanlık ile oluşur

Tanımlama zamanlama ile, takvime göre yapılır, ama biyolojik gelişim bireye göre farklıdır

27. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Çocuk bardak kırınca, kızmak değil, eğitmeli
Kırılma, bir varlığın atılması, yok olmasıdır
Üzülme değil, tedbir almak gereklidir
Bilim üzere olarak tedbir alınır
Bardağın taşınması, tutulması öğretilmelidir.
MAA

Primum non no cere
If a child broke a cup, not anger
Educate, learn glass must be carried carefully
Selection of another cup, plastic preferable
Taken precautions, educate the child
Educate how to carry glasses, with plate
MAA

Benliğe eziyet ve ölümü talep etmek, varlığın yok edilmesi olup, kabul edilemez

Bizim varlığımız, yaratılışın bize armağanıdır

28. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bazı durumlarda insan dayanamaz, güçsüz hisseder
Bu yaşamın sonlanması değil, direnmek gerekir
Canlandırma yaklaşımında başarı bilinmez
Ümit ile uğraşma ötesinde, toplum karşı çıkabilir
Ölmüşe eziyet ediyorsun der, helalleşme tanımaz
MAA

Primum non no cere
In some times, we feel powerless, weak
We must resist, live on happiness
At resuscitation performing, not known the result
Hope will not even faint
Physician must give hope in love to common
MAA

Yaklaşımlarda, temel insanlık üzerinde olunca, detayda sapmalar düzeltilmelidir

Hekimlikte, temel tedavi planlaması yapılır, ama hastadaki değişime hazırlıklı olunur

29. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Tedavi yaklaşımlarda genel zarardan korunmalı
Kişinin böbrek ve karaciğeri işlevine bakılmalı
Oluşabilecek sorunlara karşı uyanık olmalıdır
Ana tedavi doğru ve etkin ise
İzlemdeki düzenlemeler hafif ve tolere edilebilir
MAA

Primum non no cere
Before treatment, protecting from harm
Kidney and liver function must be considered
The performance of the tissue organs
Whether tolerable or not
The regulation, according to the patient condition
MAA

Herhangi yaklaşım yaparken temiz, güzel ve sevgi dolu, insanlıkta olunca yapmalıdır

Bir işe girmeden önce, amaç ve hazırlıklar yapılır, ancak hepsi temiz, insanlık boyutunda olmalıdır

30. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir kişi bir yaklaşıma başlamadan önce
Amaç ve güdüsü sorgulanır
Sorunlarda aldığı tedbirler gözden geçirilir
Tümünde sevgi ve insanlıkta olmak gerekir
Bunun için temiz, barışa yönelik, iyilikte olmalıdır
MAA

Primum non no cere
Before starting to perform
Asking the aim, reasoning and method
The guidelines if being problems
All must lead to peace on love in humanity
Therefore, clear, being on help and serve
MAA

Bilim dışı yaklaşan, doğa evi yıkacaktır, kaçınılmaz, bu açıdan özür kabul edilemez

Bir felaket gelince bilim dışı olan yok olur, bir kurtulan da olmaz

31. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim dışı olarak yaklaşım yapan boyutta
Hekimlikte Tıp Bilimi dışında tedavi yapan
Sorunlara tedbir ve önlem de alınmayacağı için
Meslekten men cezasını, taksir suçu ile alır
Bir defa değil, bu yapıda olması, eğitimi dışlamıştır
MAA

Primum non no cere
If a person out of medical science
Even given placebo as treated drug
Even not taken safeguards for the problem
In medicine, criminal act as not at scientific act
Even discharged the medical education too
MAA

Bilim dışı, veriler dışında olan yaklaşımlar, sevgisiz yalan ile doldurulur

Bir kişi bilim dışı yaklaşım yaparsa, epik destanlar ile anlamsız boyutlara girerler

32. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim dışı olanlar, Tıp Biliminde iddiaları vardır
Bazı maddelerin faydalı olduklarını söylerler
Özellikle kanser tedavisinde iyi geldiği ifade edilir
Testler, vücutta yaptığı yabancı madde etkisidir
Bunların tedavi, immün cevap olması olanaksızdır
MAA

Primum non no cere
Indicated some hypothesis, thus, not on science
Some is useful and treated
Oleander as cancer treatment indicated
They cause responses, not treatment
Not on immune concept, as allergic reactions
MAA

Bir kişi eğer bilim dışı bina yaparsa, ancak onu sağlamlaştırması veya yıkması ile affolur

Bir hekim tanıda yanlışmış ise, izlemdeki veri ile hemen toparlanır, gerçeğe ulaşır

33. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hatada ve yanlışta ısrar kabul edilemez
Bu açıdan danışmanlık, bilgi alınması doğaldır
Konsültan görüş sunar ama sorumlu müdavi hekim
Biliyorum demek en büyük hatadır
Komplikasyon ceza değil, ihmal cezadır
MAA

Primum non no cere
Not on faulty acts, change the position
Taken information, advice to solve it
Consultation gives ideas, thus responsibility to us
Not said as I know, just do I want to learn
Such, complication not crime, neglecting is
MAA

İnsanın kendisine zarar vermesi, bu kabul edilebilir, affedilir bir boyut olamaz

Bir durumda bedene acı vermek, perişan oruç tutma önerilir, bunlar kabul edilemez

34. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bir kişi cerrahi ameliyat olacak, yapılacak ise
Ağrısı kesilmeli, acı, adrenalın yükü olmamalıdır
Ben katlanırım diyen kişi dinlenmez
Tam anestezi aldığı kontrol edilir, öyle yapılır
İşkence bir insanlık suçudur

MAA

Primum non no cere

If planning to make a surgery section
Cutting the pain, anesthesia must plan
If a person indicates as I resist, not listened
After checking the pain, later perform
Torture is a humanity criminal act

MAA

Bir insan menfaati için başkasına zarar verirse, o kişiyi kaybetmiş olur, kayıptadır

Bir hekim Tıp dışı yaklaşım yaparsa, meslekten men cezası alır

35. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Zarar veren kişi, acıyı kendisi çekmez sanılır
Başkasının ızdırıp çekmesi, oldukça azap verir
Başkasına yardım insana huzur mutluluk verir
Bilim üzere olan kişi, zarara karşı tedbir alır
Başkası, kendi kaybeder, öteki ise, kazanır, kazanır

MAA

Primum non no cere

The person causing harm, also in distress
If you see a person suffering in pain
You will be pleased if you help them
Therefore, security among to danger
If someone lost, we lost also

MAA

Çocuklar, anne ben bardağı kırmadım sözü, yalana açılan kapı olmasın, kırılabilir deyin

Bir suç işleyen kişi, yakalanırsa, ceza almamak için suçu başkasına atar, bağışta kabul eder

36. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Hekim order verdiği zaman hemşire yapar mı?
Hastaya ters etki yapınca, ona göre yaklaşmalı
Veriyi inkâr ve görmemek taksir suçudur
Hemşire ortak sorumludur, iftira atarsa tersi olur
Ceza almayacağı ortamdan, meslekten men edilir

MAA

Primum non no cere

A nurse must do the order of physician?
When adverse effect, informed and taken defenses
Deny the evidence is a criminal guilty
For save themselves if accused
When not taken penalty, they will be dismissed

MAA

Bir uyarı gelmesi değil, bir fikir, ilham gelmesini beklenir, sorumluluk bizdedir

Bir uyarı olmadan yapılan hatalar, mazur olabilir ama suçta uyarı şartı yoktur

37. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

İnsanların kararı kendisinde ve sorumlu bireydedir
Suçta bireyseldir, uyarıya gerek yoktur
Hırsızlık yapmayın uyarısı olmaz,
Hırsızlık suçtur, bilinmelidir, suçta şüphe olmaz
Uzaydan bilgi gelmez, zihin açıklığı istenir

MAA

Primum non no cere

The verdict to the person, for responsibility taken
Criminal act is accused personally
Stealing, thief not need warning, known it is crime
Even not required warning
The knowledge not comes from holy space, mind it

MAA

Zarar veren her boyutun, azı da zararlıdır, kişiye göre özellikler dikkate alınmalıdır

Hekimlik yaklaşımlarında tedavide zarar ve zulümden kaçınılır, öyle yaklaşım yapılır

38. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bir besin, insanlık üzere ve yaratılışa uygun ise
Tüketilmesi ile bireyin yaratılışına ters olmuyorsa
Besin değeri varsa ancak önerilebilir
Bilimde her bireye göre denge önemlidir
Azı/çoğu zararlı olan su bile gereği kadar verilmeli

MAA

Primum non no cere

A food, if not harm, according to the creation
Not any adverse, side effects on a person
Have a meaning on nutrition, for the case
If scientific have a balance, on metabolism
As, water, less or plentiful is harm, keep in balance

MAA

Bir kişi bilim üzere olursa, yaratılış onun sevgilisi olur, koruma, gözetme yapar

Senin inanın sana, benim ki banadır, değerlendirme somut eyleme göre yapılır

39. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim üzere olan yaptıkları ile taktir toplar
Çalışarak değer ve eser üretenler saygı kazanırlar
Bunların inanın ile bağlantısı kurulmamalıdır
Zorlama inanını olmaz, kabul edilemez
Sevgiyi insanlıkta, barışa yönelik kullanılmalıdır
MAA

Primum non no cere
The products you have confirmed, if on science
Establishing values and art, gaining respect
Not any relation at believing, not make correlation
Force and oppression are not acceptable
By love, on humanity, leading peace the only way
MAA

Bir kişi başkasının suçunu almaz, zararı uyarımaz, bildirmez ise suçu paylaşmış olur

Bir sanatkar yaptığı sanat ile yorumlanır, kopya ise irdelenen temel eser olur

40. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir işi yapan kişi, sorumlu olan kişidir
Somut eyleme göre mahkemeler karar verir
Yorum, şüphe ve görüşlere göre suç oluşmaz
Kanunların yazılı olan, olduğu gibi kabul edilir
Suça ortak olunmadıkça birey sorumludur, ceza alır
MAA

Primum non no cere
The person who did it, I am the responsible one
Court orders upon an evident, proven and on truth
Not on suspicious and estimated one
Same as written on law, Criminal Law
Penalty not sharing, accused for being a partner
MAA

Fizikte etki tepki ile eşittir. Sosyal boyutta da benzeridir, bağışlama bu halka kırılır

Bir olayda etki, tepkiyi doğurur, önemli olan baştan tedbir almak olmalıdır

41. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hekimler tedavide ters, yan etkiyi düşünür
Alerjik yaklaşımlar zaten daima akıllardadır
Hastalık immün sisteme etki oluşturur
Aşı en önemli bir karşı etki oluşturandır
Varlık, tepki vermek ile oluştuğu bilinmelidir
MAA

Primum non no cere
Before treatment given, deciding the adverse effect
Allergy is continuously in mind
Disease effected on immune system
Vaccination as before disease, immunization arose
Presence, reaction performing, fight to be healthy
MAA

Bir kişi önce elindeki ile yetinmeli, daha sonra ileriye yönelmelidir

Bir hekim elindekileri hasta için en ideal şekilde kullanmak ister, gerekli ise sevk eder

42. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Yaratılış, bilim üzere olan ancak yapılabilir
Bilgi ve beceri eğitimle kazanıp, uygulanmalı
Bilim dışında olan fantezi ve epik destanlarda olan
Bilimden uzaklaştırmaya çalışır, ikilem yaratır
Felaket olunca ortada kalan bilim üzere olandır
MAA

Primum non no cere
Creation is on science
Education and gain practice are essential to act
Phantasies and epic histories not in place
Not any correlation on reality
After the disastrous, science left, others buried
MAA

Bazı kişiler bizden olursa yapma, başkası olursa yap demek, kardeşliğe hakaret olur

Her birey eşit ve özgündür, ayrıcalık kabul edilemez, eylemine göre irdelenir

43. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bazı kişiler kendilerinin kutsallıkları olduğunu
Gelecek boyutu da bildikleri, bilim dışında olmaları
Bizden ve sizden olarak ayrımcılık ile farklı boyut
İkilemler ile akli karıştırmamanın anlamı olmaz
Bilim kanıtlara ve verilere dayanır, gerçektir
MAA

Primum non no cere
Some people assuming, they are holly
They indicate, as they know the future
Just their decision on their plan to do
We are in brotherhood, not as you and me
Liberty, equality, friendship is the fact, remember
MAA

Sosyal açıdan yarış, yardımda olması gerekirken, zararda ise korkmak, kaçmaktır

Bir sosyal güç kazanmak için, her türlü nedeni kullanmak, insanlıktan çıkarır

44. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bir kişi hak etmediği bir şeyi almak isterse
Çalışma ve emek ile yapamayacağı durumda
Sevgi ve insanlıkta olmayıp, zorlama, zalim ise
Elbette, istedikleri bir yarış olarak talep etmektir
Alın teri ve hak etmeden alınan faydası görülmez ki
MAA

Primum non no cere
If a person not owned, not right to get something
Even not performed, by themselves
Used force or oppression to get it
Like a race in life, so use power to get
Not seen the benefit, mostly it is not useful
MAA

Bilerek bilim üzere, hayır ve barışa yönelik işler yapanlar, korunurlar, güzellik sergilerler

Hekimlik, devamlı bir eğitim, hasta bir eğitici olarak devamlı sağlıkta ilerlemedir

45. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

İnanarak, bilerek, eğitim almış olan çalışmalarda
Sevgi ve insanlık boyutu ile barışa ve iyilikte olan
Paylaşan, destekleyen, koruma yapılanması
Bilimde ilerledikçe, genişler, daha etkin olurlar
Her eğitim bir mükemmelleşmeye yaklaşmak olur
MAA

Primum non no cere
Education is not memorized, believed, perceived
Leading to peace on love at humanity
Sharing, supporting, care and serve
By progress and change, more detailed advance
Being on science for more detailed concept
MAA

Ölüm ile varlık sonlanmaz, geride bıraktıklarımız, topluma görevler yükler

Bir yaşam, gelecek nesillere bırakılacak eser ve değer yaratmak olmalıdır

46. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

İnsanlar doğar ve ölürler, varlıkları yok olmamalı
Yaptıkları ve geleceğe bırakacağı miras önemli
Bu insanlığın bıraktığı bir yapı olarak ele alınmalı
Bilim eğitim boyutu ile aktarılabilir
Sevgi ve insanlığın sürdürülmesi amaçlanmalıdır
MAA

Primum non no cere
People born, live and died
Establishing values must be lived after death
Thus, left for humanity consideration
Science for new generation must educated
Unending the love on humanity after life
MAA

Birisinin yaptığı eylem suç olarak ispat edilince, birçok kişi ihbar ile kurtulmaya çalışır

Suç işlenmesine önlenmesi, bilgi ve öğüt ile uyardır, yapılırsa ihbarı gerekir

47. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Suç somut eyleme dayalı, tereddütte yer olmaz
Şüpheli, yorum ve kıyas yapılmadan belirgin eylem
Tanıklık yapılırsa, durum olduğu gibi anlatılır
Doğru ve gerçek olması için veriler ile sunulur
Sessiz kalmak, yine suça iştirak etmek olacaktır
MAA

Primum non no cere
Crime is obvious, evidence-based action
Not any suspicious fact, directly on righteous
Not making evaluations, comment
Just given information about the happening
Keeping in silence is also a criminal act
MAA

Birçok nimet içinde olanlar, bilim dışı yaklaşımlarla felakette yok olur giderler

Tarih incelenince, birçok medeniyet güçlü iken yıkılıp, yok olmuşlar, neden olarak zulüm saptanır

48. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Tarihte bazı olaylar farklı anlatılır
Bi ordu 6 kat üstün gücü yenerek, galip gelmiş
Gerçekte ise, halk, zalim yönetimden kurtulmak
Bir farklı boyut olarak, savaşmaktan kaçmışlar
Zulüm, adalet, hukuk dışı yaklaşımdır, belirgindir
MAA

Primum non no cere
In History, some indications perceived differently
Win the war, over 6 times great enemy?
The reality, the people want to get rid of the tyrant
Not wanted to defend,
Want to change the administration, on peace
MAA

Aşırılıklar içinde olan dengeyi kaçırarak, azgınlıkla zarar oluşturur, felakette açıkta kalır

Uçaktan düşen kişiler, yere çarpmadan önce bir süre telefonla konuşurlar, keşke derlermiş

49. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Kanser hastaları ile konuşurken, öleceklerini bilir
Buna karşı ölmeyecek numarasını oynarlar
Rol değil, öyle düşünceleri, korkudan oluşur
Hayattaki aşırılıklarına yanarlar, pişmandırlar
İyileşirlerse tüm bunları unuttur, işlerine dönerler
MAA

Primum non no cere
Cancer patients knows their survey, as informed
Mostly they pretended not to die
Not as playing role, the decision not want to die
Mostly remembered the lost aspects
When healed, return to ordinary life, get lost all
MAA

Zarar ve zulüm bellidir, zorlama ile eziyet uygulaması vardır, suç açık, seçiktir

Bilim uygulamayı da kapsadığı için, detaylı, tarifidir, ama uymayan yanılır

50. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Sağlık yaklaşımındaki Deontoloji Kurallar belirgin
Hastalık Yok Hasta Var temel yaklaşım usulüdür
Hekimlerden zorlama ile yapılan yaklaşımlar
Hastaya göre uyarılma yapılmayınca sorun olur
İzlem ile uyumsuzluk belirgindir, kaçınılmalıdır
MAA

Primum non no cere
At Medical approach, Deontological principles
Treatment on ethical concepts, Patient be on focus
Not any forced or obligatory, only by consent
Adapted according to the patient
Follow up, for establishing early the side effects
MAA

Bir kişi yaptıkları zarar ve zulmü gizlesin, sonuçta ortaya çıkacak, dışlanacaktır

Hekim, zarar az oluşabilir, buna karşın verelim diyemez, hekimlikten uzaklaştırılır

51. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

İnsanlara deney yapılamaz, hukuk kuralıdır
Bu tıbbi çalışmalar yapılmaz demek değildir
Deney, etkisi ve neticesi belli olmayan çalışmadır
İnsan çalışmaları Faz IIIb, IV denilen etkisi bilinen
En ufak sorun yaratanları vermek tıbben yasaktır
MAA

Primum non no cere
Not performed experiment to a people
Medical research sure to made, after IV Stage
After noticed the outcome, reactions, side effects
Later at the end, trying to notify on Human being
In any minimum reaction, not let to give it
MAA

Bir kişi bilim üzere iken yalanlarsa, verileri dışlarsa, başka açıdan derde girecektir

Prematürelere beslemek bir sanattır, sevmeden, okşamadan başarılı olunamaz

52. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bilimsel verilere karşın tersini söyleyenler olur
Prematürelere beslerken, sevgi ile yapmak önemli
Biberon, sonda ile daha etkin olduğu ifadesi olur
Vermek daha kolay olur ama sindirmekte sorundur
NEC olurken, sevgide ise distansiyon bile olmaz
MAA

Primum non no cere
Even contrary to scientific reality
The proven facts must accept and applied
Breastfeeding, skin to skin contact most effective
Then the bottle feeding the mother's milk
Not like NEC is encountered also
MAA

Bilinir ki bilim tektir, başka bir yaratılış kanunları oluşmaz, aksi yapan belayı bulur

Tadı bozuk yemek yenmez, iğrençtir, bakteri üremiştir

53. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bilim üzere olana kişi, başka gerekçe aramaz
Sağlıkta Fizio-patolojik boyut çok yönlüdür
Tümü aynı hastada boyutu bize tanımlar
Kimse başkasının verisine benzemez, kendisidir
Bilimde nereden bakarsanız, yine aynı olgu görülür
MAA

Primum non no cere
If you are on science, not try to find other reason
In health Physio-pathological attention the fact
All configurate from several perspective same
Every person is unique and sole, so differs
Wherever your looking, defines the same patient
MAA

İğrenç, açık ve gizli zarar, zulüm, haklara saldırmak, bilim dışıdır, kabul edilemez

Etik ilkeler denilince, sevgi ve insanlık dışında olanlar etik dışıdır denilebilir

54. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Yapılmaması gerekenleri sayarsak:
İğrenç olana, gizli kötülüğe yaklaşılmaz
Bilim kanıt üzere, veri üzere yorum yapılır
Bilinmeyen şey hakkında konuşma, yorum yapma
Veri doğru, gerçek olmalı, yorum; hür, bağımsızdır
MAA

Primum non no cere
If we want to count harm ones
Disgusting, even covered and open harm
Oppression, cruel act as summary, harm ones
Not evaluate anything that you have no idea
Thus, evidence being on science and on truth
MAA

Geçmişini incelediğimizde, zalimler, belaya çarpmışlar, kendi kendilerini yok etmişlerdir

Bilim dışı olanların gerekçeleri, efsane, fantezi ve epik hikayeler olup, elbet hüsranda olurlar

55. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim dışı olanlara gerçek gösterilse bile
İnanmaz, kalıplarını gerçek gibi söylerler
Kalplerinde mühür vardır, açmazlar
Havada uçan sanılanın arkasındaki teli görmezler
Daha doğrusu görmek istemezler
MAA

Primum non no cere
Even you have shown the truth, unscientific one
Not accepted, indicated the rule based one
Their heart and mind are closed, not opened
They saw a man is flying, not seen the rope behind
Thus, not to want to notice the cord, cable
MAA

Çevre kirliliği verisi olan, tufan, çekirge, haşerat basması kibirli olana algılatmaz

Çevre kirliliğinin verileri insanları yanılttığı görülmüştür, insanlar suçlar ve göç ederler

56. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Sular lağım gibi kokar, bazıları, fakir halkı suçlar
Sivrisinekler ile sıtma artar, yine suçlananlar olur
Metan gazı, gece artar, suya yakın olanları zehirler
Kırmızı algler olur, kurbağalar sudan kaçır olur
Tümü belirli kesime suç/ceza olarak bedeli kesilir
MAA

Primum non no cere
Mostly the low social class is accused
Water pollution, mosquito and malaria
Methane gas, at lowered place, toxic and kills
Red algae, frogs escape, and must change place
As noted, what the Moses history notifies
MAA

Zarar verdiğini fark eden kişi, pişman olup, gerekli tazminat ile affedilebilir

Tövbe eylemde olmalıdır, zarar tazmin edilmeli, özür bir daha yapmama, doğrudadır

57. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Özellikle zalim olanlar, elde ettikleri ile mutlu olur
Bu açıdan zulme devam ederler, pişman olmazlar
Farkında olup, geri dönen, özür dileyenlerin affi
Zararı tazmin etmesi ötesinde, gönülden olmalıdır
Yaşam, sevgi, insanlıkta olup, zulme karşı değildir
MAA

Primum non no cere
Cruel person, likes and satisfied what they did
Continued making oppression, given orders
If noticed the harm and return to humanity act
They can compensate and being on goodness
Later they are opposing and fighting to cruelty
MAA

Bilim dışı olanlar, zalim ile yapılanma yapmaları sonucu ortak, yok olmuşlardır

Bir felaket olunca, sosyal olaylarda da sevgide, insanlıkta olanlar zorda olsa kazanır, zorbalara değil

58. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Zorbalar ilk planda kazanmış görünebilirler
Bilgilendirme sonucu rıza olmadan ele geçirir
Bir süre sonra ise ayrılma, dışlama kaçınılmaz olur
Sevgi ve insanlıkta olan ise yayılır, genişler
Sosyal Bilimde olanlar, insanlıkta olur, kazanırlar
MAA

Primum non no cere
Tyrant at first stage, as if in success
Not wanted to take consent, refuse expected
Oppression not content a person
Love and humanity disregarding, lost personality
One day, cruel one, in collapse, by common
MAA

Bir kişinin başına ters gelenler incelenince, bilim dışı davranışlarından oluşmuştur

İnsanların felaketi kendi elleri ile yaptıklarından gelir, çürük bina yapan altında kalır

59. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Hekimlerin işleri sağlık ise, uğraşları hastalık olur
Bir kişi eğer eğitici ise, öğrencileri eğitici olmalı
İnsanın mirası sevgi ve insanlık boyutu ise
Bunu gelecek nesillere taşımalıdır
Nefret ise kişide kalıp, onu bitirir, yok olur gitmeli
MAA

Primum non no cere

Physicians on medicine, work on health, diseases
Educator, trainer, their students later be teacher
Heritage and heir of a person is love on humanity
It will be distributed to new generations
Hate and cruelty, must keep isolated and get out
MAA

Bir kişi bilim üzere iken, fantezi ve epik destanlara inanırsa, bilimi boşa gider

Özür bir kişinin yaptığı zararı karşılamaz, ancak eyleme başlangıç adımı olmalıdır

60. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bilim dışı olanlar, kendi inançları içinde kalırlar
Gerçeği bir yanılsama olarak algılamaları
Onları hakikatlerden uzaklaştırır, masalda olurlar
Bilim ve oluşumlar ise yaratılış gereği olurken
Hayallerinde yaşayanlar, buralarda var olurlar
MAA

Primum non no cere

If you are on believes, fast moving on reality
Wrong estimation, as if epic histories
Not indicated as this is the reality, not dream
Therefore, physicians not on rule of common
They must be on medical science, on reality
MAA

Bir kişinin eylemi yapacak gücü olmasa da öğüt, danışmanlık ve birliktelik önemlidir

Bir insanın yoksullara verecek maddi şeyi yoksa, manevi sevgi ve anlayışı olmalıdır

61. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

İmkanları dar olan kişiler de yardım yapar
Bilgi ve tecrübelerini öğretir, beceri kazandırır
Yazdıkları yazılar ile öncü, öğüt veren olurlar
Karşısındaki istediğinin yerine gelmesi değil
Birey olarak yapacaklarını yapabilmektir
MAA

Primum non no cere

Even there is low economic condition, can help
Give their knowledge, warns and specified advices
Even their writing being an example
Not performing the comment or order
As an individual performs as Human being
MAA

Hasta sizin uzmanlık konusunda bilgini isterse, olmayanı veremezsiniz, danışmanlık alın

Bir kişi sizden yardım isteyince, yapabileceksen evet dersin

62. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Her insanın bir sınırı vardır
Buna göre yaklaşım yapmalıdır
İki elin taşıdığı ağırlık 25 kiloyu geçmemeli
Bu açıdan plastik torbalar 10 kilo taşımalıdır
Her boyut, önce zarar dokunmamalı olmalıdır
MAA

Primum non no cere

Each person has a capacity to do
Approaching and accepting according at such limit
Thus, limitations are important, carrying 25Kgms
Plastic bags not carried over 10kgs
In every action, save and care the people
MAA

Bir hizmet yapacağız diyerek, zorlama yapmak, rızayı karıştırmaları, özür gerektirir

Bir tedavi yaklaşımında iyi ve kötü karıştırılabilir, kanser hücreyi yok edecek, ama böbreğe zararlı

63. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bazı durumlarda tercih yapılmak zorunda kalınır
Güçlü ilaç verelim, bir an önce netice alalım
Bir insanın böbreği yeniden yapılanmayacaktır
Kanser tedavi olacak ama böbrek iflasta olacaktır
Zarar iyi ile bir arada olmamalı, iyiyi de bozacaktır
MAA

Primum non no cere

In some situation we have to make a choice
Have given strong drug, quick result taken
Kidney not I generation, must save for life
So, application according to patient condition
Not making any harm, just consider the health
MAA

Bilim dışı yaklaşım yapan, bir süreç sonra yaratılışın felaketinden zor kurtulur

Bir suç durumun da uyararak gerekir, karşı çıkılmalı, buna karşın yapılırsa ceza ağırlaşacaktır

64. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bilim dışı olan bir yaklaşımda uyararak gerekli
Hastaya zararlı yaklaşımı yapılmamasını sağlamak
Ayrıca yapılması gerekirken, yapmayı uyararak
Zarar oluşunca ceza ağırlaşacaktır
Ayrıca insanlık gereği insanı huzur sağlayacaktır
MAA

Primum non nocere

We must warn a person, if out of science
For establishing not harm applications
Even noticed, what to be done, not performed
At harm and destruction occurred, it is crime
So, if you have not informed, you taken charge too
MAA

Bilim insanı veriler, gerekçelerle uyarılarda bulunursa, uymayan belayı bulur

Bir kişi kibire saplanmış ise, uyarıları, öğütleri hiç dinlemez, onların zulmü artar

65. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Fay hattı üzerinde bir hastane varsa, kontrol olmalı
Kontrolü yapmayanlar, bir yanılma içindedirler
Öğütleri dinlemedikleri gibi karşıdakine karşı çıkar
Daha ilerisi susturmaya çalışırlar
Kontrol daha kolay iken, niye yapmazlar ki?
MAA

Primum non nocere

If you build a hospital on the earthquake place
It must be resisted to utmost degree of it
Must be high cost and high technology required
If not taken in notice
In case of earthquake where the patient treated?
MAA

Bilim üzere olanlar, yaratılışın gerekliliğini kavrar ve yararlar sağlarlar

Bir insan en üst gücün bilim üzere olmak, akıl ve gönül bütünleşmesi ile olacağını fark ederler

66. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Öncelikle yaratılış, bilim üzere sorgulama yapılır
Bilime yönelmek, eğitim, bilgi almak gerekir
Bu şekilde kalıp değil, yeni ufuklar, buluşlar olası
İnovasyon ile kararlarda alternatifler oluşabilir
Sevgi, insanlıkta olan medeniyette ilerleme yapar
MAA

Primum non nocere

Evaluation first made upon the creational aspect
For leading science, must take in notice
Not at borders, rules, being on open mind
Innovation and decision be upon progressed
Advance in civilization only for further decision
MAA

Bir kişi elinden geldiği kadar, öncelikle zarar ve zulmü önlemeye çalışmalıdır

İnsanlar hata yapabileceğinin farkında olarak, algılarla sevgiye dönmeyi de bilmelidirler

67. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Tatil için yola çıktınız, bir yol kapalı ise ne olacak?
Haritadan yeni yol bulmaya çabalarsınız
Araba içindekilerin kızması, öfkelenmesi anlamsız
Kavga, bozgunluk çıkması, sevgiden yoksunluk
Bu ekip ile tatil yapılmayacağı algısı oluşabilir
MAA

Primum non nocere

You are going to vacation, holiday
Thus, each road is closed, how can you find?
Finding a new one, on map
The problem, the one in the car, anger and hated
This means, not again for vacation with that group
MAA

Yeni nesiller eğitim ile bilim üzere olmayı öğrenerek, yaratılışa ters olmamalıdır

Bir yeni nesil, hatada olduğunu fark etmesi, erişkinler için bir gurur kaynağı olmalıdır

68. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bir öğretmen öğrencisi problemi çözemeyen
Hatta yanlış yola sapıp farklı yönde olana
Kızarak düşük puan vermesi ile sonuç alamaz
Eğitmeli, hatalarının kaynağını göstermelidir
Bunun yolu, hatayı kavrama, doğru yola olmalıdır
MAA

Primum non nocere

If a student not solved a problem, not anger on it
Being help and intensive education to them
Not anger and not given low point
Indicated the tuck on it, support how to solve it
If perceiving the fault, can later solve another one
MAA

Kişiler kültürel ve sosyal kalıp içinde kalır, bilimsel değil, gelenekseli yaparsa yok olur

Bir eğitilmiş kişi, bilime kuşku duymaz, bilmediği için doğrularda kuşkuları olabilir

69. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Hekimler hasta ile karşılaşınca
Ne kadar uzman olurlarsa olsunlar,
Biliyorum demez, danışmanlık alır
Sorumlu yine kendisidir, bu açıdan izlem yapar
Aldığı tedbir ve gözleme göre yaklaşım yapar
MAA

Primum non no cere

The education of a physician at on the patient
How much specialized it is
Not indicated as I know, must take advice
Responsibility to them, thus make consultation
Each patient differs, first taken protections
MAA

Bir insan gönül boyundan bakınca, zalimliği bırakır, insaf ve acıma duygusunda olur

Bazı durumlarda zalimler karşı, karşıya kalmak istemezler, vicdanlarının kanamasını istemezler

70. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Birçok zalim, kendisi yapmaz, yaptırır
Yüreğim dayanmıyor der, emir ile yaptırır
Bu açıdan suç unsuru olan emir yapılmaz denir
Bu bir Anayasal, İnsan Hakları suçudur
Zalim bu açıdan emre uymayanı hemen tasfiye eder
MAA

Primum non no cere

Cruel person, tyrant not do harm themselves
They ordered, their slaves did it
The other people must be a slave, not decided
Thus, if an order contains harm, reject to do
This is allowed by constitutional and Human rights
MAA

Bir toplumda gereken yardım boyutuna göre uzmanlar gereklidir

Bir kişiyi uyarman için, onun risk altında, bir sorun içinde olmalıdır

71. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Dikkat et düşeceksin, tutun, kaymayasın
Bu normal yolda yürüyene söylenmez,
Bir sorun, bir kaza tehdidi olmalı
Birisine bilgi bir rıza için gerekirken
Uyarı kaza, bir sorun olmasının önleme yoludur
MAA

Primum non no cere

Be careful, not to slide
Not as usually told such warning
There must be a risk, like walk on ice
This is a way of protection to fall down
This is the best to shield of safety an accident
MAA

Her kişi kendisi yaptığıının cevabını alır, eşi bile olsa fiil dikkate alınır

Suç bireyseldir, bunu yapan ceza alır, isterse eşi olsun fark etmez

72. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Toplu cezalandırma medeniyet dışında olur
Bir inancı, bir grubu toptan suçlamak
Ortada bir zarar bile olmasa da itham etmek
Niye bu gruptasın demek kabul edilemez
Spor karşılaşmasında görülen durum sosyal olamaz
MAA

Primum non no cere

Cumulative punishment is not a civilization one
Each person crime differs, so judged individually
Accusation of a group is in-human act
As at sport playing, not accused the team
Just indicated the player, about their fault
MAA

Bireyler bilim dışı yaptıklarını başkalarının da yapması, sorumlu olmasını isterler

Bir kişi ben biliyorum, bu yoldan gideceksin der, ters yola sokarsa, elbet yanılta olur, ceza gerekir

73. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Doğru olmayan yola sokan, bilerek yaparsa
Hekimler arasında kan vermektan kaçınan olursa
Gerekçesi, nasıl olsa yaşamayacak, ziyan olmasın
Kısaca Tıp Bilimi ve insanlık dışı yaklaşım ise
Bilim dışı zorlayan, emir bile olsa yapan suçludur
MAA

Primum non no cere

If not on truth, information given to correction
If a physician not wanted to give blood
There must be a reasoning
If not at medical science, just intention to do
Even it is an order, if not on science not done
MAA

Eğitim bireye özgü katkıdır, onun farkındalığı ve kendini tanınması boyutudur

Bir insan yolda giderken yanlış yolda ise kendisi gider, fark eder düzeltirse kendisini düzeltir

74. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir kişi yolda yürürken, ters yöne gider gibi ise
Uyarıları, hastane bu tarafta denilir
Dinler, algılar, hastadır ama ters yönde giderse
Çok karışılmaz, bir süre sonra dönecek denilir
Zalimlerde benzer, dönmez ama yok olurlar
MAA

Primum non no cere
If a person walking on wrong direction
Showing as the hospital on that side
Even not changed and still at wrong position
After reaching the wrong target, return back
Cruel person not accepted the fault, so destroyed
MAA

Bir kişi eğer buzlu yolda yaz lastiği ile hızla giderse, kazayı kendisi çağırır

Bir kişiye uyarıda bulunursunuz, devam ederse, kazaya karışmamak için terk etmelisiniz

75. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
İki defa lastik havası inmiş, araba ters döndü
Bundan sonra devamlı lastik basınç ölçerim olur
Binmeden önce kontrol eder oldum
Bazı durumlarda fren yaparken, araba atıyorsa
Hemen kontrol için lastiklere bakırım, korkarım
MAA

Primum non no cere
I was near to accident, due to low tire pressure
So, I tried to look it, by special equipment
So, afraid of to be happened at third
Tubeless ones are safer
But each time measuring is more advantage given
MAA

Yoksulluk, engellik varlığın dışlanması için bir gerekçe olamaz, destek gereklidir

Groningen protokolünde 12 yaşına kadar çocukları öldürme izninden söz edilmektedir

76. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Engelli, yaşam sınırında olan kişiler yaşamalı mı?
Bu soru bile insanlığa sorulamaz
Yaşam Hakkı vardır, bu Yaratılış gereğidir
Engellileri koruma ve destekleme yasaları vardır
Maliyet olmasın derken, insanlık öldürülmektedir
MAA

Primum non no cere
Do we allow the handicapped person to live?
As Groningen Protocol, up to 12 years old
Right to Live cancelled such item
How about the law on protection of handicapped?
In Turkey, intended to kill, crime to the humanity
MAA

Bilim ve etik ilkelerde her boyut vardır, prensiptir, iyilik yaklaşımı, bireye özgüdür

Bir kanun TBMM karar verilir, bu yargı tarafından irdelenirse, resmiyet kazanır

77. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Suç kanunlar ile saptanır, olduğu gibi ele alınır
Ekleme, yorum, kıyas yapılmaz
Detaylı boyutlu olması gerekir,
Kanunda varsa var, yoksa yoktur
Şüphe bile sanığın lehindedir, adalet esası da budur
MAA

Primum non no cere
Crime written on law, clear and net
Not compared, not evaluated, just on evidence
Reasoning aim to do, method to perform
If not on law, so not widely consideration
Even if suspicious, it is from personal aspect
MAA

Bir bilim insanı, büyü denilenin bilim üzere olduğunu bilir, göz boyama boyutu vardır

Bir kişiyi zorlamanın yolu, sana büyü yaptılar bunu çözmelisin olur, büyü gerçek değildir ki

78. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim insanları bir tarafa büyülere inanan bir yöne
Büyü ve sihir diye yapılanlar gerçekte bilimseldir
Büyücüler el çabukluğu ve göz boyama ile örter
Bilim üzere olmadıkça oluşmayacağını bilirler
Seyredenler ise aldananlar inanır, bilimde olan bilir
MAA

Primum non no cere
One side, believing on science, other phantasies
Magic in reality on scientific fact
Covered by quick actions and illusions
They perceive, if not on science, not performed
Looking person, looks for entertainment
MAA

Bir insan insanlıktan uzak davranışlar içinde olursa, elbet toplumda karşılığı olacaktır

Bilimden ayrılan kişi, başkalarını da bu işe sokmuş ise, bundan da ceza almalıdır

79. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hekimlerde ekip hasta verisini yanlış verirse
Fizyo-patolojik olarak teyit edilmez ise
Yanılır ve farklı yaklaşım yapılır
Zarar oluşmasa bile o kişi ekipten derhal çıkarılır
Bilimde veri olduğu gibi olmalı, yorum ise bilimdir
MAA

Primum non no cere
The evidence form patient is not given at once
Not consideration on physio-pathologically
Can not exact confirmation
Even not any harm occurred, the member fired
Evidence as it is, thus evaluation free to discuss
MAA

Kaza oluşurken o saniyeler keşke demek değil, ders ve tedbire gerekçe olmalıdır

Bir anda çıta kırılır ve havuza düşerseniz, boğulmamak için düşünmeniz gerekir

80. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Suya düştünüz, buzlu suda, buz üstünüzü örtüyor
Hemen kolları ve ayakları yana açıp
Yüzey genişleterek, buzun üstünde kalınmalı
Buz üstü kayarak dışarı çıkmaya çalışmalı
İlk yapılan, tedbir, çitanın demirden yapılmasıdır
MAA

Primum non no cere
Fallen to icy water, ice covers your body
Body weight cracked the ice, you will be in water
So, open your hand, legs, increase the contact
Try to slide on top, to escape
The best, metal fence is better than wooden one
MAA

Hakkımızda uydurulan ters haber, ilgi çekebilir, bize yaklaşan, gerçeği bilir bize gelir

Bir yalan haber, gerçeğe dayanmadığı için, sizin haklılığınızı daha da güçlendirebilir

81. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir konuda hakkınızda yalan haber varsa
Yazıyı 10 kişi okursa, karşı yazı 1000 kişi okur
Doğruluğunu sorgulayanlar ise bir sonuca varır
Olay doğru ama saptırılmakta, yalan ile örtülmekte
Barışa yönelik iyilik, paylaşımın olduğu anlaşılır
MAA

Primum non no cere
If there is a wrong note about you
At routine condition 10 person reads, if opposed
Nearly 10 times more, 1000 people have red
So, open and they are trying to search the truth
Thus, it will be a positive contribution to you
MAA

İnsan özel, özgü ve kişilikte mahrem boyutu olduğu gerçeği ile haklarında konuşulamaz

Bazı olaylar, bireyin kendi kişiliği ile ilgilidir, gizlidir, söylenmez, eylemleri konu edilebilir

82. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir konuşmada birisi hakkında söylediler
Diploması tartışılmakta idi
Uzmanlığını yapmış kişi için Tıp diploması
Saçmalık ötesinde bireyin hakkını zedellersiniz
Önemsiz sanması da ayrıca cabası, uzaklaş ondan
MAA

Primum non no cere
They are discussion the educational diploma
He is pediatrician, you are discussed medical one
This is irrational fact, so be on humanity
The fact, you don't like the place of graduation
Be on actions, not the person, evaluate upon them
MAA

Bir arada bulunduğu anlar, bir etkileşim, eğitim ve kardeşlik boyutudur, aksi olmamalıdır

İnsanlar devamlı eğitim altında olmalı, sorumlu olması için bir seviye, diploma gerekir

83. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Diploma ve sertifikasyon bir bilgi ve beceri kanıtı
Uygulama ile her olguda değişim, gelişimde olmak
Yeni nesillerin eğitilmesinin ötesinde
Her an, her olgu bir yeni tecrübe ve derstir
Ömür boyu sürecek bir maceradır eğitim
MAA

Primum non no cere
Diploma and certification as an indication
For getting proficiency, also on practice
Apart of the new generation education
Each patient is unique and sole example
This is lifelong continuing education
MAA

Bazı kişilerden, bilgilendirme ve uyarı yaklaşımı beklenirken, yaşlı ise mazur olurlar

Bir insandan beklenen, toplumda etik davranması, iletişim ve ilişkilerde insanlıkta olmasıdır

84. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hekimler diploma almadan önce yemin ederler
Zararımız dokunmayacak, ilk kuralımız
Hastalı Yok Hasta Var diyerek bakacağız
Tıp Bilim içinde devamlı gelişme içinde olunmalı
Bunlara uymayan kişi meslekten men cezası alır
MAA

Primum non nocere
Physicians give oath before getting diploma
First rule, primum non nocere
We care, not the disease, to the patient
Being on continuous progress and advancing
Even after getting diploma, if counter dismissed
MAA

Uydurulan ve düzmece yaklaşımlar, bilim ve gerçek üzere olmaz, bundan korunmalı

Bir destansı anlatılanlar vardır, gerçeğin abartılması, bilimsel değil, destansı yaklaşımdır

85. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir keresinde tek başıma bir oğlağı yemişim
Evet 9 kişi idik, oğlak saatlerce çevrildi pişti
Bana bir pay ayrıldı ve yutarak yenildi bitti
Ben sadece aslanlar gibi atladık, yuttuk dedim
Bu sözüm nedeni ile konu bana ait sunuldu
MAA

Primum non nocere
At epic history, I ate myself whole goat
This is not like that; we were 9 people
They left a piece to me, and eaten all
As my indication, like lions we attack the goat
We ate later torn to I eat
MAA

Bir barışa yönelik iş yapma durumunda, zulüm yapanlar dışlanır, hatta yasak konulur

Bir kişi barışa yönelik işler yapar, iyilik, paylaşımında ise, gördükleri, yaptıkları melek işidir

86. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
İyilikte ve güzellikte olan, bu konuda çalışanlar
Sevgi ve insanlığın karşılığında karşılaştıkları
İyi insanlar, melek ruhlu olanlar olur
Zalimler için ise, bu boyut yasaktır
Toplum onları iyiliklerle karışmasını engeller
MAA

Primum non nocere
The person on creation values and goodness
As philosophy love on humanity, leading peace
We called then angel acted individual
Cruel person cannot be indicated as this
They are prohibited for goodness, like Satan act
MAA

Güçlü medeniyet kuranların nasıl yıkıldıklarına bakınca yaptıkları zulüm onları yıkmıştır

Bir medeniyet yaptığı hizmet ve eserler ile görülür ama varlığını devam ettiremezler

87. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Varlıklara bakınca, güçlü, eğitilmiş, zengindir
Bu bireyin birden toplumda yok olduğu gözlenir
Nasıl yıkıldığına bakınca, kendisi yıkmıştır
Zalim ve zulmedenlerin devamlılığı olmaz
Ceza alıp, hapisten kurtulmasına şükretmeli derim
MAA

Primum non nocere
In one time, he is rich, educated
Suddenly disappeared at the community
How it can be happened?
He is cruel one and despotic regulations
Run away, hope not to be accused and in prison
MAA

İnsanlar yaşadığı dönemler içinde insanlık boyutuna geçmesi ile af edilebilirler

Hekimler özellikle canlandırmada ölür ve dirilirler, bir varlık mücadelesi içindedir

88. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hekimler hastaları ile sağlık çözümleri içinde
Tüm Tıp Bilimi ve becerileri altı üst ederler
Literatür verilerini sorgular
Hastaya uygun olanı, değişimi, gelişimi yakalamak
İzlem ile devamlı ilerlemeyi yakalamak isterler
MAA

Primum non nocere
For finding a solution of the disease
All medical knowledge, references are examined
Taking consultations, advices
After given the treatment, following is essential
Want to notice the progress
MAA

Kime eziyet etmişseniz ondan özür dilenir ama, bunu fark etmek önemlidir

Bir kişiyi affetmek için şartlar vardır, hatasını anlaması, yapmaması, ayrıca tazmin etmelidir

89. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Zorlama yapılması durumunda sorgulanırsınız
Salgın hastalıktan önlenmesi için aşı yapılması
2012 yılı İnsan Hakları mahkemesi rıza bakılmaz
2016 Anayasa Mahkemesi Kanun ile zorlanır der
Hastalıktan ölenler dikkate alınarak karar verilir
MAA

Primum non no cere
There must be right to life for oppression
Vaccination on epidemics
At Human Rights Court, in 2012, not on consent
At Turkish Constitutional Court, by law can be
Noticed by death and spread to the country
MAA

Bir insan yaptıklarından özür dileme ve tazmin etmesi için ümit kesilmez

Bir insan ne durumda olursa olsun, kendi bedenine eziyet edemez

90. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Oruç tutan kişi çok susarsa, bozmadan su içer
Bunu eziyet yapmaması gerekçesine bağlanır
Ev hanımı, evin yemeğinin tadına da bakabilir
Ümit edilir, tümünden vaz geçilmez
Hepten/hiçten değil, birey duruma göre karar verir
MAA

Primum non no cere
If you are thirsty, at fast praying
If it is like a torture, you can drink, not ruined fast
Tasting the meal, is not also ruined fast
Fast for demanding for being on humanity
It is not a suffering or any cruelty for us
MAA

Bilimde ihmal, nankörlük, geleceği dışlamak, bunu yapanın başına patlar

Hiçbir eylem bilim dışı olup, doğru ve gerçekte olamaz

91. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir yolda giderken farklı yöne saparsanız
İstediğiniz yere gitmeyeceğinizi bilirsiniz
Bilimde de farklı boyutlarda olursanız ulaşamaz
Yolda iken başka boyutların görülmesi uyarıcıdır
Bu açıdan izlem önemlidir, yanlıştan erken dönülür
MAA

Primum non no cere
If you missed the turn, going to wrong target
You know it, but sometimes continue to go
In science, you try to find alternatives
So, new advantages can be noticed
The only aspect, for being on ethical principles
MAA

Bir kişi bilim dışı, gerçeklik dışı yaklaşımı fark edip, geri dönmesi, affedilme gerekçesi

Bir kişi önceki görüşünü bilim üzere, veriye dayanarak değiştirmesi ile doğruya ulaşır

92. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir insan hata yapabilir
Hekimler semptomlara göre yanılabilirler
Ancak muayene ve tetkik ile uyanmalıdırlar
Bunlarda olmasa bile izlem ortaya koyacaktır
Başladım devam edeyim olmaz, yeni tanı konulur
MAA

Primum non no cere
A person can make faults
Physicians can be faulty, at symptoms evaluation
Examination and investigation for exactness of it
Follow up therefore essential, its disease is covered
New evidence, new diagnose, new application
MAA

Bilim dışı yaklaşım yapanlar, felaketlerde başlarına gelenlerle belirgin olurlar

Hastalar tedaviyi kabul etmezlerse, onlara olasılıklar anlatılır

93. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir arkadaşım kanser oldu, tedavi olmak istemedi
2-3 aylık yaşamaları olacağı
Metastazlarla sorunları, ağrıları olacağı belirtildi
Sonra, ilk tedaviye aldığı cevaba göre karar verdi
Küçüldü, bir yıl yaşadı, ailesi ile helalleşebildi
MAA

Primum non no cere
One of my friends had cancer, not want treatment
Nearly 2-3 months alive as expectation
Complications by metastases, so great pain
At first dose, reduced more than 50%
Continued, lived 12 months, together with family
MAA

Bir değerlendirme yapınca, altında sahte ve gerçek belli olur, insanda eyleme bakılır

Bir zarar ve zulüm yapan kişi ekipten ayrılır, kenarda durun denilir

94. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Yoğun Bakım Ünitelerinde ekipler ortak sorumlu
Bir kişi sevgi ve insanlıkta değil, zorla yapıyorsa
Ekipten ayrılır, uzakta kalır
Sözel değil, eylemler ve tutumlar önemlidir
Bir bebeği beslerken yaklaşım bunu tanımlar
MAA

Primum non no cere
At Intensive Care Units, members are responsible
Each functions differs, thus, reasoning known
If not comprehend what to do, dismissed
Not by word, the actions, effective performance
Even feeding a baby indication, by love
MAA

Sorumluluk yapana aittir, başkasına yüklenmez, arınma, tövbe, tazmin ile oluşur

Bir hırsız yardım alırsa, yardım edeni de suçla buluşturmuş olur

95. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir karar veren kişi, sorumlu olandır
Hekimlikte müdavi hekim, hastaya bakan hekim
Danışman, konsültan bilgi verir, uyarır
Ama sorumlu ve karar veren kişi tektir
İzlem ile devamlı değişime bakması da gereklidir
MAA

Primum non no cere
If you make a verdict, you are the responsible one
In medicine, who cares the case is accountable one
Consultant, adviser, only gives guide
The decision must be upon the patient
Following can change the decision in advance
MAA

Büyüklik taslayanlar, yapılmama gerekçesini, sorumluluğu olmayana yüklerler

Büyüklik taslayanlar kendi önündekini göremez, yanılgıda dolanırlar

96. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Doğru ve gerçek veri geldikten sonra
Bilim üzere olan veriye uyar ve yapar
Büyüklik taslayan için ise bir aşağılama olur
Halktan ve insanlıkta kopar, ayrıcalık isterler
Gerçeğin farklı yerde olmasına aldırılmaz, yanılırlar
MAA

Primum non no cere
The truth confirmed after the evidence get
On scientific explanation, reasoning and grounding
Superiority, means crushed, after application
Being on the case, follow and search literature
Not find anywhere, the reality on the patient
MAA

Yapılacak işlerde, barışa ve iyiliğe yönelik, insanlık yaklaşımında olursa, izlemde düzelir

Bir yapılanın amacı, barışa, hayra ve iyiliğe doğru paylaşım içinde olmalıdır

97. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Zalimler eser yaparlar, bununla övünürler
Ezilenler için bundan faydalanma beklenmez
Barışa yönelik, sevgi ve insanlıkta olanlar
Yaptıkları toplumda saygı görür, örnek alınır
Faydalanırlar, anılır, hatırlanır, devamlılığı sağlanır
MAA

Primum non no cere
Tyrant are proud of the construction, they formed
The pressed person not used these creations
Thus, the person on love at humanity, in respect
One hated by buildings, other in respect
What you have done, must be, love and humanity
MAA

Her bireyin bir bilgi ve kapasitesi vardır, yapamadıkları için, rahatsız edilemezler

Bir insanın yapamadıkları, yapamayacakları şeyler vardır, bundan suçlanmazlar

98. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir hekim Çocuk uzmanı ise
Apendisit ameliyatı yapmadığı için suçlanmaz
Tanıyı koymuş sevk etmiştir
Sevk etmesin, kendisi yapsın denilemez
İsrara dayanamayıp yaparsa, meslekten men olur
MAA

Primum non no cere
If the doctor is Pediatrician
Not accused, not to perform appendectomy
Just diagnosed and send the patient
Not indicated, not sent, own done it
If performed by insisted, dismissed form physician
MAA

Bir ailede, sosyal yaşantı içindeki ilişkiler, farklı anlamlara çekilemez, iftiraya girer

İşletmelerde çalışanlar, o müessesenin temsilcileridir, onlara insanlık dışı teklif yapılamaz

99. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bir kişiye bu işi yap, ne olur?
Benim görevim değil, arkadaşım yapıyor
Ona sevk edeyim, konuştum sizi bekliyor
Onun keseceği makbuz, mühür bende yok
Ben yaparsam geçersiz olur, bak kaçındı demeyin
MAA

Primum non no cere
Will you please do this, for me?
I like to do, thus not at my profession
I send to my friend, he will perform
I have not satisfactory equipment
If I did, it is meaningless
MAA

Bazı değerlendirmeler, yanılma dışında, gönülden ve bilerek yapılması kabul edilemez

Bir insan aldığı eğitime göre davranışları olmalı, bilmediğine yönelmemelidir

100. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Hekimlikte bir eğitim, beceri kazanma boyutu var
Canlandırma mesleki beceri olarak ilk yılda başlar
Yedi aşamalı öğrenme vardır, her olgu farklıdır
Birey becerisine, tecrübesine göre yaklaşım yapar
Acil durumlar dışında ancak partner, yardımcı olur
MAA

Primum non no cere
Medical education is also gaining practice
From the first year, learning to be as partner
7 stages, last stage as end instructor
Upon the case and the colleague's proficiency
Being a team partner is the demanding one
MAA

Bir insanlara karşı istenmeyen şeyler yapanlar, geri dönülemez şeyler yapmamalıdır

Bir felaket geldikten sonra sağlam bina yapacağız söz demek, geçtikten sonra kavramaktır

101. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bilim, olay ve oluşumlar olmadan önce uyarır
Yapmayanlar geri dönemeyecek durumda olur
Bir kişinin öldükten sonra özür dilemesi gibidir
Eğitim de bireyin kendisinin farkındalığında olması
Geri dönecek durum olmadan kavramalı yapmalıdır
MAA

Primum non no cere
Science warns us, before it was happening
If not take in notice, bad happenings
Like said sorry, after death, meaningless act
Education for perceiving the position
Before endless point, confirm and do the best
MAA

Felaket anında, yapılan bilim dışı yaklaşımlardan geri dönüş olamaz, anlık oluşurlar

Bir kaza olmadan önce, neden gazdan ayağımı çekmedim, hızımı düşürmedim demek anlamsızdır

102. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bazı durumlar saniyeden daha kısa zamanda olur
Kaza olacağını fark edince kaçmak zordur
Daha önce, 1-2 saniye önce kavramak önemli
Bundan önce ise tedbirli, emniyetli olunursa
Bu süreç 1-2 değil en az 5-6 saniye önce kavranır
MAA

Primum non no cere
Encountering the accident, less than a second
Hard and impossible to tun about them
Gong to an accident perception is important
If taken precautions before, noticed more early
Even you will protect from accident, collusion
MAA

Başına deprem gelmiş, evi yıkılmış olan, başı öne eğik, bir daha yapmayacağım der

Birçok pişmanlık, barışa yönelik iyilik yapmadığından olur, geç kalmamalıdır

103. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır

Bazı durumları kavrayınca hemen çözmeli
Fırın etrafında bekleyenler, bedava ekme bekler
5-10 ekme parası vermek ile sorun çözülür
Fırıncı da bunu her gelene iki adet vermek ile çözer
Kısaca siz bir verir, o iki adet olur
MAA

Primum non no cere
Sometimes, we have to solve immediately
Waiting some at the bakery, for free bread
Given 5-10 bread money baker for each
Thus, one for you, one for baker given bread
The best, given per mount to the baker
MAA

Felaket zamanı anlık olduğu, fark etmedikleri ötesinde, olay sırasında yaşamı algılarlar

Bir araya gelince sohbette, sanki hiç ayrılmamış gibi gelir

104. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Sohbet koyu ve derin olunca devamı istenir
Yeniden yıllar sonra bir araya gelince devam eder
Bir keresinde 7 yıl sonra konuşacağımız var dedik
3 gün, geleceği birlikte gece gündüz konuştuk
Yaşamda sayfa açmak için algılamak önemlidir
MAA

Primum non no cere
When talking with a friend, conversation is sweet
Even it can be continuing several years after
As met a friend after 7 years passed
Now let's in future discussion will be done
So, for 3 days, both families, talk and talk
MAA

Deprem bölgesinde yıkılmış binalar üstündekilerin, dayanıklı olması beklenir mi?

Bir durumda kalınca, birisine yardım gerekirse hemen atılmalı, gereken yardımı yapmalıdır

105. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim bize öğütler verir, uyarır
Dinleyenlerden çok karşı çıkan olduğu gözlenir
Bir felakette ise yine yardım gereklidir
Ben söylemişim yapmam denmez, yine koşullar
Zayıf zeminde güçlü ev olmayacağı belirgindir
MAA

Primum non no cere
Science confirms as some solutions
Opposition is in great then approved
In case of disastrous, aid is required
Not escape, being a partner, according the career
On Earth, there will be several happenings
MAA

Bir kişi felaket anında artık o binanın kendileri sorumlu olduğunu belirtmez, susarlar

Bir felakette yaptığı binanın sağlam olduğu iddiasına olan kişi, yıkıntıda sessiz kalır

106. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Olay olunca birçok kişi uzaklaşır
Canlandırma işlevinde çok konuşan kişi kaçır
Yardım isteme, destekleme ötesi, engel çıkarır
Bir şeyler yapmalı ama bilinmeyince olmaz
Bu açıdan ekibin, tümünden sertifikalı olması istenir
MAA

Primum non no cere
In an emergency condition, several people run
Resuscitation is an experienced performing
Apart of help, being a partner, stopped to help
Yes, we must do, but how?
So, at medicine, each one practically educates
MAA

Bilim dışı yaklaşım yapan, kendi yaptıkları ile felaketi yaşar

İnsanlar yaptıkları somut eylem ile zarar ve zulümde yakalanır ve suçlanırlar

107. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hırsız çaldığı ile yakalanınca, delil kesindir
Önemli olan hırsıza karşı tedbir alınmasıdır
Kilit ve kapalı kapılara bakılır
Felaketlerde de sorgulanan tedbir aldın mı olur
Kasıt ve zorla girme cezayı ağırlaştırır nedir
MAA

Primum non no cere
When you caught a thief with goods
This is obvious, evidence-based crime
Have you taken precautions?
Locked, even shut the door?
Intention, by forced or not, different punishment
MAA

Bazıları sorumluluk yükleniriz derler, felaket anında ise unutulur

Bir suç işlerken suçun elebaşısı ben suçu üstlenirim der, yakalanınca da diğerlerini suçlar

108. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Suç işlemek isteyen çete,
Yakalanırlarsa suçu kendileri üstleneceğini söyler
Gerçekte plan, en alt kademede olanın kalması
Bu şekilde onların yapma olasılığı olamaz denir
Kimse kimsenin suçunu alamaz denir, suçlu olurlar
MAA

Primum non no cere
When a gang group, at criminal act
They said, if they get caught, they responsible
Truth at court accused the lowest one
No one take other person responsibility
So, even it is an order, not at criminal act
MAA

Bilim eğitim ile insanın talebi ile olur, bilim dışı olanlara bilim sorulmaz, yanıtlırlar

Bilim para ile değil, eğitim farkındalık ve bunun yerleşmesi, uygulama ile oluşur

109. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Servet sahibi olanlar, bunun toplumla paylaşmak
Her kazancın vergisini vermek gerektiği
Sosyal bir boyut olduğunu algılamalıdır
Bankadaki para değil, işletilen meblağ önemlidir
Zenginlik gerçekte gönül ve akıl bütünlüğündedir
MAA

Primum non no cere
If you are rich, you want to share
As a social tax given, to friends and colleagues
As for social point, at weddings, birthdays
Richness not indicates the money at bank
What you used at charity and for common benefit
MAA

Bilim dışı olanlar tarihte en sık belirtilenler olmuşlardır

Bize tarih; geçmişi, yaşantımızda da karşılaştıklarımız, bilim üzere olan ile olmayanın sonunu gösterir

110. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Varlık tarihte bir süre yönetimde olmak değil
Etkilerinin medeniyet ve sosyal yaşam etkin olması
Bir insanlığa örnek olması ile belirgindir
Zalim olanlar işgal etmişler ve sonra yok olmuşlar
Medeniyet, sevgi ve insanlıkta olanla olmuştur
MAA

Primum non no cere
Existence, not being on regulation, for some time
Effective on civilization, social and help to life
Being a good example for the common
Tyrant, cruel person, ruled, but diminished
Being on love, humanity, civilization established
MAA

Bir yaşamda arkadaş denilenler, eğer bilim dışı iseniz, onlarda aynıdır

Bir kişi kendi arkadaşlarının karakterine bakarak kendisini gözlemleyebilir

111. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim insanlarının arkadaşları bilim dışı olamaz
Fantezileri gerçek olarak sunan kişi ile olmak zor
Epik destanları hakikat olarak sunanla olunmaz
Bu açıdan arkadaşının karakteri seni tanımlar
Davranışları ve tutumları etik olmayan uzak olsun
MAA

Primum non no cere
Scientific person friends not out of science
Believing phantasies and epic histories
Indicated them as truth and happened
Cannot be with them, even a minute
So, your friend defines you, take care
MAA

Yaklaşımlar hemen ölecek gibi hesaplaşma, hiç ölmeyecek gibi değer üreten olmalı

Hepimiz bir gün öleceğimize göre, geride sevgi ve iyi anılacaklardır, bunları bırakmalıyız

112. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilim üzere olan hiç ölmeyecek gibi çalışır
Öğrencileri yeni nesil devam etmelidir
Bu kalıpların sürdürülmesi değil, bilim üzere olmak
Kısaca değişime gelişim ile karşılık vermek
Muasır medeniyet ötesini hedeflemek ile olur
MAA

Primum non no cere
When working on science, assuming not for die
Teaching must continue to new generations
Thus, the evaluative concepts must be on advance
Target over today civilization
This, means, get ready to die, today
MAA

Bir toplumda, eğer zalimler hâkim ise, artık o yerde hak ediş, adalet beklenmez

Bir çevre kirliliği olursa, bozulan çevre bize içilemeyecekleri de kullanmamızı zorlar

113. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir kişi sağlıklı olması için doğal yaklaşım
Bunun temiz, içilebilir standartta olmalıdır
Çok yumuşak sularda mineraller yoktur
Gerekli olan yeterli ve dengeli alınmalıdır
Bilime göredir, çevre ve bilgi kirliliği bunu bozar
MAA

Primum non no cere
For healthy measure, what will we do?
Healthy routine measures, to follow
Protect us from harm and destructive ones
Controlling the organ systems
From medical science, perform the advised ones
MAA

İnsan yardım, hayır ve iyilikleri engelliyorsa, hakta dengeyi bozarak yaklaşım zulümdür

Hayrı engelleyen, sınır tanımaz kişiler, zalimlerdir

114. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Toplumda bozgunculuk yapanlara bakınca
Gerekçeleri adalet, demokrasi ifadeleridir, ama
İyilik ve yardımı engelleyen, sınır tanımayanlardır
Sadece kendilerine yapılmasını isterler
Ancak, kazanç dağıtılmamalı, tek elde, olmalıdır
MAA

Primum non no cere
When considered the defeatist person
Reasoning as justice, democracy and humanity
Any given proof, no, just advice given
Not any evidence proof, only as theorems, said
It is also a crime, making problems in common
MAA

Affedilmenin ilk aşaması, yaptığı zarar ve zulmü fark etmesi, geri dönmek istemesidir

Zarar somut kanıtlı ortada iken, itiraf etmek cezayı hafifletir, ama hatayı algılamalıdır

115. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir kişinin davranışına bakınca
Yaptıkları ortaya çıkar
Metrelerce yapılan fren izi
Çok hızlı gittiğinin bir delili, ispatıdır
İlk planda yalan söylemeleri de cezayı arttırır
MAA

Primum non no cere
Even confirmed the individual acts
The established ones be examined and evaluated
Too much long break tract, indicates too fast
If noted as not driving so fast
The penalty is increased
MAA

Bir kişi sevgi ve insanlıkta korunur ve gözetirse, yaptıklarında zarar oluşmaz

Öğüt bir bakıma bizi zarardan koruyan olmalıdır

116. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Buzlu yolda tedbirini alan, buza basmadan yürüyen
Düşmesi nadirdir, devamlı korunmuş olur
Burada aydınlatan bir ışık istenir
Akıl ve gönül bütünleşmesi ile tedbir alınır
Dikkat ve özen göstermek, sorunları çözendir
MAA

Primum non no cere
If you want to take precaution, not step on ice
Falling is rare, because keep away of ice
This is enlightened fact
If you step on ice, you will be slipped
Care and serve is the best of protection
MAA

Sevgi ile barışa yönelik değer, eser üretmeye çalışanlar, sürekli takdir ve beğenidedirler

Huzur ve mutluluk bir sefer değil, yaşamda devamlı sürer, çünkü çaba insanlıkta olmaktır

117. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Barışa yönelik, iyilik ve güzellikte olan kişiler
Sağlık üzere insanlara karşılıksız yardım eder
Eğitici olarak sevgi ve insan yetiştirmiş olan kişi
O işleri yaptığı dönemde huzurlu ve mutludur
Emekli olunca yazıları ile bunu sürdürmelidir
MAA

Primum non no cere
When a person at peace, by humanity
By their duty, leading goodness
Educated the common, gives loves
Be n comfort and happiness
After retired, must write to give the love also
MAA

Hekimler yapamayacağı bir yaklaşımı yaparım derse, meslekten men edilirler

Bir hekim yapamayacağını bilmeli, sevk etmelidir

118. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Ben her şeyi bilirim diyen kişi
İnternette bilgi sorgulayan gibi olamaz
Yanıldığını da kabul etmez ise, hoca olamaz
Önemli olan bilgi değil, yorumlamadır
O bilgiyi işe yarar boyuta getirmek olmalıdır
MAA

Primum non no cere
If a person indicates ad know all matters
Like an information taken from Google, internet
Must confirm the faults, as usually happens
The importance, not the knowledge, the evaluation
For benefit aspect at the data
MAA

İnsanlar yaptıkları eylemlerin bedellerini öderler, azapta olurlar, fark etmelidirler

Bir kişi yemeğe çok acı dökerse, ağzı yanar, aynı şekilde sosyal yaşamda da acı dökmemelidir

119. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bazı babalar çocuklarına yaptığı şiddeti
Dayak Cennetten çıkma adiyeye örtemezler
Dayak, dayanak, destek demektir, bunu yapamazlar
Bedelini hemen öderler, çocuk için artık öcüdür
Babadan korkar, bir daha yaklaşmaz,
MAA

Primum non no cere
Some father reasoning their punishment to kids
As notification Punishment comes from Heaven
Changing the meaning, it is support, abutment
Support comes from Heaven
Kids afraid form father, and also lost the sympathy
MAA

İletişim ve ilişkilerde açık ve net olmalı, aralarında fısıldaşma ve dedikodu olmamalıdır

Bir fısıltı, düşmanlık, isyan şeklinde olması ile, bu sosyal dışlanma getirir

120. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bazı konular birbirlerine destek, bilgi aktarımı için
Bir acil yaklaşımda ekipten biri protokolü okur
Bunu işlemi yapanın duyacağı şeklindedir
Tiyatroda da oyunculara aşağıdan sülfe yapılır
Önemli olan oyun, eylem, duygu başarısıdır
MAA

Primum non no cere
In emergency actions
One can be read the protocol to perform
This is education and learning on performing it
Not meaning as not known, just for controlling
The importance is the succession
MAA

Bazı kişiler başkaları aleyhine yaptıkları konuşmaları, belli olunca inkâr ederler

Bir fısıltı bir şeyden koruma, gözetmek ve hatırlatmak için sufle olmalıdır

121. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir kişi hakkında bilmedikleri konuşulmaz
Bireyin istemediği, beğenmediği şey söylenmez
Ortaya bilinmesi ile kişilikler yok sayılmış
Düşmanlığa varan yorumlar da oluşabilir
Sevgi, insanlık varken bunların amacı olmaz
MAA

Primum non no cere
If you have no idea about them
You cannot talk
Even not talked, un wanted, dislikes subjects
May be not enemy formation
But they cannot indicate as love and humanity
MAA

Zalim zulmün üstünde ısrar eder, gerekirse karşı çıkanları yok etmek ister

Zalimi zalim yapan yaptığı zorbalıkta ısrar etmesidir

122. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Zalim kişi istediğinin yapılmasını ister
Eğer bir konu insanlık ve yarar üzerine ise yapılır
Sorun zarar oluşabilecek, menfaat boyutudur
Suç olan emir olsa da yapılmaz, suçtur
Zalim olan, suçun emir ile yapılmasını ister
MAA

Primum non no cere
Tyrant wanted to do their desire, wishes
If not a criminal act, benefit for common
You cannot against of them
This does not indicate you are the slave
They wanted to do by order, you do by consent
MAA

Sevgi ve insanlığın olduğu yerde, kardeşliğin gelişimi vardır, boş laf konuşulmaz

Bir bilim üzere olarak eğitim alan kişi, boş laf duymaz, duymamalıdır

123. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Arkadaşlarla sohbet ederken
Birisi ortaya cinsiyeti sokarsa dışlanır
Menfaat konusu gündeme gelirse de dışlanır
Zanna ait konulara girerse de dışlanır
Dışlanır demek, toplantıyı terk etmesi istenir
MAA

Primum non no cere
When speaking with my friends
If subject mixed with sexual content, dismissed
Even for ganging solitary, not common
By assuming, not evidence-based aspects
So, if they are not, you must leave the meeting
MAA

Zalim yaptıklarının hizmet olduğunu söyler, diktatörlerde aynı yapıdadırlar

Bir zulmün hâkim olması için, zalim hizmet ettiğini söyler, zararı da yalanlar

124. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Zalim olan kişi, huzur ve mutluluk vaat eder
Rahat bir yaşam olacağını söyler, belirtir
Söz de verir, anlaşıma da yapar
Bu sadece bir yalan, kendisi ile olan için doğrudur
Zulme başkaldıran ise düşman, yok edilmelidir
MAA

Primum non no cere
Tyrant promises, good and excellent things
Being happy and lived for ever
This is true, for themselves
One side be a slave, for them
If resist and deny, must killed them
MAA

Felaket, kaza gelince artık bunun nedenlerini sorgulama zamanı gelmiştir

Bir kişi yaptığı zarar ve zulüm için şeytanı suçlar, şeytanın gücü yoktur, sadece fikir verir

125. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir iş yapılıncı güzel ise melek yaptı
Kötü, zarar ise şeytan yaptı denilir
O zaman olumlu melek, olumsuz şeytan olur
Yapan insandır, yapması ile sorumlu olan kendisi
Başkalarını yapan görmek konudan çıkmak olamaz
MAA

Primum non no cere
If the job is perfectly done, angel did it
If it is performed badly and wrongly, Satan did it
Thus, each one performed a person
Responsible about them is the people
By indicating another object, not relived you
MAA

Suç kişiseldir, bu açıdan suçu yapan ceza görür, suça ortak olunmamalıdır

Bir kişi olumlu örnek, olumuz ise ibret olur, yaptıkları ise kendilerinedir, yükü onlar çeker

126. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Suç bireyseldir, sorumluluk kişisedir
Bir aile hırsızlık üzere geçimini temin etse bile
Bu aileden fertler, zorla yapılmasını sağlayamaz
Gizlenecek durum değil, ihbarı zorunlu olandır
Bu Dünya ufaktır, kaçacak yer yoktur
MAA

Primum non no cere
Crime is individual, responsibility to person
Even a family income by thief performing
Not by force, so, must inform it
Obligatory for information, even at family
The punishment will be reduced, then
MAA

Bir işe başlarken, büyük zarardan kaçınılır, küçük zarardan da korunulmalıdır

Bir kişi etik ilkelerde temelden olursa, zarar olmaması çabası içinde ise, izlemde düzenleme yapar

127. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hekimler tedaviye başlamadan önce
Tanıyı kesinleştirmek için tetkikler alırlar
Genel vücudun durumu içinde inceleme yapılır
Bunlar büyük sorunlar yaratırken, önlenmiş olur
Küçük düzenlemeler içinde izlem önemlidir
MAA

Primum non no cere
Before getting the treatment, symptoms, findings
For proof, diagnostic procedures is needed
The general status of the body
Before the problem, develops, the status be known
Follow up, for the duration of the treatment
MAA

Bir kişiye ikram, sohbet içindir, sohbet insanlık, kardeşlik içindir

Gerçek sohbette boş konuşma değil, karşılıklı eğitim ve kazanç vardır

128. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Tatlı sohbet denilen boyut, yenilen içilen değil
Konuşulan konunun kapsamıdır
Karşılıklı etkileşim ve eğitim üzere olmalı
Tıbbi Konferansların amacı da bu olmaktadır
Birçok önemli konu, yabancılar ile tartışılmalıdır
MAA

Primum non no cere
Sweet cooperation, from deeply by heart
The content of conversation
Both sides effected, influenced
Like conferences in science
Even counter discussion, progress the subject
MAA

Sohbetlerde içilen çaylar, bir insanlık, sevgi boyutu oluşturmak içindir

Bir toplantıda oluşan konuşmalar, karşılıklı katkı ve bilimin yükselmesi ise, buna katılınır

129. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
İnsanların birlikte olmasının amacı
İletişim ve ilişkiler olmalıdır
Bunun güçlü olması sevgi ve insanlık boyutu olur
Geniş yorumlanması da eğitimin derinleşmesi
Bilenlerin karşılıklı fikir alışverişi olmasıdır
MAA

Primum non no cere
Being together with
For relation and cooperation
If on love and humanity, it is strong
Education, deepens and widening
Contributing by involvement
MAA

Zalim olanlar güçlü olmak için, zulmün içinde zulüm yaparlar, kaçınmalıdır

İnsanlar arkadaşlarını iyi seçmeli, zalim olursa, bu durumda kişiyi, terk etmelidirler

130. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Arkadaşlar birbirlerine benzerler
Birbirlerini olumlu gelişme ve ilerlemesini sağlar
Tam tersine, zalimlikte yarışma içinde olurlarsa
Davranışlar, tutumlar ile ortaya çıkar
Adalet, eşitlik sözleri aldatıcı olabilir
MAA

Primum non no cere
Friends are look like themselves
Contribute to positive direction, advance
If for cruelty and individual desire
Acts and attitudes indicate the direction
The words, justice and equality be wrong, liar
MAA

Bir değerlendirme somut eylem, kanıt üzere yapılır, zanna ait yorumdan kaçınılır

Bir şeyi zannettim denilmemeli, veri kesin, kanıta dayalı somut olmalı, yorum hür yapılabilir

131. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bana göre derken, veriyi tam, doğru ver
Sonra yorum yapmalısın
Anket ve yapılan sosyal boyutlar yönlüdür
Zaten amaç toplumda bir yönlendirme yapmaktır
Seçime 10 gün kala neticeler söylenmez yasaktır
MAA

Primum non no cere
If you are indicating, as for me
Give the evidence exactly, un touched
As scientific factor
Each survey as 20-25% not any notification
Not put them to any group, keep them as they are
MAA

Ağaç dikerken, gelecek meyve ve yapısı itibarıyla nimeti olmasına özen gösterilir

İnsanların bir ağaç dikmesi, gelecek içindir, geçmiş ve gelecek boyutlarda olacak iyiliktir

132. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Eğitimle olumsuz ders alan ve kaçınan
Etik ilkelerde doğru nedir, ne yapmalıyım diyen
Geçmişini irdelleyip, değişimi ilerleme olarak yapan
Nimeti barışa yönelik, iyilik, güzellik ile yapanlar
Daha önceki CV değil, son çalışmalarını esas alınır
MAA

Primum non no cere
At the negative aspects, considered as a lesson
Ethics, what is right, and ought to do righteous
The principles as noted as right
Later innovate as verdict to patient
Not before CV, a new approach to the case
MAA

Bilim üzere olanlar, yaratılış ötesinde bilgilendirme, uyarı, danışmanlık yaparlar

Bilim başka değil, tek yaratılış olduğu üzerindedir, başka güç olmaz, olamaz

133. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bilimde bazı kanıtlar, veriler ortada iken
Ancak, lakin diyerek aykırı şeyler söyleyen
Bilim üzere bir tenkit olup olmadığına bakılır
Fantezi ve epik destanlar ise hemen dışlanır
Bu kişilerle ilişki ve irtibat kesilir
MAA

Primum non no cere
Even there is exact evidence, clear findings
If noted as, thus, but, even and such items
The first line of notification is dropped
Later mostly on phantasies and epic histories
So, cut the relation about them
MAA

Bilimde bilgi ve öğüte göre davranış yapılır, bunun dışında yaklaşım kabul görmez

Bilim üzere olanlara, veriler, gerçek dayanaklar üzerinde olunmalıdır, yanlışla yaşamsal hata olabilir

134. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir kişi eğer kişiye eziyet etmiş, zulüm işlemiş ise
Onu ancak o birey affedebilir, elbet tazminat ile
Genel aflar bile bireye ait olanları dışlamaktadır
Bilim üzere olma, hukukta da hak üzerinde değildir
Hatasını algılamayan için söz konusu olmaz
MAA

Primum non no cere
Only the person who injured can forgive
Compensation is required, for damage
Not general forgiveness is confirmed this
The person, who makes harm, must confirm fault
Not repeated, turned to ethical principles
MAA

Bir toplumda bazı kişiler uzak tutulur, güvensizdirler, yalancı, iftiracılarıdır onlar

Bir kişi bir iddiada bulunursa, iddiasını ispat etmeli, etmiyorsa suçladığından istemesi kabul edilemez

135. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir kişi eğer kanıtı olmadan iddiada bulunuyorsa
Bu karşıdakini kötülemek, zor durumda bırakmak
Uydurulan yaklaşımlar ise, yalancılık ise
Netice almayınca büyük azap duyar
Toplumun onu dışlaması ise bir yıkım olur
MAA

Primum non no cere
If you have notification, you must have evidence
Allegations needs proof, accusation is criminal act
Accused and they must defend, it is a criminal act
Not any result, considering as liar
For inhuman concept, say liar, liar, continuously
MAA

Bir durum ile karşılaşınca öfkelenme insanlıktan uzaklaştırır, kontrolü kaybetmeyelim

Doğru olduğuna inanan kişi sakin olmalı, bu zalimi çıldırtan bir yapıdır

136. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir toplantıda bazıları insanlık bilimi dışlarlar
İnsanları dışlar, hakaretler ederler
Öfkelenmemek olası değildir ama sabır önemli
Kavga eden taraf olmak yerine bilimde olmalı
Her veri bilim doğrular, doğrulayacaktır, emin olun
MAA

Primum non no cere
In conferences, some are against the human sense
They accused and bad notifications to them
Not so anger, be quite for them
Not starting any fight, thus, all be clear, needs time
Each scientific reality confirms the truth, wait
MAA

Bir ağaç dikince meyve almak için yıllar geçmelidir, bu arada bakılmalı, beslenmelidir

Bilim üzere olan yaratılışın gereği bir süreç gerekir, sabırla bekler

137. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
İnsanlar sabırsızdır, bilimin tersini isteyebilir
Gönül ile akıl uyumsuz iken, akıl hâkim olmalı
Bilim gereğini yapacaktır, şüphe olmaz
Yeter ki sevgi ve insanlıkta olalım
Yaratılışa güven ve onu sevmek, kavramakla olur
MAA

Primum non no cere
As a person, demanding some phantasies
They can be contrary to the creation
Mind must control the heart
Thus, at love on humanity
For love the nature, by being and perceiving it
MAA

Yaşamda çalışmalarımız bir bakıma bilim ve yaratılış üzere değer yaratmak olmalıdır

Bir konuda hata yapınca, zaten izlemde soruna karşı tedbirle beklenti vardır, gereken yapılır

138. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Yaratılışa ve bilime karşı çıkmak anlamsız
Bizler ona dayanarak çalışmalı, değer, eser üretmeli
Şükür demenin anlamı eğitim ile anlamak
Kavramak, farkındalık ile fikir yürütmek
Tümü insanlık yolunda insan olmak demektir
MAA

Primum non no cere
Being against the creation and science, ridiculous
Not have any meaning, cannot on contrary
Thanks for using the nature laws
Perceive and aware of them, for plane design
Being a human if you're on this way
MAA

Bir kişi bilim dışı olursa, yalan üzere olur, kimse ona inanmaz, alını kara denilir

Bir boyut eğer zulme gidiyorsa, onu yapan kişinin, alını açık ve ak olmaz, dışlanan kişi olur

139. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bir kişi yalan söylerse, en yakın şahidi kendisidir
Bu yalanı neden söyledim diye hayıflanır
Bir daha yapmamak için kendisine sözler verir
Neden yapar dersiniz, alını kara olmasın diyerdir
Bir defa sözüne güvenmez denilirse, geri alamaz
MAA

Primum non no cere
The witness of a liar, is themselves
Why said this lie, astonished themselves
If give oath, not to say it again, it is best
Not wanted a black head, un respect at common
Not being a reliable person, is not good image
MAA

Çevre bize emanettir onu korumak ötesi geliştirmek gerekir, yok etmek perişanlıktır

Bir algı ile yakılan ağaçlar, sel gelip evleri yıkınca zararın anlamı anlaşılır

140. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Çevre kirlenmeden korunmak ve gözetilmeli
Hatta daha gelişmesi ve güzelleşmesi sağlanmalıdır
İlk planda anlaşılabilir, zamanla tahrip olur
Tarihte birçok kavim, göçmek zorunda kalmıştır
Yaşanmayacak yeri yaratanlar, sonra kaçarlar
MAA

Primum non no cere
Environmental pollution, hard to overcome
So, not polluted is essential, care and serve
Be aware the first steps not confirmed
Thus, in history several communities left
Settled and lived another place obligatory
MAA

İnsanlar yaptıkları işler için zarar ve zulüm olmasına karşın, yalanlarlar ama kurtulamaz

Bilim üzere gerçek kanıtı karşı çıkanlar, sıklıkla şırmarmış, zulümde olan yalancılarıdır

141. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Hekimler arasında bazı konsültanlar vardır
Hastaya müdavi hekim, bakan doktor olmayan
Bazı öneriler getirirler, bunlar bilim dışıdır
Olgu bazında çok iyi sonuç aldıklarını da belirtirler
Ancak, hekim, bilim dışından uzak durur
MAA

Primum non no cere
Consultation meaning given advices
Responsible one, who cares the patient
Advices only for innovation purpose
Following the medical application
Not have a simple solution, worry on the patient
MAA

Bazı durumlarda oluşan kazalarda araştırma, kimin hatalı, kusurlu olduğudur

Bir zalim kişi, toplum içinde sevgi ve saygısı olmadığı için, yaşamasının anlamı olmayan kişidir

142. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Sağlıkta hastada oluşana durum olumlu, olumsuz
Elde edilen sonuçlar irdelenmelidir
Burada bir hata ve suç bulmak değil, eğitimidir
Toplantıların temel boyutu inovasyondur
Her yeni olgu, bilimde yeni açılan penceredir
MAA

Primum non no cere
Even getting good results be evaluated at patient
It must be assessed according to science
This is because of educational purpose
Example of the medical science
Each case is an opening of the science
MAA

Tüm çalışmalar bir plan, başlama ve bir süreç gerekir, bu doğasına göre olur

Bir ağacın meyve vermesi için 5 yıl gerekiyorsa, elbet yıllarca gereken bakımı yaptıktan sonra olur

143. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bazı kişiler sabırsız olabilir
Yaratılışın bir düzeni vardır
Bu kısaltılabilir ama kısa devresi olmaz
Bilim üzere olana sabırdadır, sevgi ile bekler
Büyüme, gelişme, olgunlaşmasını izlemek güzeldir
MAA

Primum non no cere
Most people are impatient
Thus, there is a regulation of creation
This may be shortened, not outline cutting
Even on science, you can wait it
Growth and development of the item, good to see
MAA

Yaşarken ömür uzun sanılmasın, bugün hesaplaşmayı yapmalı, ölüm ertelenmez

Canlandırma yaşamak isteyende başarılı olur

144. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Prematüre canlandırması yaparken, yaşayacak mı?
Bedeni canlıdır, yaşamak hevesindedir
Kalbi atmıyorsa çalıştırılır, nefes verilir
Daha sonra solunum bebeğe göre uyarlanır
Burada temel olan, canlandırmayı yapan moraldir
MAA

Primum non no cere
Even at resuscitation to the preterm infant
Not known whether successful or not
Baby is alive, wanted to live
By press heart beats, ventilation by mouth
The basic moral condition of the physician
MAA

Bu hayata bir defa geliyorsak, onu kirletmemeliyiz

Yaşarken huzurlu ve mutlu olmak isteyenler etik ilkelerden dışarı çıkmazlar

145. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Bazı durumlarda menfaat kokusu alınır
Bunun gönül ve akıl muhasebesinden geçmesi ile
Evet maddi kayıp olacaktır ama insanlık önemli
Sevgi ve insanlıkta kalmak için vaz geçilir
Yaşam kirletilmeden, sevgide olması kıymetlidir
MAA

Primum non no cere
In some conditions one side beneficence is noticed
By heart and mind evaluation
There may be lost in money, not at common
For humanity reasoning, not wanted to get
Love not accepted even by a small dirt
MAA

Zalimin ağzından bal damlar, bu doğrudur, ancak sadece kendi taraftarınadır

Zulmün temeli zorlama, dikta, darbedir, her başa gelen eşitlik, adalet ve demokrasi diyerek başlar

146. Öncelikle zararımız dokunmamalıdır
Toplumda gelirin, kazancın paylaşılması için
Bazı kesimler (zalim) korunmalı, gözetilmelidir
Eşit davranılırsa, halk kalkınmayı başlatır
Bir kesimin zenginliğinin yüzdesini düşer
Demokrasi halk idaresi ise, değişmelidir derler
MAA

Primum non no cere
The income of an individual, must share it
For save and care about community groups
Equality, on the probability facts
By friends, colleagues must share communication
Democracy is consent, selection of the friend
MAA

Ayrıcalıklı olmayı Yaratılışa bağlamak

Her insan yaratılış gereği bağımsız, eşit ve kardeşlik içinde olsa da toplumda tek olmasını fark etmesi ile, yaratanın onu ayrıcalıklı yarattığını düşünür. Burada farkındalık ve algılaması ile sevgi ve insanlık olması yanında, öğrendiği bazı şeyler ile, kendisini toplumdan ayırması ve kutsal gücü olduğunu düşünmeye başlar. Dini yaklaşımlar ile, verilenler bir kalıp ise, bunun esiri olur, kalıba girmek, kendisi için artık karar veren olmaması, Cennetlik olmasını sağladığı için mutluluk yaşamak ister.

Bunun yanında bağımsızlığın gitmesi, ayrıca Kuran ve İncil gibi kitapları okuması, düşünmesi, yapılan tercümelemlerin hatalı olması ile ayrılmaya başlar. Kendi inancını yaratır, artık bu Kuran temelli olması ile mutluluğu zirveye taşımaktadır.

Bağımsızlık nedeniyle artık kendi kararını sevgi ve insanlıkta vermekte, sorumluluk taşımaktadır. Seçimlerde de söylenen değil, kendi bildiğini yapmaktadır. Fikri hür, irfanı hür ve geleceği de muasır medeniyet üstünü hedeflemesi ile olmaktadır.

Zorlama tüm inanışta yasak iken, *senin inanışın sana, benimki bana* kesin hüküm iken, nasıl inanışlarda oynandığına hayret eder, kendilerine kutsallık vermek için tarihsel oluşan durum olduğunu algılar.

Zalim olan idareci olunca, ona itaat etmeli kuralını koyar. Yaptıkları toplum için denir. Hitler dahil tüm dikta uygulayanlar, ihtilal, darbe ile veya parlamentoda azınlık olarak idareyi alırlar.

Yönetim ayrı seçim ve ekseriyet sistemi olursa, bir bakıma belediye seçimleri olmakta, ancak orada %50 üstü oy olmadığı için, oylar parçalanıp, %25 ve üstü alan olabilmektedir. Bunun yerine ekseriyet olması ile hâkim olma sorunu çözümlür.

Yönetim, yasama ve yargı güçleri ayrı olması demek, eğer yönetimi yasama, TBMM altında olursa, azınlık ve zayıf idareciler oluşur, hatta atama ile yerleşirler. Kendi bildiklerini yapar ve sorumsuz olurlar. Zamanımızda Yönetim ayrı seçim ve ekseriyetle olmakta, Parlamento oy oranına göre oluşmakta, yargı ise eğitim ve beceriye göre bir bakıma akademik oluşmaktadır. Yasama ve yönetimin seçtiği yargıçlar olmakta, ancak bunların da belirli düzeyde olma koşulu vardır.

Halk desteği olmayan yöneticiler, belirli kesimi taraftar tutmak için, onlara aldıkları devlet garantili borçlardan verir ve işletmeler yapmasını sağlarlar. Kısaca bir kesim hakimiyeti ile yönetimde olmak istenir. Halk dışlanırsa olmaz.

Bayar ve İnönü karşılaştırması yapılırsa, ikisi çok yakın arkadaşlıklar, Bayar ifadesi ile dostum demiştir. Fark, birisi devletçi, diğeri de halk taraftarıdır. Atatürk kişilere para vermek için, özel banka kurdurmuş (İş Bankası) ve bunun karşılığında para aktarmış, pancar üzerinde şeker fabrikası oluşturulmuştur. Karşı çıkılması; a) Şeker kamışından daha kolay şeker oluşturulur, ayrıca gümrük vergisi ile devlet kazanç sağlar, pancarda olmayacaktır, b) Pancar ilk defa yetişecek, buna uygun tarla ve ekim, yetiştirmesini bilen yok, c) İş Bankası verilen para sermayesinden fazla, başarısız olunursa, devlet etkilenir denilmiştir. Bunların hepsi doğrudur, ama gelişim, atılımcı olmak, riski almak ile ilintilidir. Sümerbank, SEKA yine aynı yöntemle oluşmuştur.

Celal Bayar Atatürk ölünce, “*Atatürk seni sevmek milli ibadettir*” demiş, İnönü ilk hazırladığı kral öldü, yaşasın yeni kral ifadesi varken, 11 gün sonra “*Vatan sana minnettardır*” demiş, bu sözü Anıtkabir’e konulmuştur.

İstiklal Savaşında ordu, Altıntaş Bölgesinde yenilmiş, Sakarya’ya geri çekilmiştir. Suçlu Batı Cephesi Komutanı denilmiş, Atatürk o yardımcı demiştir, Bayar’da desteklemiştir. Yargılanmaktan kurtulmuştur.

Serbest seçim ve ekseriyet olunca, oylar genel anlamda 5 grupta ise:

- 1) %20 İktidar,
- 2) %20 iktidar yanlısı,
- 3) %20 muhalefet,
- 4) %20 muhalefet yanlısı,
- 5) %20 kararsızlar.

NOTLAR: Bazı konular politikada dikkate alınmalıdır.

- 1) Birey Hakkı temeldir, bir kişinin hakkı, toplum istediği diye sonlanamaz. Yaşam Hakkı, Varlık Hakkı temel olup, beslenme, sağlık boyutları da bu yapı içindedir.
- 2) Yönetim ekseriyette olmalıdır. % 50 artı bir oy talebi, ekseriyet kararı denir, amaç, oy oranı % 10 ve toplam %20 muhalefetin genel oyların bölünmesi ile iktidara gelmemesidir. İktidar %40 oya sahip olsa da (İktidar ve iktidardan yararlananlar), toplum desteğini almaz ise %10 oy arttıramazlar, güven ve geniş kitleye dayanmalıdırlar. Katılım oranı bunu önemli etkiler.
- 3) Her görüşün temsil edilmesi için, 100 parlamenter, genel Ülke temsilcisi olarak, %1 oy alanın bile fikirlerinin olmasıdır. Bu teklif gelmiş, ama Anayasa Mahkemesi kaldırmıştır.
- 4) Parlamenter Sistem. Pratikte karşılıklı anlaşmalar ile azınlık hükümetlerinin olduğu görülmektedir. İdare 1-2 yıl süre ile yönetimde kalmakta, bu şekilde özel izin le gelişen, kalkınanlara fayda sağlamaktadır.

5) Belirli kesimin temsil edilmemesi. Bazı grupların dışlanması, önemli olarak yaş engeli konulması söz konusu olabilmektedir. %10 barajı da bu yaklaşım içindedir.

%50 olması için hiçbir tarafa bağlı olmadığından, daha somut değerlendirme yapacaklardır. Bölünmeler, iktidar ve muhalefet yanlılarında olur, buna göre %10 civarında bir bölünme sağlarlar. İktidarda olursa %50 kayıp olması doğaldır. Ayrıca iki seferden fazla olmaması, değişimi esas almaktadır. Zalim bunu kaldırmalıdır veya belirli grubu, aristokrasiyi sıklıkla hâkim kılmalıdır. Halktan destek alması ancak %10'dan fazla olamaz.

Kültürel kalıplarda da yönetim belirli bir boyutun hakkıdır. Birey Hakkı temelinde ise her birey kendi kararını verecektir. Daha önceki seçimlerde, oyun kırmızı rengi, şeffaf zarfta belli olmakta, bu durum kayda geçirilmektedir. Ayrıca açık oy, gizli tasnif yöntemleri kullanılmaktadır. Eğer yönetim bürokrasi elinde ise, seçime katılma oranı düşecektir.

Seçilenler ayrı bir özellik değil, sadece serbest kürsü konuşmasında hürriyet vardır, suç işlerse, meclis kararına göre dokunulmazlık kalkar. Atanmışlar da atayanların kulu ve kölesi değil, Sayıştay ve yargı denetimindedir. Şeriatlar Tanrısal olduğu için yargılanmadan kurtulmak istemenin bir yöntemidir.

Şeriat Kurana aykırı bir yaklaşımdır

Kuran temelli yaklaşım ile, Kerbela'da artık İslam öldü denilerek, Hristiyan modeline dönüştürülen yapı irdelenmektedir. Karşılıklı mukayese edilmektedir.

Peygamber, 4 Halife zamanında ve 622 Medine Antlaşmasında olanlar şeriatından farklı bir yönetimi öngörür. Kendi yönetimini, dikta, zulmün etkileşmesi için ortaya çıkarılan bir aristokratik yönetim modelidir ve serbest seçim değil, atama ile yönetimde olmak temeldir.

Sizin inanışınız size aittir, benim ki bana aittir (109/6) ifadesi ve dinde zorlama yoktur (Bakara) yaklaşımı varken, tarikat ve kural olarak dinde sınırlama getirmek uygun değildir. Zaten Selçuklu ve Osmanlı şeriat uygulamamış kanun çıkararak buna bağlı olunmuştur. Faile değil fiile ceza verilir, cezada somut olaya, zarara bakılır yerine, belirli yorum, kişi kıyaslarına dikkat edilmesi, hiçbir hukuk nizamında kabul görmemiştir. 622 Medine Antlaşmasında hâkimin kararına babalar bile itiraz etmeyecekler prensibine, yorum, kıyas ve şefaahat nasıl getirilebilir. Eylemde yorum olmaz kuralı şeriatla çığnemiştir, adalet zümrelere ve sınıflara göre, ayrıcalıklı olarak yapılmış, buna göre ceza verilmiştir. Bir yerde adalet, hak edişe, eyleme göre ödül ve ceza verilir kuralı bozulunca toplum düzeni yıkılmış olur ve olmuştur.

Kuran sizin inanınız size, benim dinim bana diyerek en laik vurguyu yapmıştır

622 Medine Antlaşması ile her birey antlaşmaya katılması ve imzalaması ile eşit tutuluyor

1. Kalıpla Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
Kuran'a ters yaklaşım kabul olur, hoca/Papa bilir
--Sizin din, inanışınız kurala uymalıdır
--Benim tabi olduklarım, mezhebe uymalıdır
--Sizinkine uymam, benimki de uyulmaz, bağımlı
--İnanışlara tartışmadan kabul edin

NOT: Kural, kalıbı öğrenmeli uygulamalı
MAA

Zorlama yasaktır: Primum non no cere
Kuran vurgusu açıktır;
--Sizin din, inanışınız size, benimki bana denilmesi
--Benim tabi olduklarımdan değilsiniz
--Sizinkine uymam, benimki de uyulmaz, bağımsız
--İnanışlarda hiçbir konu tartışılmaz, sorgulanmaz

NOT: Sorulmaz, sorgulanmaz, karışılmaz
MAA

Kültürel yapıda, Yönetim ögesinde, Din, Devlet ve Gelenekler aynı etkidedir

Hukuk Haklar demektir, bu birey hakkı temelinde yapılanmalıdır, gelenek kalıbı kabul edilemez

2. Kalıpla Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır

Zorlama yasaktır: Primum non no cere
Din, ibadet kuralları bireyin rızasına göredir

Din, inanç ve ibadet kuralları tanımlanır
İman güvenmek, samimiyet demek: kalıpta ol
Bilinçte değil, ezberle, tekrarlama yap,
Kalıba uymak/Eslemna, varlık için gereklidir
Zikir anma, söylemek demektir
İbadet hizmet etme, insan zorla yapması gerektir

**NOT: Yaklaşımda farklılıklar: kalıba uy,
gereken yap, devamlı tekrarla
MAA**

İman güvenmek, samimiyet demektir
Bilinçte açıklık kazanıp, davranışta yerleşmesidir
Kalıba uymak/Eslemna, iman etmiş olmaz (49/14)
Zikir, eğitim, bilerek, farkındalık, algılamakla olur
İbadet hizmet etme, insan olmak anlamındadır

**NOT: Birey hakkı, rızası esas, algılama, bilerek,
arzularsak, çalışarak değer yapmak
MAA**

Birey mesuliyetli, yaptıkları eylemler ile sorumluluk taşırlar

Aydınlatma ile rıza olur, sorumluluk taşır

3. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
Yönetim, Yasama, Yargı etkinliği ayrı olmalıdır
Yönetim Tanrısaldır, tartışılmaz
Tanrı emreder, oluşturur
Mucize, destanlar kişilerce yapılır
...
Tartışılmaz din kuralları üstün, yetkiye göre işlevi
olur. Kuran, günah değil, yok denilenler günah olur
Hoca/papaz size uymanız gerekenleri söyler, çoban
gibi sorumlu olarak kendini görür
Olayı yaratılış değil, tanrı, görüp, eş koşarlar
Her benlik kazandığı Tanrıya, günahının affı için,
tapınmalı, ödül, kurban kesmelidir.
İbadet tapınmak demektir
İman kalıba uymaktır
Oku, anlamasan bile Kuran okumaktır

Zararlı olan haram denilirken
--Zorunluluk durumunda, ölüm tehlikesi olmalı
--Tanrının emrine karşı geliyorsun, yapma
--İnanç sınırı aşarsın, yapma
Hoca/papaza sorularak yapabilirsiniz

Din uluhiyet, Yaratan'dan ve uyulmalı denir
Kutsala kitaplardakiler kesindir
Kurallar, yasaldır, kesindir uyulmalıdır
Yönetim buna göre olmalı, bilen zorla yapmalıdır
Din kendi içinde yargılamasını yapar, papaz/hoca
günahı affeder, şefaate eder

**NOT: Yönetim, yargılama bireye bırakılmaz
MAA**

Zorlama yasaktır: Primum non no cere
Yönetim, Yasama ve Yargı etkinliği ayrı olmalıdır
Yaratılış, Bilim vardır, Tanrı yoktur, Allah var
Her oluşan bilim üzeredir
Mucize denilenler bile bilim üzeredir
...
Dini kural yok, prensipler vardır, işlevi bireye
göredir. Dini kurallar bir prensip, öneridir.
Hangisi üstün değil, birey seçicidir, yetkiye göre
işlevi vardır. Bilgi, aydınlatma ve uyarı bizdendir.
Yaratılışı tanrı demek, eş koşmak, en ağır günahdır
Her benliğin kazandığı kendisine, hiçbir günahkâr,
başkasının günah yükünü taşımaz (6/165)
İbadet çalışarak değer, eser üretmek, anlamı bozma
İman ve inanç kalıba uyma değil (49/14), eylemdir
Okunan, anlamalı, düşünmeli, eyleme geçmelidir

Zararlı olan haram denilirken
--Zorunluluk durumunda
--Başkasının hakkına tecavüz etmemek
--Sınırı aşmamak şartı ile
Dengeli ve birey kararına göre yapılabilir

Her kişinin inancı kendisinedir (109/6)
Kuran prensipleri sunar, kalıp sunmaz
Kanunlar, yasama kesindir uyulmalıdır
Yönetim insan hakkı temelinde yapılır
Dinde (622 Medine Antlaşması) yargılama,
mahkemelere bırakın der, kimse şefaate etmez

**NOT: Suç dışında bağımsızlık birey hakkıdır
MAA**

Zulüm yapabilmek için lider, tanrısal güç olarak, kuralları uygular

Kerbela olayı ile İslam öldü, yeni din geldi denilmiş, şariat sonra uygulanmıştır

4. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
Naif Hristiyanlıktan, ikon 3'lü tanrı oluşturuldu
Katolik Papa, diğerlerinde Konsüller var
Tüm krallar taçlarını din adamı giydirir

**NOT: Laiklik mahkemede vardır
MAA**

Zorlama yasaktır: Primum non no cere
3 Mart 1924 Halifelik Makamı, Diyanet oldu
30 Kasım 1925 Tekke ve Zaviyeler ilk-okul oldu
Din adamları sadece usul öğretirler

**NOT: Tüm yaşam TC. Laiktir
MAA**

Ülkelerde üst din kurumları var, bunlar üstün dini yönetim gücü oluştururlar

Papanın aforoz etmesi ile dinden çıkılıyor, Noel yerine yılbaşını kutlayan çıkar

5. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
Papalık Hristiyanlıkta, Üst Yahudi Makamı da var
Din, tarikat okulu var, olmalı, metot öğrenilmeli
Din adamı insanları yönlendiren, çoban olurlar
Kişilere her boyutta kaydı yapıp, grubuna alır
Listeleyerek hakimiyetine alır
Din adamı bireyden sorumludur

**NOT: Din adamları güden, çobanlık yaparlar
Grupta olmayan dinsiz, Cehennemlikler
MAA**

Zorlama yasaktır: Primum non no cere
Diyanet, üst danışman kuruluşlardır
Din okulu değil, yardım için yetiştirilir
Bilgi veren, karışmayan kişilerdir
Kimse camiye giden, gitmeyeni ayırmaz
Namaz kılan ve kılmayan diye ayırım yasaktır
Danışmanlık dışında karışmak Kuran'a aykırı

**NOT: Din adamları yardım edenler, bilgi
verenlerdir, karışamaz, sorgulayamazlar
MAA**

Şeriat yol, metot, usul demektir, 795-855 yılında oluşmuştur (Muhammet 632 ölümü)

Hristiyanlıkta olduğu gibi, kalıplar oluşmuş, 163 ve 223 yıl sonra şeriat kuralları oluşturulmuştur

6. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
KURAL YAPISI
Dini Kurallar, Katolik/Şeriat belirgindir. Bunlar:
--İncil, Kuran yazılanlar kesindir
Günah denilenler, zorlama ve eziyet olandır
Kuranda olmayan birçok konu haram/günah denir
HARAM MAZUR OLMA:
--Zorunluluk durumunda (ölüm durumu dışı)
--Başkasının hakkına tecavüz etmemek, bilemezsin
--Sınırı aşmamak, hoca/papaza sor
--Hoca/papaz kararına göre sana uygun mudur?

Peygamber sözü kesindir, uyulmalıdır
(Sünni 200-300 yıl, Şii 400-500 yıl sonra yazılmış)
Halifelikte Kuran ile karışmasın diye yakılmış
Peygamber sözü, Kuran demek iken, unutulmuş

İcma, İslam bilginlerinin görüşü
Kalıp, kural olarak alınır, dışına çıkılmaz
Başka görüş ile ona uyularak giderilebilir

Kıyas: sık kullanılan yöntemdir
İlgisiz mantık hataları sık gözlenir

Kişi kendisi görüş oluşturamaz, hoca/papaza sor
--Kişi bilmez, yorum yapamaz, oluşturamaz
(Oluşan durum ve şarta bağlı, hoca/papaz uyarlar)
Görüşler kimin yaptığına göre olur, birey yapamaz

--Mezhepler, grup, tarikatlar uyulmalı zorlama var
--Örf, adet ve geleneklere uyulmalıdır
--Papa ve papazlar, veli, hoca sözü geçerli
--Papa, Hoca kıyas ile size öğüt vermeli
--Birey kurallara uymalıdır
--Düzenlemelere uymamak günahıdır
--Birey yaklaşım ve eylemlerinde kurala uymalıdır

**NOT: Din adamları kuralı bireye adapte, daha
uygun olarak söyler, ona uyulmalıdır
MAA**

Zorlama yasaktır: Primum non no cere
YAZILI KANUN İLE YAPILANMA:
Hukuk sistematigi (TCK) getirilmiştir.
--Kanunda yazılı açık ve net olmalıdır
Kanunda suç olan, Kuranda da günahtır
Kuran prensip olarak sunmaktadır
SUÇ OLMAYANLAR:
--Zorunluluk durumunda
--Başkasının hakkına tecavüz etmemek
--Sınırı aşmamak, zarar, zulüm yapmamak
--Dengeli ve birey kararına göre

Kişi uzman görüşü olarak ele alınır
Peygamber Kuran'a uygun ise kabul görür
Yaşarken Kuran dışı sözü kabul edilmemiş
Karşı çıkılmış, Kuran da yoksa yapılmamış

Uzman görüşü, bilirkişi ancak danışmanlık yapar
Karşı, uygun görüş olarak, ispat kanıtı dayalıdır
Somut veriye bakılır, yaptırıcı özelliği yoktur

Kıyas: Suçta kıyas yasaktır, kanıtı dayalı olmalı
Şüphle ile suç oluşmaz

Rıza kişiye ait, bilgi, ancak aydınlatma yapılabilir
--Görüşler kişiyi bağlar, zorlayıcı özelliği olmaz
(Bazı ...izm ile oluşan fikirler, kişileri bağlar)
Görüşlere göre suç olmaz

--Bilgilendirme rıza şartı vardır, zorlama yasak
--Medeni yaşamda gelenek var, suçta ceza olur
--Kamu, kurum ve kuruluşlardan kişi korunur
--Yorum, kıyas ve görüşler yasaktır, ispat gerekir
--Birey Hakkı temeldir, hukuk bunu korumalıdır
--Düzenlemelere uymamak suç değildir
--Zarar, zulüm olmadıkça hareketlerinde serbesttir

**NOT: Suç kanunda yazılı, belirgindir, tarifi
gereksizdir
MAA**

Bireyin karar yetkisi, sorumluluk boyutu ile ilintilidir, ona aittir

Rıza bireye aittir, aydınlatma ve öğüt, uyarı ancak yapılabilir

7. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
UYGULAMA:

Sorular Hocaya sorulur ondan ancak cevap alınır.
Hata hoca/papaza aittir, günah ona aittir
Şefaata vardır, şefaata edecek kişiyi bulmalıdır

Örnek: Gebeliğin sonlanması da aynı şekildedir
--Kurana ifadesi (net vurgu yoktur denilir)
--Görüşler, tarikata göre olması esastır
--Tarikat hocaların görüşleri geçerlidir. Birey hakkı değil, gelenek, tarikatın temelinde bakmalı (Kemiğin giydirilmesi ??? sürecine kadar)
--Görüşler papaz ve hocalara sunularak uygulanır

NOT: Evet veya hayır demek için kitaba, hocalara bakalım
MAA

Zorlama yasaktır: **Primum non no cere**
UYGULAMA:

Zamanımızda Diyanet sorulan sorulara cevap verir.
Kimse kimsenin suçunu üstlenemez
Şefaata yoktur (Kurana göre), suç ortağı olunur

Örnek: Gebeliğin sonlanması da aynı şekilde olmuş
--Kurana ifadesi (ekonomi gerekçe olmaz)
--Görüşler, olumlu ve olumsuzlar sunulur
--Uzman görüşler, (Perinatolog, Neonatolog, Adli Tıp, Etik Anabilim Dalı) yaşam hakkı temelinde (10Hafta anne hakkı, 10-20Hafta Yaşam Hakkı)
--Görüşler savcılığa sunularak uygulanır

NOT: Suç olmadıkça bireyin rızası geçerlidir, aydınlatma ve bilgi verilerek alınır
MAA

Danışmanlık, uzmandan alınır, karar ve sorumluluk bireye aittir

Din adamı her şeyi bilir gibi, kesin sonuç, karar verir, buna hakkı yoktur

8. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
Danışmanlık, hocalar, papazlardan alınır
Kişi karar veremez, vermemelidir

Danışmanlık, bilginin kalıba sorgulanması ile olur
--Papaz çobandır,
--Hoca şefaata edicidir
(Kitaplarda şefaata yoktur der, ama onlar var derler)
--Kim yaparsa, hocaya göre yargılanır/affedilir
--Bağışlanma, dini merkezlere bağış ile olasıdır

NOT: İnsan mutlaka sorgulamalı, kalıbı öğrenmeli, öyle yapmalıdır
MAA

Zorlama yasaktır: **Primum non no cere**
Danışmanlık bilenden alınır
Öğüt, öneri yaparlar ama rıza, karar kişisindedir

Danışmanlık, hukuk yapısında avukatlardan alınır
--Kimse kimsenin sorumluluğunu alamaz
--Kimse başkasının suçunu alamaz, affedemez
(Kuranda şefaata yoktur, kendi yaptığın şefaata olur)
--Kim yaparsa somut, eylemine göre yargılanır
--Bağışlanma, zarar gören, tazmin etme ile olur

NOT: Karar ve sorumluluk birey olduğu için, kişinin hakkıdır, ispat edilirse yargılanır
MAA

Zorbalık ancak zalimin yapması ile olabilir

Zulmün gerekçesi, hizmet, üstünlük ve bilmek, yetkin olmak gibidir, ancak tersi uygulanır

9. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
Tüm Dünyada yaklaşımlarda bakılmalı
Demokratik ülkelerde bile taç giyme din adamı
Tüm yaklaşımlarda dini görüş alınır
Laiklik denir, birey ise laik olmaz ifadesi vardır

NOT: Dini yapılarda kalıp onaylamalı
Dünya dini kalıp içinde kalmıştır
MAA

Zorlama yasaktır: **Primum non no cere**
Dünyada dikta ile yönetilmeyenlerde halk oyu var
Yetki ancak halk oyu ve Yasama onayı ile olabilir
Din ancak görüş alınan yer olabilir
Her bireyin inancı kendisinde olduğuna göre laiktir

NOT: Seçimde Halk oyu geçerlidir.
Selçuk, Osmanlı ve T.C. hukuk geçerlidir
MAA

Dini kitaplarda yazılanlar kavranırsa, kutsal büyü bozulur, nakarat yapılmalı

Belirli ortam, ses, ritim ve dans türü yaklaşımlar, düşüncüyü kaldırır, amaca ulaştırır

10. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır

Zorlama yasaktır: **Primum non no cere**

EĞİTİM

Eğitim uluhiyet eğitimidir. Tanrı, simge tanımlanır
Tapınma eğitimi yapılır. Kalıplara uyum esastır.
Birlikte olmak için aynı yapı önemlidir. Dini kalıp öğrenilir.

Eğitim, Latince, Arapça olmalı, söylemek yeterli
Kendini kalıba bağlı olduğunu hissetmeli
Anlamsız nakaratlarla kutsallık katılır
Kuran anlamak için denilir, anlamadan dua edilir.
İbadet, çalışarak değer üretmek değil, tapınmaktır
Yargılama, affediliş veya tersinden sonra yapılır
Kalıba hizmet etmek önemlidir, birey önemsizdir

NOT: Eğitim kalıpları öğrenme, usulüne uygun yapmaktır
MAA

EĞİTİM

Eğitim Uluhiyet değil, Tanrı, tanrıçalık yoktur,
Etik/ahlak ve felsefe eğitimi esastır.
Kalıba uymak inanç değildir, usuldür. Kalıplar usuldür, suç olamaz, insan istediğini yapabilir.

Eğitim kendi dilinde, anlama, kavramak ile oluşur
Eğitim, kendinin farkına varmak, algılamaktır
Kavramak ancak eğitim ile oluşabilir
Kuran taktim, sunum, okunacak şey ise yapılmalı
İbadet çalışarak değer, eser üretmektir
Kim ne yaparsa onunla yargılanır,
Fiile bakılır, faile bakılmaz

NOT: Eğitim kendini bilme, tanıma, gelişime, değişime uygun olmaktır
MAA

Var oluşu algılamalı, sevgi ve insanlık gerekirken, bağımlı, köle olmanın anlamı olmaz

Zalim, kendi yaptıklarının doğruluğu için, üst, kutsal güce dayanmak ister, tersini yapar

11. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
DEVAMLILIK
Var olduğumuza göre yaratana tapınmalı
Şükür ile ona yaranma, rıza içinde olmalıyız
Devamlılık, yönetim zorla, peşin hükümlerle olur
Kuranda şiddet ve zorlama yasak, uygulamada vardır
Dayak Cennetten çıkmadır
Eğitim için zorlama ve dayak, şiddet yapılmalıdır
Yaratılıştan geldiği için rıza olmaz, kul, köle olunmalıdır

NOT: Yaratanın rızası için yaşamalıdır
MAA

Zorlama yasaktır: **Primum non no cere**
DEVAMLILIK
Yaratılış gereği, bağımsız, eşit, kardeşlik vardır
Bunun farkında olarak, sevgi ve insanlıkta olmalı
Algılama, farkındalık ile gelişerek devamlılık olur
Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür ile olur, birey hakkı temeldir
Dayak, destek ve dayanma demektir, şiddet olmaz
Eğitim sevgi, destektir, anlamı bozmak cahilliktir
Aydınlatma sonucu rıza esas, zorlama suçtur, birey olarak kendisi insanlık görevini yapmalıdır

NOT: Yaratılış gereği, insanlıkta olmalıdır
MAA

Yönetimin sürdürülmesi için, zorlama dikta ile, diğeri birey tercihi, seçim ile olur

Zulmün daima gerekçesi, sizin iyiliğiniz için yapıyorum derler

12. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır
Tanrısal güç elinde olduğunun sananlar aldanır
Bu onlara yaratılış gereği verilmiş, teokrasi
Eğitim ile kendisi kazanmış
Ailesi gereği ona bırakılmış bir durumdur
Kültürel açıdan bunu hak etmektedir
Varlığımızı yaratana tapınmalıdır
Yaratan tek tanrıdır

ÖZET: Uygulanmada dikta ve peşin hüküm gerekir
Benim yaptığım, kendime değil, onlarıdır
MAA

Zorlama yasaktır: **Primum non no cere**
Tanrısal güç varoluştur, algılama insanlıktır
Yaratılış gereği, bağımsızlık, eşitlik, kardeşliktir
Eğitim, algılaması, farkındalığı kazanmaktır
Ailesi ve toplum onu yetiştirendir.
Kültürel açıdan birey olmayı hak etmektedir
Varlığımız, oluşumumuzu algılamalıyız
Kuran 51 Ayette tanrı yoktur der, tanrıçalık yoktur

ÖZET: Birey Hakkı, kendisini yönetme hakkı ile yöneticileri seçme hakkı vardır
Her eylemin sorumlusu kendisidir
MAA

Zalim mutlaka zor ve şiddet uygulaması değil, bireyin rızasını almaması da zulümdür

Bir kişiye bilgilendirme, öğüt ve uyarı yapılır, ama rıza, karar ve sorumluluk kendisindedir

13. Kalıpta Zorlama var: zararımız dokunmamalıdır

Zorlama yasaktır: **Primum non no cere**

Evlenme için vekalet olmaz, avukat bile geçersiz
İnceleme tüm nüfus dairesi, sülale kayıtlarına göre
Başka isimli veya kayıtlı olanlara bakılır
En ufak şüphe ve tereddüt olursa işlem durur
Doktor raporu gerekli ise buna göre izin alınır
Müracaat edenlere şaşırtıcı sorular sorulur
Şahitler, akraba olmamalı, farklı insanlar olmalı
Evlenmeyi kabul ediyor musunuz sorulur
İngilizce 'de evet farklı anlamda olabilir
Bu açıdan **yes I do** demeli
Birçok düğün, gösteri amaçlıdır
İmza olmadan evet demeleri geçerli değildir
Memurlar önünde imzalar atılır, nikah odur
Diğeri tören olmaktadır.
MAA

Evlenmek için başvurulardan imza alınır
İnceleme ile bir engel olup olmadığına bakılır
En basit olarak tek kişi ile evli olabilmesine bakılır
Bilinç, şuur olarak, kendi kararını vermesi gerekli
Törende, kendi rızanız ile evlenmeyi talep ettiniz
Biz yaptığımız inceleme ile bir mâni tespit etmedik
Şahitler huzurunda kabul ediyor musunuz?
Tereddüt ve şaka ile olsa bile, evet olmaz ise
İptal edilir, yeniden başvurmaları gereklidir
İmzaların alınması ile kesinlik kazanmış demektir
Nikah esastır, düğün sonra da olabilir
İmam nikahı dinde yoktur, hukuk bağı olmalıdır
İmzalı, resmi evrak olması ile geçerlidir
Mahkeme ve hukuk bağı kurulmadan nikah olmaz
MAA

Suçlama/iddia ve Gerçek Boyut

Zamanımızda birçok suçlamalar yapılmaktadır. Bunlar doğru değil ama yanıltıcı olarak kullanılmaktadır.

Sayıştay Devlet sistematüğini denetler. Devlet üzerinden herhangi bir boyut kazanç sağlamamalıdır. Vakıf ise hizmet üretir, net karı Üniversiteye devrederse, bu durumda tek yanlı akış vardır. Devlet kazançlıdır. Hizmet Üniversitenin ürettiğı ile rekabet etmemelidir. Olmayan hizmeti Vakıf sağlamalıdır.

İddialar yanlış değil, ama kalkınmak, hizmet üretmek için kendine güven, halka güven duymak, hizmetin alınacağını temin etmelidir. Net kar, kazanç olarak bireylere değil, topluma yansıtılmalı, birey ise ürettiğı net kazançtan %25 üstü almalıdır.

Her bir yaklaşımın bir bedeli vardır. Bu dikkate alınmalıdır. Başlıca yaklaşımlar:

- 1) **Peşin alım:** Hizmet için hemen kullanılacaksa alınmalıdır. Yiyecekler bunun gibidir. Araba alırken, hizmet alırken, elde edilecek ek gelir ile ödenmelidir. Bir yere giderken, eğer 3 kişi ise, otobüsten daha ucuza gelecektir. Ayrıca eşya da taşınacaktır. Peşin, yüksek meblağlarda, paran olsa bile bir yerden aktarılacağı için uygun değildir. Bankada para tutmanın ise işletme, ekonomi ile alakası olmadığını gösterir. Devlet peşin alır, ama devletçilik zihniyeti ile en fazla zarar olan ekonomik yapıdır.
- 2) **Taksitle alım:** Hizmet için almak, maaş veya gelirken, ek kazançtan ödeme usulüdür. Burada dayanak maaş, elde edilen gelir temel olmaktadır. Kredi verecek kişi ve kredinin uygun olması gerekir. Enflasyondan ezilmemelidir.
- 3) **Devlet Kredili alım (IMF):** Dışardan kredi almak için, belirli devlet bankası kefilisi ile, bireylere/şirketlere para çıkarılır. Üniversite olarak Halk Bankasından kredi mektubu ile yabancı para (1994-1996) alınmıştır. Bu faiz sabittir, o zaman için %40 idi, enflasyon %79, Banka faizleri de %180 ve hatta %211 olarak verilmekte idi. İtiraz üzerine Danıştay, bu türdeki kredilerde ödeme yapılamazsa, %50 geri ödenir, ek %10 faiz alınır diye karar çıktı. Genellikle 4 yıl ödenmez, sonra toptan ödeme tercih edilirdi. Aradaki ek durum, bankanın hizmet gideri olarak eksi ifade edilirdi. Belirli firmalara ödenir, nasıl olurda Üniversite alabilir denilmiştir. K. Derviş 64 Milyar dolar getirmiş, 40 Koç, 20 Sabancı, 4 diğerlerine verilmiştir. Rakamlar net bilinmez, ama yukarıdaki oranlar davalık olduğu için bilinmektedir. Devlet kendi zararına firmaları korumaktadır.
Borç olarak ödemenin modası geçmiş, enflasyon boyutu dışında, bütçe, maaş etkinliğini, taksit öderken olduğu gibi yitirmesine sebep olmaktadır. Borç alan, borç verene bağımlı olacaktır, kaçınamaz.

- 4) Yap-İşlet-Devret: Açık pazarlama usulü ile yapılır, firma hizmet yaptığı şeyi tam işler teslim eder, 9200Mkare kapalı alanlı okul teslimi yapar, yılda iki taksit ile (sömestrel ücreti alındığından), 4 yıl vade ile hesap yapılır. LIBOR artı 2,5 faiz yerine, LIBOR artı 0,5 faiz ile yaklaşım yapılır. 225 öğrencinin %25 ücreti ile ödeme olasıdır. Anadolu 2 adet Lise ve 2 özel okul varken, acaba öğrenci bulunacak mıdır? 575 öğrenci kayıt yaptırmıştır. Fazla para okula, donanımına harcanır. Okul Eğitim Fakültesinin uygulama merkezidir. Devletin oluşturduğu yapı nedeniyle, personel olduğundan %30 en az daha güçlü bir yapı vardır.

MRI, çekim karşılığı (Devletin ödediğinin %15 tutarında), portatif makine (Hastane yok, kalıcı tesis yok) ile bakım ve uzman hekim sağlayarak teslim edildi. 18,000 çekim sonunda bir dolara Üniversiteye devir veya teknolojik daha modern boyutta yeni anlaşma ile yaklaşım yapıldı. Sevkerler açılarak, olmayan tetkik gelmiş, bu sayede uzman, öğretim üyesi çekilebilir olmuştur. MRI istek yapacak olanlar, üniversite akademik düzey kişiler olması beklenir.

Bu yaklaşımda hizmetin sunulması ile başvuru, hasta veya işlev olup olmayacağıdır. Rekabet olmalıdır. Bir köprü yapılırken, oradan geçecek taşıt miktarı ile giriş ve çıkışta 600 adet dükkân ile, kişiler toptan alışverişini, tatile giderken yapması ile bir ek kazanç oluşmaktadır. Tatile giderken yiyecek ve bazı temizlik malzemeleri ile donanımlar, bu yerlerden alınır, hem ucuza ve hepsi bir arada bulunma olanağı vardır.

Hizmet sunan ile kazanma temelinde değil, işletme temelinde olduğu için, destek sağlamayı zorunlu görür.

Belirli süre araba kiralama da buna benzemektedir. Arabayı ödünç alır, kullanır, benzin parasını öder ve teslim edersiniz.

- 5) Devlet sosyal devlettir, her bireye bakmalıdır. Amerika'da %10 sokakta yatanlar var, devlet bakmıyor. Türkiye bu açıdan en uygun yaklaşım içinde. Enflasyon üstü para sağlıyor. 20 yıl önce 100 dolar iken şimdi 400 dolar civarında. Bunu devlet yapması değil, vakıflar kanalı ile kişilere hizmet sağlanması daha etkin olabilmektedir. Depremde bu ortaya konulmuş oldu. Askıda ekmek uygulaması, toplumda en güçlü destek boyutu olmaktadır.

- 6) En pahalı olan, hizmet alınmayan yaklaşımlardır. Bir yere giderken, hizmet kendiniz almıyorsanız, başkasından alacaksınız, bunun maliyeti olacaktır. Araba 3 kişi olursa (anne, baba ve bir çocuk) ucuza gelecektir. Ayrıca otogar veya trene ulaşmak için taşıt, taksi gerekli olmaz. Evinize doğrudan geleceksiniz, ayrıca ek taşıt kullanmayacaksınız. Eşya götüreceksiniz, çevreyi de gezeceksiniz. İstedığınız şekilde mobil yaşayabileceksiniz. Bir süreç değil, istenirse 1-2gün kalmak olasıdır.

Tatile gitmeyeceğim dersiniz, kayıptasınız.

Bazı iddia edilenler ile gerçeklerden örnekler aşağıda sunulmaktadır. İddialar doğrudur, ama kalkınma olanağı yaratılamaz. Tercih, hizmet mi, devlet gücü müdür? Hizmet üreten devletin gücü de zaten arttığı, halk desteği, kalkınmanın olması da ihmal edilmemelidir. Halk oylamasının olması ve ekseriyet sistemi ile yönetim sorun olmaktan çıkmakta, çıkacaktır da.

Peşin alınan mı, taksitle alınan mı pahalıdır? Tuzak sorudur

Önemli olan mala sahip olmak, onu kullanabilmektir

1. İddia

Bir arkadaş araba aldı, 90 bin lira ödedi
Bir şeyleri satıp satın aldı
Aldı, muayenehane açtı aracını kullanamadı
Bin kilometre yapamadı
Bir yıl sonra, dolar/altın değeri olarak 200 bin lira
Peşin mi, taksitle mi daha uygun?

Gerçek

Arkadaşın benzer arayı 175bin liraya taksitle aldık
Karı/koca olarak aylık taksit ile aldık
Hemen tatil için Datça'ya gittik
10 bin kilometre yaptık
Bir yıl sonra borç kapandı araba 200bin lira idi
Ödenebilen, zorlamayan daha uygun

MAA

MAA

Yap, İşlet ve Devret modeli

Fatih döneminden bu yana Türk Vakıfları bugüne kadar kullanılan durumdur

2. İddia

İşe yarayan bir boyut oluşturulmalıdır
Devletten bütçe olarak alınmalıdır
Denizli Devlet ve Sigorta hastanesi vardır, gereksiz
Üniversite makbuz kesmez
Döner Sermaye bu işe karışmaz
Olmayan bir durum yaratılmalıdır
Hekim ayındır, çekici olmaz
Sevk etmeyeceğim diyen olacaktır
Bakanlık zorlaması gerekli mi?
Bina, Dekanlık, Öğrenci sosyal hizmetler açılır mı?
Tetkik, laboratuvarlar nasıl yönetilecek?
Personel nasıl sağlanacak?
Nasıl hizmet sağlanacak?
Devlet sağlamaz ise yapılmaz, yapılmamalı

MAA

Gerçek

Plan, proje ve geleceğe bakış gerekir
Bütçeden para çıkması hayaldir
Denizli Üniversite hastanesini kaldıramaz mı?
Vakıf kurarsın, ona kestirsin
Hizmet üretir, Döner Sermayeye verir o para verir
MRI cihazı yap-işlet-devret olursa sevk açılır
Akademik sıfatta olmak ayrıcalık sağlar
Başka ile gönderme sorun, vali onayı, gönderecek
Birken ödeme yapılmaz ise sorun oluşacaktır
Kiralar, hizmet yürütür, sonra devlet kirayı öder
Laboratuvar, döner sermaye anlaşma yapılır
Kritik personel Vakıf kanalı ile yürütülür
Hasta gelir, muayene ve tetkik yapılır
Üniversite kurmaz değil, vakıfa para aktarmaz

MAA

Gelir temini, kazanç sağlanması durumunda net karın tümü Üniversiteye devir eder

Üniversite gelirini vakfa vermesi sorundur, bu açıdan kazanç tek taraflı olmalıdır

3. İddia

Bir hizmet üretilmesi gerekirse işe girer
Laboratuvar malzemesi alınması sorun olur
Belirli firmalar ile anlaşma yapılmalıdır
Devlet satın alma yönündedir, cihaz demode olur
Aletler üniversitenin olmalıdır
Üniversitenin malında vakıf hizmet üretmez
Üniversite kendi ayakları üstünde durur
Devlete bağımlı olmak zorundadır

MAA

Gerçek

İşlevin gerekçesi olmadan antlaşma olamaz
Bir şirket kurulur, sadece masrafı alır
En ucuz olandan almak olasıdır, pazarlık yapılır
Devamlı yenileme olasılığı vardır, moderndir
Vakıf aletleri hizmet bedeli karşılığı sağlar
Üniversitede olmayanı ancak hizmet olarak sunar
Hiçbir durumda ek kaynağa ihtiyaç yok denilemez
Şirket net karını Üniversiteye bırakır

MAA

Geri ödeme

Devletten alınan, bütçeden karşılır, birim ödemez, devlet öder

4. İddia

Boğaziçi köprüsünü devlet ödedi,
Geçen veya geçmeyen parasını öder
Başka yatırım yapılmadı
Varlıklara devlet sahip olursa olunur
Devletten elde etmek kolaydır
Devlet, komisyon raporlarına göre verir

MAA

Gerçek

Her kişi, geçen ve geçmeyen parasını ödedi
Yap-İşlet-Devret sadece geçen öder
36 Milyar dolar, 400 milyar üstüne yatırım yapıldı
Güvenli ülkede yatırım olur
Torpil, siyasi güç olursa, bedeli istenir
Komisyon raporu demek, rüşvetçi artması demek

MAA

Gelirin hesabında gelir temin eden hakkını almalıdır

Gelir, kazançtan mutlaka para değil, imkân olarak da alması olasıdır

5. İddia

Üniversite tümüdür, hesap bütün yapılır
Zarar ve kar eden diye ayırmak doğru olmaz
Bütçe toplamdır, genel alınmalıdır
Her birey maaşı ile hak edışı vardır

Gerçek

Gelir getirenin, masrafı olur, ünite hesabı yapılır
Zarar bile kazanç getirene yüküdür, hesaplanmalıdır
Her malın hesabı ayrı yapılmalıdır
Pay, maaşı dikkate alınarak yapılır

Net kar, belirli rütbeğe göre ödenir
Resmi fiyat üzerinden hesap edilir, zararına yapılır
Ekstra ekleme yapılmaz, muayene ücreti alınır
Okulda da tarife üzere alınır
Üniversite okulu için yüksek ücreti ödenmelidir
Görev esaslıdır, gelir, gider hesabı yapılmaz
MAA

Maaş temel alınınca, kıdeme göre hak ediş olur
Gider, vergi, ücretsiz hakkı, sosyal katkı hesaplanır
Ekstra %20-25 ekleme yapılır
Okul ücretinde masraf iki katı alınır
Enflasyon oranı ile ek %25 okula yatırım demektir
Hizmet esaslıdır, gelir maliyeti karşılamalıdır
MAA

Atatürk Yaklaşımı

Halka güven duyulmalıdır

6. İddia
1924 İzmir Kongresinde Devletçilik temel ilkedir
6 kişiye kredi verilmesi için İş Bankası kuruldu
Sermayeden fazla kredi verdi, batacak
Pancar Ülkemizde yetiştirilmemiş, tecrübe yok
İthal kamışı şekeri almıyor, vergi geliri kalkacak
Benzer yapı, kâğıt yapılıyor, batacağız
Sümerbank fabrikası ülkemizdeki yüne uygun değil
Tüm üretim kaynakları devletin olmalıdır
MAA

Gerçek
Devlet, halkın kalkınması için çalışmalıdır
Devlet desteği, kuruluş özel
Kalkınma açısından risk alınır, yapılanlar sermaye
Destek, traktör ile öğretilir, sulak alanlar sağlanır
Yerli üretim ithalatı kaldıracaktır
Ülke kalkınıyor, kâğıt üretimine ihtiyaç var
Merinos koyunu yetiştirilerek yün kalitesi artırıldı
Özel, kamu, diğerleri ile devleti oluşturmuyor mu?
MAA

Sonuç

Kalkınma eğer hizmet üretmek ise, bunun yolu yapılanma, yönetimi katkılı yapmaktır

7. İddia
Devletin enflasyona ezdirmeme prensibine göre
%79 enflasyonda %100 artım esas olsa bile
21,000TL 1993 hesabı ile 1997 yılı 236binTL
Artış en yüksek ihtimal ile %4 kat iken
Devlet ile, devletin desteği ile kalkınmalı
Atatürk dahil, tüm Fatih Kalkınma modeli eskidir
Devlet kendisi gereksinim duyuyorsa yapar
Sovyet Ülkeleri örnek almalıyız
Devlet elbet gerekçe ve dayanaklarına bakar
Hizmet değil, bütçe kalemleri önemlidir
Devlete işçi alınır, işsizlik oranı düşer
Kazanç değil, amaç devletçiliktir
MAA

Gerçek
Maaş değil, hizmet ödemesi esastır
Maliyet daima enflasyon üstünde olur
21,000TL 1993 iken, 1997 4,302,308,029TL
Artış %14,777 olmuş, beklenenden 1,823,012 fazla
Devlet boyutu ile tüm ekonomik modeli kullanmalı
Modern: devlet, özel değil, katkılı kalkınmadır
Zamanımızda devlet ödemesi mantığı kalkmıştır
Kapitalist değil, sosyalist sistemde ekonomi istiyor
Hizmet temelinde gerekçe ve dayanak olmalıdır
Hizmet üretimi konusunda sermaye koyan önemser
Personel yükü, gizli işsizlik zararın kapı aralığıdır
Borç ile kaynak olmaz, kazançsız ise yokluktur
MAA

Yorum

Kalıp içinde olan kişi, kendi yaptığını doğru kabul eder, en büyük yanlısı budur

8. İddia
Ben doğru üzerindeyim, diğerleri yanılıyor
Bu kadar süre içinde zenginlik olanaksızdır
Hırsızlık, adam kayırma ve yolsuzluk vardır
Devlet kontrolünde olmayan iş yasal olmaz
Gelirler belirli sermayeden alınıp veriliyor
Devlet bu borçları nasıl ödeyecek?
Toplum yapısı değişti, zengin kesim kalktı
İş Adamları Derneğinin gücü gitti
Hacim 30Milyar dolardan 400 milyar dolara çıktı
90 Milyar çift yol için para harcanması gerekirdi
Hızlı tren hangi para ile yapıldı?
Politik gücüm kalmadı, halk bana muhtaç değil
Gelişimi ancak belirli kesim yapabilir

Gerçek
Etik ilkeler doğruyu tanımlar, kültür kalıbı sunar
Hizmet esaslı yaklaşımlarda, paylaşım ile iş yürür
Bunlar suçtur, ispatı yoksa, karşı davada kaybedilir
Özel, Vakıf, Kamu devlettir, kamu tek değildir
Anadolu Kaplanları eşit hak verince geliştiler
Birey borçlandı, Devlet borçlanmadı
Finans dünyası halka yayıldı, bir kesimden kalktı
Ticaret %85 onlarda iken %15 indi, yayıldı
IMF borcu kalmadı, 250 milyar halk borçlandı
Yol genişletme denilerek 6milyara yapıldı bitti
Hızlı tren: maliyet 100Km de 1TL, milyonlar geçti
Politika hizmete kaydı, Halk kendisi yapar oldu
Gelişimi halk yapar, tek zümre kendisi kalkınır

Ben kesin haklıyım
MAA

Sistem değişti, çoklu ekonomik sistem var
MAA

Fark Nedir?

3 Mart 1924 Halifelik Makamı Kalktı
30 Kasım 1925 Tekke ve Zaviyeler ilk-okul oldu
Bu yaklaşımların zamanımızdaki uygulamaları

Papalık, Üst Yahudi Makam, Din, tarikat okulu var
Bunlar din usulleri ve insanları gütmeyi öğrenirler

Dini Kurallar, Katolik/Şeriat belirgindir. Bunlar:
Kuran prensip olduğu için, ayrıca kesin kural gerekli
--İncil, Kuran emirler kesindir, (ilke usul, kural değil)
Günah denilenler, zorlama ve eziyet olandır
--Peygamber sözü açıklayıcı ve kesin (350 yıl sonra
toplanmış, Halifeler döneminde toplanıp yakılmış)
Söz/Hadis ile suç oluşturulur, Kuran dayanağı yoktur
--Mezhepler, grup, tarikatlara uyanlar kurtulurlar
--Örf, adet ve geleneklere uyulmalıdır
--Papa ve papazlar, veli, hoca sözü geçerli
--Papa, Hoca kıyas ile size öğüt vermeli
--Birey kurallara uymalıdır
--Düzenlemelere uymamak günahtır
--Birey yaklaşım ve eylemlerinde kurala uymalıdır
Kişiler şefaht eder (Kuran yok derken, nasıl olur?)

Danışmanlık, hocalar, papazlardan alınır, onlar bilir
Tanrı yetkisini nereden almıştır diye sorulamaz
--Papaz çobandır, sorumluluk alamaz
--Suçu affeder, bağışlama yapar
--Hoca şefaht edicidir
(Kitaplarda şefaht yoktur der, ama onlar var derler)
--Kim yaparsa, hoca onayına göre yargılanır/affedilir
--Bağışlanma, dini merkezlere bağış ile olasıdır

NOT: Dini yapılarda uygulananlar bu şekildedir.
Patronluk verilmez, hoca/veli, papaz sön sözdür.

Eğitim uluhiyet eğitimidir. Tapınma eğitimi yapılıır.
Kalıplara uyum esastır. Birlikte olmak için aynı yapı
önemlidir. Dini kalıp öğrenilir.

Eğitim, Latince, Arapça olmalı, pekişmelidir
Kuran anlamak için denilir, anlamadan dua edilir.
İbadet, çalışarak değer üretmek denir, tapınma olmaz
Kalıba hizmet etmek önemlidir, birey önemsizdir

Devamlılık, yönetim zorla, peşin hükümlerle olur
Kuranda şiddet ve zorlama yasak, uygulamada vardır

**ÖZET: Uygulanması dikta ve peşin hüküm gerekir
Bizde serbest seçim ve halk yapısı ile imkânsız**

3 Mart 1924 Halifelik Makamı Kalktı, Diyanet oldu
30 Kasım 1925 Tekke ve Zaviyeler ilk-okul oldu
Bu yaklaşımların Tarihsel ve T.C. uygulamaları

Üst makam olarak rol oynarken, danışmanlık yapıldı
Bilgi vermek ötesinde rolleri yoktur

Hukuk sistematığı (TCK) getirilmiştir.
Hiçbir Kanun, Kuran esaslarına aykırı değildir
--Kanunda yazılı açık ve net olmalıdır
Kanunda suç olan, Kuranda da günahtır
--Görüşler kişiyi bağlar, zorlayıcı özelliği olmaz
(Bazı ...izm ile oluşan fikirler, kişileri bağlar)
Görüşlere göre suç olmaz
--Bilgilendirme sonu rıza şartı vardır, zorlama yasak
--Medeni yaşamda gelenek olabilir, suçta olmaz, ceza
--Kamu, kurum ve kuruluşlardan kişi korunur
--Yorum, kıyas ve görüşler yasaktır
--Birey Hakkı temeldir, hukuk bunu korumalıdır
--Düzenlemelere uymamak suç değildir
--Zarar ve zulüm olmadıkça hareketlerinde serbesttir.
Kimse kimseye şefaht etmez, suçtan kurtaramaz,

Danışmanlık, hukuk yapısında avukatlardan alınır
Sorumlu bireydir, yaptığı eyleme göre yargılanır
--Kimse kimsenin sorumluluğunu alamaz,
--Kişi kendi yaptığına göre yargılanır, çoban olamaz
--Kimse başkasının suçunu alamaz, affedemez
(Kuranda da şefaht yoktur, kendi yaptığın şefaht olur)
--Kim yaparsa ona göre yargılanır
--Bağışlanma, zarar gören, tazmin etme ile olur

NOT: Selçuk, Osmanlı ve T.C. aynı yöntem
uygulanmıştır.

Eğitim Uluhiyet değil, tanrı yoktur, etik/ahlak ve
felsefe eğitimi esastır. Kalıba uymak inanç değildir,
usuldür. Kalıplar usuldür, insan istediğini yapabilir.

Eğitim kendi dilinde, anlama, kavramak ile oluşur
Eğitim, kendinin farkına varmak, algılamak ile olur
Kim ne yaparsa onunla yargılanır,
Fiile bakılır, faile bakılmaz

Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür ile olur,
Aydınlatma sonucu rıza esas, zorlama suçtur

**ÖZET: Birey Hakkı ve demokrasi ile işlevsel olur,
seçme toplumsal tercihte şarttır.
Tarihte olan yapı, Halen olana yapıdır**

Sonuç

İnsanlar bir veriyi kendi bakış açısından ele alırlar. Objektif olmamaları doğal bir beklentidir. Burada gerçek üzere iken, bunu bilim dışına çekenler, aynı zamanda yanıltma ve karşı çıkma boyutları da gözlenmektedir.

Ne kadar hakikat gösterilse bile kalıp içinde kalarak ona göre açıklama içinde olur, kabuklarını kırmaz, kırmak da istemezler.

Ben bir kutsal kişi ile seyahat ettim, bir yerde durduk, dönünce arabanın lastiği patlamış. Onun olması ile hayatımız kurtuldu. Lastik tipi olarak, tubeless, tüpsüz olanlar, yolda giderken değil, durunca havaları boşalır. Aynı zamanda otomatik lastik patlarsa arabada uyarı vardır, binerken değil, araba uyarısı ile fark etmişlerdir. Doğal olarak açıklama tatmin etmemiştir. Ayrıca kutsal denilen kişi, Kuran dışı sözleri ile giyim, sakal ve tutumları ile Peygamber dahil kimsenin olmadığı bir yaklaşım içindedir. Kendisi çocukları dahil, karşı çıkan kişilere ciddi dayak atan ve ayrıca ben Cennetlik olarak bunu ben yaptım demesi de kabul edilemezdir. Allah ıslah etsin demeliyiz.

Kaynaklar

- 1) Kuran: Kuranı Kerim çözümü, www.ahmedhulusi.org. 2008.
- 2) Kuran, Türkçe: Y. N. ÖZTÜRK, Kur'anı Kerim Meali. www.yeniboyut.com/meal.asp.
- 3) Kuran Okuyan. Mehmet Okuyan Meali, internetten